KAROLINIŠKIŲ BENDRUOMENĖ

Karoliniškės

KAROLINIŠKIŲ BENDRUOMENĖ

KAROLINIŠKĖS

Apie tai, kaip atsirado
Karoliniškių gyvenamasis masyvas,
seniūnija ir kiti objektai

spaustuvė PETRO OFSETAS

Vilnius, 2016

UDK 316.334.56(474.5-25)
Ka455

Leidinį parengė:
Onutė Didikienė, Violeta Gedminaitė, Alma Matulienė, Kęstutis Turonis

Kalbos redaktorės:
Danutė Kurmilavičiūtė, Angelė Pletkuvienė

Kęstučio Turonio, Audriaus Žygavičiaus, Karoliniškių seniūnijos ir kitų organizacijų archyvų nuotraukos

Maketavo:
Jurgis Lastauskas, Simonas Barščiauskas

Leidinio leidimą finansavo:
Vilniaus miesto savivaldybė, „Karoliniškių būstas“, Seimo narys Linas Balsys, „Metro sąjūdis“,
UAB Šeimos klinikos diagnostikos centras

I viršelio nuotrauka iš LRT archyvo.
IV viršelyje dailininko Kazio Kęstučio Šiaulyčio piešinys.

ISBN 978-609-420-488-3

© Karoliniškių bendruomenė, 2016
© UAB „Petro ofsetas“, 2016

Turinys

KAROLINIŠKIŲ KALVOS – PLĖŠIKŲ LIZDAS 4

TAIP ATSIRADO KAROLINIŠKĖS 6

VILNIAUS TELEVIZIJOS BOKŠTAS 9
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (Telecentras) 10

KAROLINIŠKIŲ KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINYJE 11

NERIES PAKRANTĖMIS PRIE DRAUSTINIO 16

MŪSŲ KAROLINIŠKĖMS – 40 METŲ 18

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS KAROLINIŠKIŲ SENIŪNIJA 23

KAROLINIŠKIŲ BENDRUOMENĖ 26

KAROLINIŠKIŲ „BOČIAI“ 37

NORIME BŪTI VISAVERČIAI ŽMONĖS 41

SAVIVALDOS DAIGAI SENIŪNIJOJE 43
Mūsų seniūnaičiai 43

SUSIGIMINIAVUSIŲ MIESTŲ DRAUGYSTĖ TĘSIASI 45

CHORŲ KONCERTAI „DAINUOJAME VILNIUI“ 52

MIŠRUSIS KAROLINIŠKIŲ SENIŪNIJOS CHORAS „LIBRO“ DAINUOJA DEVYNIOMIS KALBOMIS 56

MŪSŲ POETAI 58
Apie žmogų, laiką ir lemtį 58
Gintautas Iešmantas 60
Zita Čepulytė 62
Judita Ožeraitytė-Stankevičienė 65
Bronė Staskonytė 68

LIKIMO KELIAIS, ARBA KAIP MANE PAKVIETĖ KAROLINIŠKĖS 70
KAROLINIŠKIEČIAI 73
Aš – karoliniškietė 73

KAROLINIŠKĖS – ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ 76

VAIKŲ UGDYMO IR ŠVIETIMO ĮSTAIGOS 78
Mūsų kelias 78
„Delfinuke“ visi sveiki ir stiprūs 82
Puoselėjamos senosios ir kuriamos naujos tradicijos 85
„Medynėlio“ prieglobstyje 87
Mūsų „Raktelis“ 88
Vilniaus lopšelis-darželis „Strazdelis“ 91
Mūsų devizas „Drauge su šeima – arčiau vaiko“ 96
Šalia šilo – „Šilelis“ 98
Vilniaus „Vilties“ specialioji mokykla-daugiafunkcis centras 100
Į penktąją dešimtį įžengę, turime kuo pasidžiaugti 105
Vilniaus Jono Pauliaus II gimnazija 109
Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazija 111
„RYTAS“ – mano mokykla 114
Vilniaus „Spindulio“ pagrindinės mokyklos istorija 118
Humanistinės tradicijos garbingai tęsiamos 121
Sugrįžk iš mano atminties 124
Vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“ 126

POLITINIAI IR VISUOMENĖS VEIKĖJAI KAROLINIŠKĖSE 128
Pranciškus Tupikas 128
Algirdas Saudargas 129
Danutė Bekintienė, buvusi Seimo narė ir Karoliniškių seniūnė 130
Linas Balsys 132

DAUGIABUČIŲ NAMŲ KAROLINIŠKĖSE ADMINISTRAVIMAS: PRIEŠ 40 METŲ IR DABAR 134

KAROLINIŠKIŲ POLIKLINIKA 137

ŠEIMOS KLINIKOS DIAGNOSTIKOS CENTRAS 138

SEKMADIENIS PASAKŲ PARKE 139

KAROLINIŠKIŲ BIBLIOTEKA 140

UGNIAGESIŲ GELBĖTOJŲ MOKYKLA 143

KAROLINIŠKIŲ POLICIJOS NUOVADA 145
Pareigūnai pristatė visuomenei 2014 m. veiklos rezultatus 145

AR VILNIUI REIKIA METROPOLITENO? 147

KAROLINIŠKIŲ GYVENTOJAI IŠRADINGAI PUOŠIA SAVO GYVENAMŲJŲ NAMŲ PRIEIGAS 149

VAKARONĖ PASITINKANT 2016 M. 150

KAROLINIŠKIŲ KALVOS – PLĖŠIKŲ LIZDAS

Vartydamas istorines knygas užtiksi žinių, kad netoli Vilniaus esančiose miškingose vietovėse slėpdavosi plėšikai. Kiek nelaimių, nusikaltimų, kiek apiplėšimų būta! Pasakojama, kad plėšikams vadovavusi moteris. Vienas dzūkelis man kartą pasakojo, kaip jo kaimynas, surinkęs kaimo gyventojų duoklę (kaime būta 400 ha smėlėtos žemės), eilinį kartą vežė ją į Vilnių vienuoliams ir kunigams. Sostinė buvo už 50–60 km. Kaimynas buvęs pats aukščiausias, stambiausias, drūčiausias kaimo vyras, tad kaimo gyventojai jo vis prašydavę, kad nuvežtų duoklę (šiaip ją reikėję vežti visiems iš eilės). Ir šį kartą jis ją vežė kažkieno paprašytas. Išvažiavo ratais vos švintant. Visą dieną judėjo, gal ir arklį kur pievoje pasiganė. Buvo labai neramu – kaip laimingai pravažiuoti karališkųjų laukų kalvas, juk tai dėl ten siaučiančių plėšikų nuolankiausiai prašosi kaimynai stipruolio Simono pagalbos.

Jau pavakare senuoju karalių taku ir Vilnių beveik pasiekė. Nebe daug kelio likus nusprendė pailsėti, susikurti ugnelę.

Išsitraukė iš kišenės sauso smalėko skiedrelę, įžiebė laužiuką, atsirišo terbelę, rado duonos, virtų lašinukų, pjausto, valgo, dar su česnaku pakramsnoja. Rami prieblanda, arklys irgi iš abrako kramto. Tik žvilgt – miško pakraščiu ateina aukštas vyras, lazda pasiramsčiuodamas, ilga miline virve susijuosęs. Užkalbino Simoną, priėjęs arčiau, vežimą apžiūrėjo, arklį pagyrė. Bet paprašytas sėstis prie ugnelės ir pasišildyti nėjo, o piktuoju griebęs Simoną pareikalavo pinigų, vežimo su maistu ir arklio. Susistumdė, ėmė galynėtis ir, atrodo, jėgos buvo vienodos. Tik staiga cinktelėjo Simonui galvon, kad be kirvelio jis niekur neinąs, tad greit išsitraukė iš čebato užaulės ir trinktelėjo plėšikui (o kam

gi kitam?) į galvą. Šis ir nuvirto, o Simonas ne juokais išsigando. Drebėdamas pavartė plėšiko kūną ir nutempęs po plačiom eglės šakom paslėpė. Šalia padėjo jo maišelį, lazdą, dar palaužęs šakų apklojo ant viršaus. Po to greitai sėdo į ratus ir – į Vilnių. Širdis daužėsi: o jei išeis jo sėbrai, gal jie laukia kur pakelėje?..

Laimingai nuvažiavo į skirtą vietą, atidavė duoklę ir, akių nesudėjęs, neramia, baisiai neramia sąžine laukė aušros. Ko tik neprisigalvojo tokį didelį grieką padaręs! Vos bažnyčią rytą atidarė, nuėjo, atsistojo kamputy virpėdamas. Vėliau, pamatęs kunigą klausykloje, priėjo ir viską, kas atsitiko, papasakojo. Galvojo, ką šis pasakys, ar duos išrišimą, o šis tylėjo ir, atsigręžęs į Simoną, pasakė: „Kuo greičiau važiuok namo, nusipirk kastuvą, palaidok plėšiką ir niekam nepasakok. Tu nekaltas, tu gyneisi.“ Taip Simonas ir padarė. Važiavo namo jau nusiraminęs, o tylėti dzūkas nuo seno pratęs...

Palaidojo, uždėjo šakom, gi žiūri – lazda, ir dar tokia stora, didelė, likusi. Mestelėjo į ratus, bus pakuroms, kai pristigs smalėko žiemą.

Parvažiavęs niekam nė gugu, tik iškinkęs arklį ir įleidęs į tvartą iš ratų išsiėmė lazdą, kurią priemenėje švystelėjo ant aukšto.

Gyvenimas tekėjo sena vaga. Atėjo žiema. Reikia Simonui užkurti trikojį priešais židinį, gi jokios skiedrelės, jokio sauso gabalėlio. Strakt ant aukšto prisiminęs lazdą. Pirkioje su keliu prispaudęs – trokšt! „O, Dievulėliau, kas gi čia per stebuklas!“ – sušuko Simas išvydęs iš lazdos pabirusius aukso pinigėlius. Tik tada savo šeimai papasakojęs siaubingą nuotykį... O kas ir sužinojo apie jo turtą – nepavydėjo...

Simonas pasistatė geresnius trobesius, dukterims geras pasogas davė. Šeima gyveno ramiai, tvarkingai, nei gyrėsi, nei puikavosi.

O kad Karoliniškių kalne, į kurį kasdien ropščiamės, ir kitose kalvose, kaip senoliai pasakoja, plėšikų turto gausiai užkasta žvyruotoje žemėje – norit tikėkit, norit ne!..

Aš tikiu, kad čia siautusios plėšikų gaujos daug baimės ir žalos keleiviams pridarė, o ypač pirkliams vaizbūnams iš tolimų šalių, kurie net nenutuokdavo šį siaubą patirsiantys.

Marija Pūkaitė

Perspausdinta iš „Karoliniškių balso“

1959 m. baigęs architektūros mokslus, Kazimieras Balėnas pagal paskyrimą išvažiavo dirbti į Gargždus. Po trejų metų architekto darbą tęsė Klaipėdoje. Iš čia buvo pakviestas į Vilnių, kur jam teko imtis Karoliniškių gyvenamojo rajono detalaus planavimo projekto.

2000 m. „Karoliniškių balso“ pirmajame numeryje garbųjį architektą kalbino Kęstutis Turonis. Skaitytojų dėmesiui perspausdiname šį interviu.

Architektas Kazimieras Balėnas

Gerbiamasis architekte, mums, karoliniškiečiams, būtų įdomu sužinoti, kada ir kodėl Jūs ėmėtės Karoliniškių projekto?

1968 m. pradžioje man buvo pasiūlyta atvažiuoti į Vilnių ir imtis šio darbo. Tuo metu Vilniuje buvo daug statoma. Man atrodo, kad senesnieji Vilniaus architektai tiesiog neaprėpė visų darbų.

Plynaukštėje tarp Neries ir Sudervėlės upių slėnių buvo sumanyta sukurti architektūrinį kalnagūbrį iš 2, 5, 9 ir 12 aukštų statinių. Centre namai aukščiausi, o į pakraščius – žemėjantys.

Karoliniškių gyvenamasis rajonas buvo suskirstytas į 5 mikrorajonus. Juos projektavo Birutė Kasperavičienė, Osvalda Gerliakienė, Genovaitė Balėnienė, Stasys Lankelis ir Algis Bražinskas.

Kada pradėta statyba?

Komunikacijos pradėtos kloti 1971 metais. 1976 m. statyba iš esmės buvo baigta. Projektuojant gyvenamuosius namus vienam gyventojui buvo numatoma po 9 kv. m gyvenamojo ploto. Pagal tai apskaičiuota, kad Karoliniškėse gyvens 45 tūkst. gyventojų.

Pagal tuo metu veikiančius normatyvus buvo suprojektuoti vaikų mokymo ir auklėjimo, gydymo ir prekybos pastatai. Prie Karoliniškių draustinio, toje vietoje, kur dabar yra „Karolinos“ viešbutis su kitais statiniais, buvo numatyta pastatyti vaikų meno ir muzikos mokyklą.

Planuota, kad gyvenamieji namai stovės 50 metų. Po to juos teks renovuoti arba perstatyti. Neprabėgo nė 30 metų, kai pastatyti pirmieji namai, tačiau dūstame nuo automobilių pertekliaus...

Pagal tuo metu veikiančius normatyvus 1 000 gyventojų mikrorajone turėjo būti numatyta tik 10 vietų automobiliams. Mums pasisekė šį rodiklį padidinti 10 kartų. Beveik viskas pastatyta, tačiau šiandien vilniečiai, taip pat ir karoliniškiečiai, turi 2,5 karto daugiau automobilių negu mes planavome. Antai vietoj daugiaaukštės aikštelės įrengta „Statoil“ degalinė...

Dalis gyventojų retai naudojamus automobilius laiko prie laiptinių.

Spūstys Laisvės prospekto žiede, susikertančiame su T. Narbuto gatve, – jau įprastas reiškinys. Kad iš Žvėryno ar Viršuliškių būtų galima patekti į V. Vaitkaus ar P. J. Povilaičio gatves,

tenka papildomai nuvažiuoti apie 2 kilometrus. Teršiamas oras, triukšmas. Ką architektai pražiūrėjo šioje vietoje?

Dar neįgyvendinti mūsų sprendimai. Pagal mūsų projektą virš T. Narbuto gatvės, J. Šimulionio ir Č. Sugiharos gatvių tęsinyje, turėjo būti pastatytas viadukas, iš T. Narbuto gatvės vedantis į minėtas gatves. Tai gerokai sumažintų spūstis Laisvės prospekto žiede. Karoliniškiečiai turėtų spausti miesto vadovus, kad šis projektas būtų kuo greičiau įgyvendintas.

Dėkojame už pokalbį.

VILNIAUS TELEVIZIJOS BOKŠTAS

Tai aukščiausias statinys Lietuvoje, jo bendras aukštis siekia 326,5 metro. Pagal aukštį jis yra 8-as Europoje ir 26-as pasaulyje. Televizijos bokšte įrengta Sausio 13-osios įvykių muziejinė ekspozicija, konferencijų ir pobūvių salės, restoranas „Paukščių takas“, administracinės ir gamybinės patalpos. Bokšto teritorijoje įkurtas istorinių radijo ir TV antenų parkas.

Vilniaus TV bokšto statybos darbai pradėti 1974 m. Pirmasis betono kubas į naujojo statinio pamatus buvo supiltas gegužės 31-ąją. Valstybinės komisijos priėmimo eksploatuoti aktas pasirašytas 1980 m. gruodžio 30 d., o tuometinė Lietuvos TSR Ministrų Taryba šį aktą patvirtino 1981 m. sausio 30 d. Bokšto projekto autoriai – architektas Vladimiras Obydovas, inžinieriai Davidas Basiladzė ir Davidas Dortmanas.

TV bokštas su pamatu sveria 25–30 tūkst. tonų. Bokšto liemuo – tai 190 m aukščio tuščiaviduris gelžbetoninis vamzdis. Apačioje jo skersmuo siekia 15 m, o kylant į viršų susiaurėja iki 8 m. Sienelių storis – nuo 50 cm apačioje iki 30 cm 165 m aukštyje.

Iš betoninės dalies kyla 136,47 m metalinė antenų dalis. Ji elektros laidais sujungta su galingu įžeminimo kontūru ir kartu yra perkūnsargis. Čia įrengtos televizijos ir radijo siųstuvų antenos. Antenų ir signalinių žibintų priežiūrai pritaikytos išorinės aikštelės. Metalinės dalies viduje – aikštelės ir vertikalios kopėčios, antenų maitinimo ir kita komunikacijos įranga.

Kai oro temperatūra 20 °C, bokšto aukštis – 326 m ir 47 cm, o šaltą žiemos dieną, temperatūrai nukritus iki –20 °C, bokštas sumažėja 16 cm.

TV bokštą eksploatuoja AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (Telecentras) – bendrovė, teikianti radijo ir televizijos programų siuntimo, TV reportažų perdavimo, telefonijos ir interneto paslaugas visoje Lietuvoje.

165 m aukštyje įsikūręs „Paukščių takas“ – ypatingas restoranas, nes kartu jis yra ir

vienintelė Lietuvoje tokiame aukštyje įrengta besisukanti apžvalgos aikštelė. Žiedinės formos restorano grindys 360 laipsnių apsisuka per 55 minutes. Esant geram orui, Vilnius ir jo apylinkės matomos 50 km spinduliu. Nesunkiai galima pamatyti Lietuvos elektrinės, įsikūrusios Elektrėnuose, kaminus. Nuo bokšto apačios iki „Paukščių tako“ yra 917 laiptelių. Tačiau lankytojus ir darbuotojus kelia du greitaeigiai liftai, kurie 165 m aukštį pasiekia per 45 s.

Ekskursijos į Vilniaus TV bokštą organizuojamos nuo 1982 m. ir yra viena iš geriausiai žinomų Telecentro paslaugų. Galimybė pasižvalgyti po Vilnių ir jo apylinkes bei paragauti restorano patiekalų traukia ne tik lankytojus iš Lietuvos, bet ir turistus iš užsienio. Populiarios mokinių ekskursijos besibaigiant mokslo metams.

TV bokšte buvo ir yra vykdomi unikalūs projektai. 1999 m. vasario 15 d. čia iškelta tautodailininkės Birutės Janavičienės nuvyta 326 m ilgio ir 3,5 cm pločio tautinė juosta. 1999 m. birželio 12 d. Radijo dienos proga organizuotas bėgimas į TV bokštą. Greičiausiai 917 evakuacinių laiptelių per 5 min. ir 3,8 s įveikė Petras Pranckūnas.

Nuo 1999 m. TV bokštas tampa stilizuota Kalėdų egle. Šviesos instaliacijai naudojamos 32 girliandos, bendras lempučių skaičius siekia 6 000 vnt.

2000 m. liepos 6 d. Lietuvos nepriklausomybės dienos proga buvo iškelta didžiausia Lietuvos vėliava. Jos plotas buvo 1 215 kvadratinių metrų.

2006 m. rugpjūčio 19 d., vykstant pasaulio vyrų krepšinio čempionatui Japonijoje, TV bokštas pasipuošė šviečiančiu krepšinio lanku. Jam sukurti buvo panaudota 2 560 m šviečiančių laidų.

Vilniaus TV bokštas yra vienas pagrindinių lietuvių tautos kovos už nepriklausomybę simbolių. Tragiškų 1991 m. sausio 13-osios nakties įvykių metu gindami bokštą žuvo 12 žmonių: Loreta Asanavičiūtė, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Algirdas Petras Kavoliukas, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus, Vytautas Koncevičius. Žuvusiųjų gynėjų vardais pavadintos Karoliniškių mikrorajono gatvės. Kasmet sausio 12 d. rengiami tragiškų 1991 m. sausio 13-osios įvykių minėjimai, kurių metu skaitomos eilės, skamba muzika, prisimenami žuvę laisvės gynėjai.

2005 m. pastatytas paminklas TV bokšto gynėjams atminti. Tai 8 m aukščio bronzinė skulptūra „Aukojimas“, kurią sukūrė skulptorius Darius Bražiūnas ir architektas Artūras Asauskas.

AB Lietuvos radijo ir televizijos centras (Telecentras)

Telecentras jau daugiau nei 80 metų teikia radijo ir daugiau nei 50 metų – televizijos programų siuntimo paslaugas. Eksploatuodamas ir modernizuodamas antžeminio skaitmeninio ryšio tinklus ir aukščiausią statinį Lietuvoje – TV bokštą, Telecentras užtikrina kokybišką radijo ir televizijos programų siuntimą visiems Lietuvos gyventojams.

1926 m. birželio 12 d., sekmadienį, 19 val. 1 961 metro banga iš Kauno radijo stoties 3,5 kW galingumu į eterį nuskriejo pirmieji lietuviški šaukiniai, kuriuos ištarė kupiškėnas Petras Speičius: „Alio, alio. Kalba Kaunas, Lietuva.“ Nuo tos dienos pradėta reguliariai transliuoti informacines, vėliau – ir muzikines radijo programas. 1926 m. birželio 12-oji – lietuviško radijo gimimo diena. Su šia data siejama ir Telecentro veiklos (siųsti radijo signalus) pradžia. O 1957 m. balandžio 30-ąją iš Vilniaus į aplinkinį regioną buvo pasiųsti pirmieji televizijos signalai.

Aukštą Telecentro paslaugų kokybę užtikrina kompetentingi specialistai, pažangiausios ryšio technologijos ir įsiklausymas į kiekvieno kliento poreikius.

KAROLINIŠKIŲ KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINYJE

Karoliniškių kraštovaizdžio draustinis įsteigtas 1960 m. ir naujai patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 1997 m. Pagrindinis draustinio tikslas – išsaugoti raiškius Neries upės slėnio erozinius raguvynus, Plikakalnio atodangą, retųjų rūšių augalus.

Pagal saugomų gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų pobūdį šis 162 ha ploto Karoliniškių kraštovaizdžio draustinis priskiriamas prie kompleksinių kraštovaizdžio draustinių, skirtų vertingam gamtiniam ir kultūriniam kraštovaizdžiui saugoti.

Draustinis driekiasi miškingame Neries slėnio šlaite, priešais Vingio parką. Iš šiaurės vakarų pusės jis ribojasi su Lazdynų, Karoliniškių,

Architektas
Alvydas Mituzas

Viršuliškių, Šeškinės gyvenamaisiais rajonais, iš rytų pusės – su Žvėrynu. Neseniai remiant Aplinkos ministerijos Saugomų teritorijų tarnybai buvo parengtas ir įgyvendintas jo tvarkymo projektas, kuriuo vadovaujantis draustinis buvo pritaikytas pažintiniam poilsiui ir rekreacijai, išsaugant jo gamtines vertybes bei sudarant sąlygas pažintiniais ir sveikatingumo tikslais jame lankytis gretimų ir kitų miesto mikrorajonų gyventojams.

Siekiant sudaryti pažintiniam turizmui tinkamas sąlygas, įrengta linijinių ir tranzitinių pėsčiųjų trasų sistema – kalvų keterų, slėnių / raguvų dugnų, upės slėnio takai. Dabar patogu pasiekti lankytinas draustinio vietas ir objektus, taip pat įsitraukti į bendrą Vilniaus miesto dviračių trasų tinklą. Pastatyti informaciniai stendai, draustinio ženklai, įrengtos atokvėpio vietos, regyklos, atsirado renginių vieta su laužaviete, atokvėpio aikštelė prie Neries upės. Nutiestos slidžių ir rogučių nusileidimo trasos.

Pažintiniu požiūriu prioritetiniu reikėtų išskirti kalvų taką, besitęsiantį beveik per visą draustinį. Pietinėje dalyje kalvų keteromis jis driekiasi nuo Karoliniškių mikrorajono aikštelės (šalia TV bokšto) iki ypač vaizdingų Neries atodangų / keterų (kertant erozinius slėnius) ir sugrįžta iki Karoliniškių mikrorajone (šalia „Elguvos“ komplekso) esančios masinių

renginių aikštelės – regyklos. Nuo jos takas vėl veda per keteras Žvėryno (svečių namų) link, o nuo jo ypač vaizdingu maršrutu apžvelgiant miestą – iki prie T. Narbuto gatvės esančio takų mazgo. Šiaurinėje dalyje – nuo Žvėryno takų sistemos (prie esamų garažų) takas kalvų keteromis vingiuoja Viršuliškių (individualių gyvenamųjų kvartalų) link, jungia regyklas ir vėl atveda į Žvėryną (prie vaikų darželių kompleksų). Visuose ruožuose keterų takas yra susietas su kitų (tranzitinių – miško pakraščio, raguvų / slėnių ir kt.) takų sistema ir gali būti naudojamas kaip lokalios sistemos dalis.

Pagal šį projektą taip pat įrengtos lankytojams pritaikytos atskiros teritorijos. Viena jų – Karoliniškių gyventojų masinių susibūrimų vieta į šiaurę nuo „Elguvos“ gyvenamojo komplekso. Tuo tikslu rekultivuota esama aikštė, sutvarkytas sodas, jie naudojami renginiams bei regykloms miesto švenčių (fejerverkų stebėjimo) metu. Aikštėje įrengta laužavietė, pateikiama vaizdinės informacijos.

Priimtina, kai šalia draustinio esančios teritorijos ne intensyviai užstatomos, bet paverčiamos draustinio kaimynystei tinkamomis poilsio zonomis. Tokia poilsio zona suformuota ties šiaurine riba greta SOS vaikų kaimo (vaikų sporto mokyklos) esanti teritorija.

Prie draustinio veikia daug mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

Pažintiniai keterų takai įrengti skatinant lankytojus pažinti draustinį, taip pat poilsio, sveikatingumo, susisiekimo (jau buvusių takų vietoje ir naujai numatytose trasose, iki 1,5 m pločio) reikmėms tenkinti. Didesnio nuolydžio šlaituose, siekiant mažinti poveikį reljefui, takai susiaurinti iki 1 m.

Įrengiant takus taikytasi prie esamo reljefo. Ypač didelio nuolydžio atkarpose nutiesti terasuoti laiptai. Aukštumose ir vaizdingų atkarpų ruožuose įrengtos regyklos. Regyklose takai išplatinti, pritaikyti koncentruotiems lankytojų srautams, žmonėms prasilenkti, pastatyti suolai atokvėpiui.

Visur gausu informacijos: takų pradžioje stovi kryptis žyminčios rodyklės, informaciniai stendai, nuorodos ir kt. Gaila, tačiau neklaužados kai kuriuos stendus jau apgadino.

Kadangi atskirose vietose kalvų viršūnės buvo pažeistos dėl karų metu veikusių gynybinių kompleksų (apkasų) įrengimo, tiesiant takus jų trasose esantys reljefo pažeidimai buvo rekultivuoti naudojant mažosios mechanizacijos priemones arba rankiniu būdu.

Takų aplinkoje ir prie regyklų atlikti sanitariniai, ugdomieji ir kraštovaizdžio kirtimai.

5–10 m atstumu šalia takų iškirsti nudžiūvę ir kiti menkaverčiai medžiai bei krūmai. Vaizdinguose ruožuose ir regyklų aplinkoje iki 50-ies metrų atstumu pašalinti nevertingi medžiai, užstoję įspūdingus vaizdus į miestą.

Raguvų dugno takai nutiesti esamų takų vietoje, nepažeidus buvusių vandens latakų. Didelio nuolydžio atkarpose įrengti terasuoti mediniai arba natūralių lauko akmenų laiptai. Per protakos vagas padaryti medžio konstrukcijų ar lauko akmenų perėjimai. Daugelyje atkarpų protakose vyksta ženkli vandens erozija (tai natūralus procesas, su juo kovoti nereikia, laimėti nėra galimybių). Kad įrengti takai neskatintų erozijos poveikio, jie saugiai atitraukti nuo eroduojančių atkarpų. Takų trasoje atlikti kirtimai, vaizdingų atkarpų ruožuose įrengtos regyklos. Kadangi raguvų dugno takai dažniausiai sutapdavo su slidininkų ir rogučių trasomis, suformuotos tam reikalingos bemiškės erdvės. Vasarą tos pievinės erdvės tarnauja kaip atokvėpio aikštelės.

Pažintinis upės slėnio takas (žvejų takas) įrengtas (poilsio, sveikatingumo, susisiekimo reikmėms) naudotų takų vietoje. Nuo Žvėryno iki atokvėpio vietos prie vandens driekiasi kelias, jis naudojamas ir kaip dviračių takas. Upės pakrante besitęsiantis žvejų takas buvo pagerintas. Suformuoti platų taką nebuvo tikslinga, nes arti vandens įrengtą nuplautų ledonešis, o taką keliant virš ledonešio ribos būtų padaryta invazija į pažeidžiamą didelio nuolydžio nestabilų šlaitą. Ši atkarpa traktuota kaip vasaros periodu naudojamas natūralus

žvejų takas. Žiemą jis tampa pavojingas, nes dėl upės tėkmės susidaro nepatikimas ledas su properšomis.

Miško pakraščio takas nutiestas intensyviai naudojamų Karoliniškių mikrorajono takų sistemoje ir skirtas pažinimo, poilsio, susisiekimo reikmėms. Pasiekta, kad nebūtų užstatyta (sumažinta) tako erdvė gyvenamųjų namų aplinkoje.

Slidininkų bei rogučių trasos įrengtos sutapatinant su raguvų dugno takais, taip pat yra ir atskirų trasų. Tinkamiausios slidininkų trasos – šiaurinės (šiaurės rytų, šiaurės vakarų), tai nedidelio nuolydžio atviros erdvės. Suformuotas tinkamas jų paviršius, pašalinti pavojų keliantys kliuviniai (reljefo nelygumai, akmenys, kelmai).

Paupio atokvėpio vieta

Atlikti sanitariniai, ugdomieji ir kraštovaizdžio formavimo kirtimai, sukurtos pievinės erdvės. Rekultivuotas paviršius, pagerintos buvusios ir įrengtos naujos vejos.

Sodas ir renginių vieta su regykla

Apgenėti vaismedžiai, sulygintas dirvos paviršius, ankstesnio arimo nelygumai, pasėta veja.

Dviračių takai

Atsižvelgiant į miesto dviračių takų tinklą, suprojektuotos trys dviračių takų atkarpos.

Alvydas Mituzas
Architektas

NERIES PAKRANTĖMIS PRIE DRAUSTINIO

Neries upė XX a. pabaigoje pagaliau tapo Vilniaus miesto geografine ir urbanistine ašimi, nors ir lankstyta. Iki tol miestas kūrėsi kairiajame upės krante – kilo iš Vilnios slėnio, XIX amžiuje geležinkelio įrengimais užėmė Rasų priemiesčio kalvas, kopė J. Basanavičiaus gatve, rikiavosi aplink Lukiškes ir vien tik už Žaliojo tilto Šnipiškes kertanti Kalvarijų gatvė bei už P. Vileišio projektuoto tilto dygstančios Žvėryno vilos siūlė kurtis kitoje Neries pusėje. Jau mūsų laikais nauji gyvenamieji rajonai – Žirmūnai, Lazdynai, Karoliniškės – metė iššūkį senajam miestui, o vėliau prie jų prisijungę Viršuliškės, Šeškinė, Justiniškės, Pašilaičiai persvėrė Vilniaus gyventojų skaičių į dešinįjį Neries krantą. Gražuolė Neris sava sraunuma, balto smėlio krantais visada viliojo vilniečius – išlikę daug dailės kūrinių, senų fotografijų. Vien ko vertos Juozo Čechavičiaus (1819–1888) nuotraukos, liudijančios, kad ne tik žvejai rymodavo prie upės... Esu keliavęs praeities menininkų žvalgytais krantais, manau, panerio erdvės ties Karoliniškių mišku – romantiškiausia pasivaikščiojimų vieta Vilniuje. Pirmą kartą čia atklydau bene 1979 m., kai gyvenau Karoliniškėse. Sliuokdamas pakriaušiais, kopdamas per neoninius žibučių gūbrius išvinguriavau į paupio slėnį, kur kerojo keistai suvirtusių gluosnių kupetos, o jų šakose vienas kitą gainiojo kėkštų būrys. Tiek daug šių paukščių niekur nebuvau matęs – tik vėliau supratau kodėl. Karoliniškių miško ąžuolynuose sunoksta didžiausi

gilių derliai, kėkštai giles suslapsto medžių kamienų žievėje ir žiemą jas iš naujo suranda, smaguriauja, į pusnynus barstydami tik rudus ąžuolų vaisių lukštelius...

Šlaitais, rėvomis Neries link besileidžiantis Karoliniškių miškas ypač daug klajonių mėgėjų sulaukia pavasarį ir rudenį, nes tuomet šiose vietose patiriama daugiausia estetinių ir gamtinių nuotykių. Pavasarį, kol netrukdo lapija, galima iš tolo nuo kokios aukštumėlės apžvelgti Vingio pušynų keteras, stebėti Neries tėkmę, fotoaparato akimi gaudyti paukščius – čia lengva aptikti lipučių, genių, bukučių ir, kaip visur, jau sugrįžusių linksmuolių kikilių. Kovo pradžioje, o kai kada ir vėliau, smagu stebėti Neryje žiemos „išvarymo“ šventę. Platus, galingas upės srautas, aplenkęs Žvėryno „galvą“, slenka stumdamas ledo luitus, juos gaivališka jėga gurina, varto, kloja į krantą, kur šie pavėsiuose guli iki pat ievų žydėjimo. Rudenį čia Neries bangelės būna pašiaustos skersvėjų, besiblaškančių tarp Didžiosios atodangos ir mažųjų salelių upės viduryje. Nežinau, ar tos salos turi oficialius vardus, tad jas kartais vadinu Karoliniškių, o kartais Paukščių vardu – jų pakrantėse mėgsta glaustis didžiosios antys ir dančiasnapiai. Rudens spalvų verpetai sukasi medžiuose, audringoje, anot E. Šimkūnaitės, nasturtų spalvomis pražydusioje debesijoje, atsispindi vandens tėkmėje – žiūrinčiojo akyse upė tviska padangės margumu, drebulių geltonio, klevų ugniniais atspindžiais. Miške po vasaros vėl išretėję lapynai netrukdo tyrinėti šakų raizgynių, pinklaus takų, griovų, rėvų, skardžių kraštovaizdžio. Vasarą vilniečiai gamtos mėgėjai pasklinda po visą Lietuvą – prie ežerų ir jūros, tad prie Neries sutiksi tik tuos meškeriotojus, kuriems, matyt, čia kimba pačios didžiausios žuvys...

Kazys Kęstutis Šiaulytis
Dailininkas

Karoliniškių gyvenamojo mikrorajono statybos istorija prasidėjo 1971-aisiais. Pradėti kloti inžineriniai tinklai, buvo tiesiamos gatvės, statomi gyvenamieji namai. Pirmieji naujakuriai į du dabartinėje Loretos Asanavičiūtės gatvėje esančius namus atsikėlė 1972-ųjų žiemą. Vieno namo devintajame aukšte butą gavo ir Asanavičiai – Loretos Asanavičiūtės tėvai. Loreta tada dar buvo nedidukė, reikėjo eiti į darželį, o aplink naujus namus buvo tik sukasta žemė, klojami pamatai kitiems statiniams. Dabartinės Karoliniškių muzikos mokyklos vietoje dar stovėjo fermos. Pirmųjų naujakurių gyvenimas buvo sudėtingas. Apie tai pasakojo Stasė Asanavičienė, Sausio 13-osios įvykių didvyrės mama.

Tais laikais Vilniuje statybų mastai buvo dideli, tad po penkerių metų viso Karoliniškių

Loretos Asanavičiūtės mama Stasė Asanavičienė

mikrorajono statyba iš esmės buvo baigta. Tik likusiose tada neužstatytose erdvėse dar vis atsiranda naujų pastatų.

Karoliniškių bendruomenės aktyvui ir seniūnijai kilo mintis paminėti statybų pradžios

Karoliniškių gyvenamojo mikrorajono statybos pradžiai pažymėti skirtos konferencijos metu

jubiliejų, pasikviečiant mikrorajono projektuotojus, statybininkus, tuometinės valdžios atstovus, dabartinės savivaldybės vadovus ir, žinoma, čia gyvenančius žmones. Tad 2011 m. lapkričio 28 d. į „Karolinos“ viešbučio konferencijų salę susirinko smalsiausieji. Čia vyko konferencija „Karoliniškės prieš 40 metų ir dabar“.

Karoliniškių detaliojo plano vadovo, gabaus architekto Kazimiero Balėno jau neturime. 2007-ųjų gruodžio 4-ąją jis iškeliavo į amžinybę.

Konferencijoje dalyvavo kartu su K. Balėnu dirbę ir atskirus mikrorajonus projektavę architektai: K. Balėno žmona Genovaitė Balėnienė, Osvalda Gerliakienė ir Algis Bražinskas.

Prisimindama projektavimo pradžią G. Balėnienė pasakojo, kad rengdami Karoliniškių detalųjį planą architektai privalėjo laikytis labai griežtų to meto normatyvinių aktų reikalavimų. Bet projektuotojų kolektyvas labai stengėsi, kad gyvenamasis rajonas būtų savitas, nepanašus į kitus, kad čia būtų gera ir patogu gyventi. Dabar, prabėgus dešimtmečiams, labai svarbu rūpintis ne tik namų aplinka, bet ir jų renovacija. Vamzdynų, liftų, kitos įrangos ir pačių namų naudojimo garantiniai terminai jau pasibaigę.

Susirinkusiems konferencijos dalyviams pageidaujant G. Balėnienė papasakojo ir apie nutikimus, įvykusius projektavimo pradžioje. Pavyzdžiui, K. Balėnui buvo patikėta rasti vietą naujam televizijos bokštui. Vaikščiodamas tuščioje, ramioje ir pilnoje žiedų laukymėje jis pamatė moterį, renkančią vaistinius augalus. Besikalbant su žolininke, vėjo gūsis iš K. Balėno rankų išplėšė ir nežinia kur nuskraidino šios vietovės topografinį planą. Jis jo taip ir nerado. Tuo metu tai buvo slaptas dokumentas, kurį architektas privalėjo grąžinti į archyvą, todėl turėjo nemalonumų. O sutikta moteris tada pasakė, kad ši vieta ypatinga, apie ją ateityje sužinos visas pasaulis. Kaip tai įvyks, moteris neatskleidė. Vėliau K. Balėnas sužinojo, kad tai

Karoliniškių seniūnė Violeta Gedminaitė

buvo žiniuonė, vaistinių augalų specialistė Eugenija Šimkūnaitė.

Daugiau kaip po dvidešimties metų, per 1991-ųjų sausio 13-osios tragiškus įvykius visam pasauliui buvo parodyta ši teritorija. Vieta, kur dėl nepriklausomybės buvo pralietas kovotojų (karoliniškiečių dalyvavo daugiausia) kraujas. Vieta, į kurią ateiname kiekvienų metų sausio tryliktosios išvakarėse, ir vieta, į kurią kasmet per šią įsimintiną datą pagerbti žuvusiųjų nuo Antakalnio kapinių atbėga tūkstančiai jaunų ir pagyvenusių bėgikų – mūsų šalies patriotų. Karoliniškių televizijos bokštas – vienas iš labai svarbių kovos už nepriklausomybę istorijos objektų. Čia dabar lankosi žmonės iš viso pasaulio. Žolininkės E. Šimkūnaitės pranašystės išsipildė.

Televizijos bokštą projektavo Maskvos projektuotojai, o K. Balėnui teko kurti prieigas ir požeminį tunelį į jį.

Architektų sumanymas buvo plokštikalnę paversti architektūriniu kalnagūbriu: žemi pastatai pakraščiuose, o centrinėje Karoliniškių dalyje – aukšti namai, siekiantys iki 12 aukštų.

Karoliniškės vadinamos gyvenamuoju rajonu vėjų pagairėje, nes, kaip sakė architektė, tai aukščiausia vieta Vilniuje, kur pastatytas

Kalba Seimo narė Danutė Bekintienė

gyvenamųjų namų rajonas. Siekiant sušvelninti vyraujančių vakarų ir pietvakarių vėjų siautėjimą, sukurti uždari kiemai. Higienistai pastebėjo, kad Karoliniškėse, palyginti su kitais mikrorajonais, mažesnis gyventojų sergamumas, nes kvėpuojama švariu oru. Pagal to meto normatyvus Karoliniškėse turėjo gyventi apie 45 tūkst. žmonių.

Konferencijoje apie to laikmečio realijas pasakojo ir architektas Algis Bražinskas, primindamas ir Karoliniškių vardo kilmę. Šioje vietoje gyvenęs dvarininkas, turėjęs tris dukras. Viena jų buvusi Karolina... Vėliau netoli buvęs kaimelis tapo Karolinkomis, o dar vėliau – Karoliniškėmis. Šiam rajonui išskirti iš kitų sumanyti kosminiai pavadinimai – Kosmonautų pr., Žvaigždžių, Viesulo, Mėnulio gatvės, „Vaivorykštė“, „Merkurijus“, „Saturnas“, „Meteoras“ ir t. t. Architekto nuomone, labai gerai, kad dabar šie objektai pervadinti nepriklausomybės gynėjų vardais. Jis mano, kad verta pagalvoti, kaip įamžinti svarbiausio Karoliniškių architekto Kazimiero Balėno vardą – gal Sietyno gatvės daliai suteikti architekto Kazimiero Balėno gatvės pavadinimą.

A. Bražinskas, pasakodamas apie kurso draugą ir bendradarbį architektą K. Balėną, prisiminė, kad Kazimieras mokslus Kauno politechnikos institute baigė su pagyrimu, buvo

Vaiva Deveikienė

Albinas Celiešius

labai sumanus, santūrus, stipraus charakterio žmogus. Su Genute pradėjo draugauti pirmame kurse ir kartu liko visą gyvenimą...

Į labiau patyrusių kolegų būrį tada buvo priimta ir jauna specialistė architektė Osvalda Gerliakienė. Konferencijoje ji pasakojo, kad tuo metu buvo labai skubama, statybose dirbo daug nekvalifikuotų darbininkų, todėl pridaryta nemažai broko, pastatai buvo šalti.

Atsikėlę į naujus butus, gyventojai rasdavo nekokybiškai suklijuotas plyteles, ant gerai neišlyginto pagrindo paklotą linoleumą ir daug kitų defektų. Tad ir ji mananti, kad atėjo laikas kuo greičiau renovuoti visus namus ir pagerinti jų kokybę, tik reikėtų išlaikyti esamą spalvų gamą. Jos nuomone, butų šeimininkai turėtų būti aktyvesni, siekti, kad Karoliniškės atsinaujintų.

Anuomet pastatytus namus eksploatacijai priimdavo miesto atstovai. Vienas jų – Albinas Celiešius. Jis pasakojo, kad tuo metu ketvirčių, pusmečių ir ypač metų statybos planai būdavo itin griežti, o statybininkai nuo nustatytų terminų dažniausiai atsilikdavo. Tekdavo priimti neįrengtus namus, nes reikėdavę atsiskaityti LKP Centro komitetui, Maskvai. Viskas dėl finansavimo, nes juk visos lėšos buvo gaunamos iš Maskvos. Fiktyviai pasirašius valstybinės komisijos aktus, popieriuose namai buvo atiduoti naudoti, o statybininkai dar ilgokai juose triūsdavo, kol užbaigdavo vidaus apdailos darbus. Tad apie darbų kokybę neverta net kalbėti. Atkūrus nepriklausomybę A. Celiešius iš Karoliniškių nepabėgo. Daug metų dirbo UAB „Karoliniškių būstas“ direktoriaus pavaduotoju, darbavosi remontuojant prakiurusius namų stogus, kamšant nesandarumus. Jis inžinierius-santechnikas, todėl mano, kad tiesiog būtina keisti vamzdynus, šiltinant sienas sutvarkyti blokų siūles ir t. t.

Apie dabartinius darbus pasakojo savivaldybės įmonės „Vilniaus planas“ atstovė Sigita Dagelienė. Rengiama seniūnijos teritorijos sutvarkymo schema. Darbo tikslas – suformuoti žemės sklypus prie gyvenamųjų namų ir kitos paskirties statinių, juose įrengti viešojo naudojimo ir sporto aikšteles ar jas pritaikyti kitoms reikmėms. Projekto rengėja sakė, kad Karoliniškės – išskirtinis mikrorajonas Vilniaus mieste, nes turi viską, ko reikia normaliam gyvenimui. Susisiekimas su miesto centru bei kitais mikrorajonais labai geras, čia daug komercinės paskirties objektų, vaikų darželių ir mokyklų, pastebima ir gyventojų iniciatyva tvarkyti aplinką. Tačiau yra ir problemų. Esamose stovėjimo aikštelėse telpa tik 20 proc. automobilių, nepakanka požeminių garažų. Dominuoja sublokuoti 5–9 aukštų namai, todėl didėja automobilių eismo intensyvumas. Prasidėjus masinei namų renovacijai išryškės užstatymo trūkumai, teks numatyti papildomus privažiavimus, nes dabartinė technika pro esamas „bromas“ neįvažiuos. Pagal atliktą tyrimą automobilių stovėjimo aikšteles būtų galima praplėsti dvigubai, tačiau nemaža dalis savininkų prie namų mašinų statyti negalės. Ant

Irena Baranauskienė

požeminių garažų galėtų būti įrengtos aikštelės su lengvų konstrukcijų stogais.

Mikrorajone trūksta žaidimų aikštelių mažiems vaikams, daug apleistų sporto aikštelių, nėra įrengtų poilsio zonų. Kai kurios vidinės kvartalų erdvės apželdintos stichiškai. Tiesiamas vakarinis aplinkkelis atskirs rajoną nuo Salotės ežero ir kitų rekreacinių teritorijų. Pranešėja sakė, kad su parengtu projektu bus supažindinti visi gyventojai ir išklausyti jų pasiūlymai.

Prasidėjo Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio tvarkymo darbai. Apie unikalioje teritorijoje, besitęsiančioje nuo Lazdynų iki Baltupių, numatytus atlikti darbus pasakojo projekto vadovas kraštotvarkininkas Alvydas Mituzas. Čia bus įrengti takai, iškirtus medžius atsivers teritorijos grožis, erozinio kalvyno unikalumas. Senovinis sodas turės išlikti. Tai unikali vieta bendruomenės susibūrimams, šventėms rengti.

Apie Karoliniškių poliklinikos remonto darbus kalbėjo direktorė Jelena Kutkauskienė. Karoliniškėse jau yra ir privačios „Saulės“ gimnazijos filialas. Apie šią mokyklą pasakojo jos steigėja ir direktorė Irena Baranauskienė.

Pabaigoje verta pasakyti, kad pagrindinė šios konferencijos organizatorė ir vedėja buvo seniūnė Violeta Gedminaitė.

Kęstutis Turonis

Karoliniškių gyvenamąjį rajoną projektavę architektai Algis Bražinskas, Osvalda Gerliakienė ir Genovaitė Balėnienė

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS KAROLINIŠKIŲ SENIŪNIJA

Karoliniškių seniūnija įsikūrusi vakarinėje Vilniaus centro dalyje. 400 ha užimanti seniūnijos teritorija iškilusi ant aukšto dešiniojo Neries kranto, vaizdingi Neries šlaitai – 101,5 ha – paskelbti Karoliniškių kraštovaizdžio draustiniu. Tai mėgstama gyventojų poilsio ir pasivaikščiojimų vieta, kaip ir nedidelis – 11 ha – Pasakų parkas, kuriame pastatytos liaudies menininkų ir Vilniaus dailės akademijos studentų medžio skulptūros pasakų motyvais, įrengtos vaikų žaidimų aikštelės ir poilsio vietos.

Karoliniškės – gyvenamasis rajonas, jame nėra pramonės įmonių. Namai pastatyti praeito šimtmečio aštuntajame dešimtmetyje vienu metu, naujoms statyboms vietų mažai.

Svarbiausias Karoliniškių rajono akcentas – 326 metrų aukščio Lietuvos radijo ir televizijos bokštas. Tai ne tik įspūdingas statinys, bet ir lietuvių tautos laisvės bei nepriklausomybės simbolis, primenantis 1991-ųjų sausio 13-osios sekmadienį. 2005 m. birželio 14 d. jo papėdėje, LRT centro rūpesčiu, atidengta skulptoriaus Dariaus Bražiūno skulptūra „Auka“.

Siekdama įamžinti laisvės gynėjų, žuvusių 1991 m. sausio 13 d., atminimą Vilniaus miesto taryba 1996 m. vasario 7 d. daugeliui

Karoliniškių seniūnė Violeta Gedminaitė

Karoliniškių rajono gatvių suteikė laisvės gynėjų vardus – šitaip atsirado V. Vaitkaus, A. J. Povilaičio, I. Šimulionio, L. Asanavičiūtės, A. P. Kavoliuko, D. Gerbutavičiaus, R. Jankausko, V. Maciulevičiaus, V. Druskio ir Sausio 13-osios gatvės. Iškart po tragiškų Sausio 13-osios įvykių

Gėlių darželis prie Karoliniškių seniūnijos

Kosmonautų prospekto pavadinimas pakeistas į Laisvės.

Karoliniškėse gyvena apie 30 tūkst, gyventojų, iš jų 57,4 proc. lietuvių tautybės, 17 proc. lenkų, 16,5 proc. rusų, 9,1 proc. kitų tautybių gyventojai. 24,5 proc. gyventojų yra pensinio amžiaus.

Karoliniškių vardo kilmė, pasak legendų, kilo iš Karališkų žemių, kaip anuomet buvo vadintos žemės, esančios ant aukšto Neries kranto. Jas valdė Lietuvos didysis kunigaikštis, kaimas vadinosi Karališkės, lenkiškai Karolinka. Prieškario metais virš aukštų vakarinių Neries šlaitų, ties vingiu, būta nedidelio Karolinos dvarelio.

1968 m. architektas Kazimieras Balėnas parengė Karoliniškių gyvenamojo rajono detalaus planavimo projektą. Plynaukštėje, tarp Neries ir Sudervėlės upių slėnių, buvo sumanyta sukurti architektūrinį kalnagūbrį iš 2, 5, 9, 12 aukštų statinių. Centre namai aukščiausi, o į pakraščius žemėjantys. Karoliniškių gyvenamasis rajonas buvo suskirstytas į 5 mikrorajonus. Juos projektavo architektai Birutė Kasperavičienė, Osvalda Gerliakienė, Genovaitė Žalėnienė, Stasys Lankelis ir Algis Bražinskas. Pagal tuo metu veikiančius normatyvus buvo suprojektuoti mokslo, gydymo ir prekybos pastatai. Komunikacijos pradėtos kloti 1971 m., o 1976 m. statybos iš esmės buvo baigtos.

2008 m. per Laisvės prospektą pastatytas pėsčiųjų tiltas, kuris jungia Karoliniškes su Lazdynais, planuojamas tiltas ties UAB „Vilniaus kometa“, statomi nauji gyvenamieji namai su komercinėmis patalpomis prie Pilaitės prospekto. Jau nutiesta Vakarinė greitojo eismo gatvė, sutvarkytas Karoliniškių kraštovaizdžio draustinis su atodangomis ir regyklomis.

Karoliniškėse yra keturios gimnazijos: Karoliniškių, Vasilijaus Kačialovo, Jono Pauliaus II ir Pranciškaus Skorinos. Kitos mokyklos: „Spindulio“ pagrindinė, „Ryto“ progimnazija. Veikia du darželiai-mokyklos: „Žiburėlis“ ir „Lokiukas“, septyni darželiai: „Šilelis“, „Prie pasakų

Vakarinio aplinkkelio ties Karoliniškėmis atidarymo metu juostą kerpa AB „Kauno tiltai“ generalinis direktorius Giedrius Cvilikas, LR susisiekimo ministras Rimantas Sinkevičius, Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas, UAB „Fegda“ generalinis direktorius Žydrius Baublys

Karoliniškiečiai stebi vakarinio aplinkkelio ties Karoliniškėmis atidarymo ceremoniją

parko“, „Delfinukas“, „Čiauškutis“, „Medynėlis“, „Raktelis“, „Strazdelis“, vaikų ugdymo centras „Viltis“. Karoliniškių muzikos mokykloje menius gabumus ugdo apie 1 000 Karoliniškių ir aplinkinių rajonų vaikų.

Mėgstamas knygas ir spaudą aplinkinių rajonų gyventojai gali paskaityti Karoliniškių bibliotekoje.

Seniūnijoje veikia du vaikų ir jaunimo klubai: „Žvaigždutė“ ir „Meteoras“. Juose vaikai po pamokų piešia, šoka, dainuoja, vyksta į ekskursijas.

Seniūnijos patalpose veikia Karoliniškių bendruomenės asociacija, Neįgaliųjų draugija, Karoliniškių „Bočiai“, 10-metį šventė pagyvenusių žmonių choras, kuriam visus šiuos metus vadovauja Bronislovas Jankauskas, kitas darnus muzikos mėgėjų kolektyvas – mišrusis choras, vadovaujamas Lilijanos Zarankienės, bendradarbiavimo su Suomijos Joensu miestu klubas „Karjala“.

Karoliniškėse įsikūrę nemažai įstaigų ir organizacijų – Lietuvos radijo ir televizijos centras, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilniaus miesto SODRA, Vilniaus miesto 2-asis pensijų ir pašalpų filialas, Karoliniškių poliklinika, 1-oji specializuota priešgaisrinė sukarinta dalis bei Ugniagesių gelbėtojų rengimo centras, 5-asis Vilniaus policijos komisariatas, daug privataus kapitalo prekybos ir kito verslo įmonių.

Daugiabučius Karoliniškių namus, kurie nesukūrė namų bendrijų, administruoja **UAB „Karoliniškių būstas“.**

Seniūnijos patalpose veikia ir Vilniaus miesto socialinės paramos tarnybos: Socialinių išmokų ir Bendruomenės socialinių paslaugų skyriai, Paslaugų namuose tarnyba.

Violeta Gedminaitė
Karoliniškių seniūnijos seniūnė

Didelėje Vilniaus miesto teritorijoje Karoliniškės – mažas lopinėlis, tik 440 hektarų. Pirmas gyvenamasis namas pastatytas ir apgyvendintas 1972-ųjų žiemą. Per penkerius metus dabartinės Karoliniškių seniūnijos teritorijoje vykusios statybos iš esmės buvo baigtos. Tačiau iki šiol kai kuriose vietose dar atsiranda naujų pastatų. Po ilgų diskusijų ir pastabų nutiesta ir nuo 2013 m. lapkričio jau eksploatuojama vykusiai įrengto vakarinio aplinkkelio dalis. Karoliniškių gatvėmis jau nevažiuoja tranzitinis transportas, todėl šiek tiek sumažėjo automobilių skleidžiamas triukšmas, oro tarša. Šioje labai kompaktiškai užstatytoje teritorijoje gyvena 30 tūkst. sumanių, veiklių gyventojų, kai kurie jų dalyvauja ir įvairioje visuomeninėje veikloje.

600 m. Žalgirio mūšio jubiliejinį renginį stebėjo karoliniškiečiai ir daug žiūrovų iš visos Lietuvos

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūties vietoje 2010 m. liepą

Vilniaus mieste bendruomenių organizacijos pradėjo kurtis nuo 1995 m., kai Lietuvos demokratinė darbo partija pakeitė Vietos savivaldos įstatymą. Kilus gyventojų nepasitenkinimui, inicijuotas ir vietos bendruomenių organizacijų steigimas. Remiant Žemės ūkio ministerijai, miesteliuose susikūrė beveik du tūkstančiai kaimo bendruomenių. Joms buvo suteikiamos patalpos, skiriama ES struktūrinių fondų lėšų. Tačiau miestuose tam dėmesio neskirta.

Vilniuje pirmieji bendruomeninę organizaciją įsteigė menininkai ir kiti prie Vilnelės gyvenantys vilniečiai, pasivadinę „Užupio respublika“. 2002-aisiais įsikūrė Žvėryno bendruomeninė organizacija. Deja, Vilniaus miesto valdžia nuo 2000 m. nutolo nuo gyventojų, seniūnijoms nebuvo skiriama biudžeto lėšų, todėl nespręstos gyventojams svarbios problemos. O juk vietos valdininkai, mūsų išrinkti miesto tarybos nariai

Bendruomenės šventėje pasitinkant vasarą klubo „Asorti“ šokėjos

Užgavėnių šventė prie Karoliniškių seniūnijos 2010 m.

turi atsižvelgti į tai, kad miesto bendruomenei svarbi kiekvieno kampelio, kiekvienos gyvenamosios aplinkos erdvė, augalija, ekologinė situacija, triukšmo lygis... Tvarkant, formuojant miesto aplinką būtina tartis su tos vietovės gyventojais, ypač susibūrusiais į bendruomenes.

Karoliniškėse, lyginant su kitomis miesto vietovėmis, daug problemų išspręsta geriau, tačiau vietinių klausimų vis vien kyla. Sprendžiant kai kurias problemas reikia visuomenės nuomonės, todėl, seniūnei V. Gedminaitei paraginus, Karoliniškių bendruomenės atstovų susirinkime, vykusiame 2005 m. spalio 18 d., nuspręsta steigti organizaciją „Karoliniškių bendruomenė“. Karoliniškiečiai Ramunė Banuškevičiūtė, Aurelija Ignatavičiūtė ir Kęstutis Turonis buvo įgalioti būti minėtosios organizacijos steigėjais ir pasirašyti reikiamus dokumentus.

Tų pačių metų gruodžio 19 d. Karoliniškių gyventojų susirinkime (dalyvavo 44 atstovai) buvo patvirtinti bendruomenės įstatai ir nuspręsta išrinkti 12 asmenų tarybą. Pirmosios Karoliniškių bendruomenės tarybos nariai: Birutė Alkinaitė, Lionginas Ambrozevičius, Ramunė Januškevičiūtė, Onutė Dulkytė, Violeta Gedminaitė, Aurelija Ignatavičiūtė, Jurga Jurgulienė, Ona Kondrotienė, Birutė Mušiūnienė, Leonas Laimutis Mačiūnas, Kęstutis Turonis, Marijus Vanagas. Visuomeninės organizacijos „Karoliniškių bendruomenė“ tarybos pirmininku išrinktas Kęstutis Turonis. Šios bendruomenės įstatai Juridinių asmenų registre įregistruoti 2006 m. kovo 21 d. Bendruomenės teisinė forma – asociacija.

Susidomėjome šiaurietiškuoju ėjimu su lazdomis. Taisyklingai vaikščioti, kad organizmas pajustų naudą, mus mokė Vilniaus visuomenės sveikatos biuro specialistė, orientacinio sporto meistrė Virginija Rutkauskienė. Dabar jau atsirado daugiau norinčiųjų šitaip

LIETUVOS RESPUBLIKA

JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRAS

REGISTRAVIMO PAŽYMĖJIMAS

Pavadinimas:	**KAROLINIŠKIŲ BENDRUOMENĖ**
Kodas:	**300551451**
Teisinė forma:	**Asociacija**
Įregistravimo data:	**2006 m. kovo 21 d.**
Registro tvarkytojas:	**Valstybės įmonė Registrų centras**
Pažymėjimą išdavė:	**Valstybės įmonės Registrų centro Vilniaus filialas**

Juridinių asmenų registravimo skyriaus grupės vedėja Z. Rožanskienė Rasa Rožanskienė

Pažymėjimas išduotas: **2006 m. kovo 21 d.**

VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS

Nr. 087137

Prie Stelmužės ąžuolo 2014 m.

Pirmoji treniruotė su šiaurietiškomis lazdomis

aktyvinti savo organizmą. Labai gerai, kad šią iniciatyvą pratęsė ir daugiau karoliniškiečių, dabar savarankiškai išeinančių į pamiškės takelius.

Vilnius ir Joensu (Suomija) – susigiminiavę miestai – 2005 m. minėjo 35-erių metų bendradarbiavimo sukaktį. Ta proga Joensu miesto savivaldybė ir K. Donelaičio draugija, veikianti Suomijoje, nusprendė Vilniaus miestui padovanoti skulptūrą. Vietą skulptūrai Joensu miesto atstovai išrinko Karoliniškių skverelyje, prie Loretos Asanavičiūtės gatvės. Skulptūros atidengimo ceremonija vyko 2005 m. lapkričio 10 d. Atidengiant paminklą šventėje dalyvavo atkurtosios Lietuvos ir Suomijos draugijos aktyvistas, laikraščio „Suomija“ redaktorius, karoliniškietis Vygandas Čaplikas. Jam kilo idėja prie Karoliniškių bendruomenės įkurti bendradarbiavimo su Joensu klubą. Taip 2006 m. lapkričio mėnesį Karoliniškių bendruomenės padaliniu tapo klubas „Karjala“ (Karelija), vadovaujamas V. Čapliko.

Europos geografiniame centre 2015 m. rudenį

Renkant bendruomenės tarybą buvo siekiama suvienyti karoliniškiečius, aktyviai dirbančius įvairiose visuomeninėse organizacijose. Antai, Birutė Mušiūnienė nuo 1999 m. jau buvo LPS „Bočiai“ Vilniaus miesto bendrijos Karoliniškių skyriaus pirmininkė, Onutė Dulkytė – Karoliniškių neįgaliųjų organizacijos vadovė, Leonas Laimutis Mačiūnas – miesto sveikatos visuomeninės komisijos narys. Ir dauguma kitų Karoliniškių gyventojų aktyviai veikė įvairiose visuomeninėse organizacijose. Bendrai dirbant lengviau koordinuoti veiksmus, išvengti dubliavimo. B. Mušiūnienės iniciatyva įkurtas pagyvenusių žmonių choras, kuris aktyviai bendrauja su kitais panašiais kolektyvais, dalyvauja įvairiose šventėse. 2012 m. rudenį Karoliniškių bendruomenės aktyvas, bočiai susipažino su Dzūkijoje esančiomis įdomybėmis, susitiko su Druskininkų senjorais. Kelerius metus kartu su Karoliniškių seniūnija ir Karoliniškių muzikos mokykla buvo organizuojama pavasario šventė „Sekmadienis Pasakų parke“. Šventės metu pasirodydavo visų Karoliniškėse esančių švietimo įstaigų, Lazdynų ir kitų bendruomenių saviveiklininkai.

Kiekvienais metais minime Suomijos nepriklausomybės dieną. Šventėje dalyvauja Suomijos ambasados atstovai. Švenčiamos ir kiekvienam lietuviui brangios šventės. Siekdama plačiau informuoti visuomenę, Karoliniškių bendruomenės taryba leidžia laikraštį „Karoliniškių balsas“. Kasmet parengiama po keletą projektų, kuriuos paremia Vilniaus miesto savivaldybė. Pagal projektą „Vilniaus ir Joensu vietos bendruomenių bendravimo plėtra informacinės visuomenės ir inovacinių projektų kūrimo srityse“ trisdešimt karoliniškiečių buvo išvykę į Suomijos Joensu miestą, kur susipažino su savivaldybės veikla ir struktūra, bendruomenės aktyvu, su Suomijoje veikiančios K. Donelaičio draugijos vadovais ir aktyvistais. Bendruomenės namuose, Istorijos ir turizmo centre

Karoliniškių bendruomenės tarybos narys Algirdas Ašmontas S. Girėno muziejuje kelionės po Žemaitiją metu

koncertavo Karoliniškių muzikos mokyklos muzikantai. Susipažinta ir su Joensu mokslo parko veikla.

Prieš šešerius metus Karoliniškių muzikos mokyklos mokytoja, labai energinga dirigentė Lilijana Zarankienė subūrė puikų karoliniškiečių chorą. Karoliniškių seniūnijos choras yra parengęs dvi programas: sakralinių giesmių ir pasaulietinių dainų. Šio choro atliekamos dainos skamba daugelio Karoliniškėse rengiamų švenčių metu, Vilniaus ir Kauno bažnyčiose, praėjusią vasarą vykta į koncertinę kelionę Vokietijoje. 2014 m. pavasarį choristai buvo pakviesti dalyvauti Punsko lietuvių dainų šventėje „Lietuva brangi“. L. Zarankienė yra pagrindinė Karoliniškėse jau tradicine tapusios dainų šventės „Dainuojame Vilniui“ organizatorė.

2012 m. kovo mėnesį vykusio ataskaitinio rinkimų susirinkimo metu atsinaujino bendruomenės taryba. Naujosios tarybos nariais tapo Genovaitė Ašmegaitė, Alma Matulienė, Regina Čaplikienė, Birutė Mušiūnienė, Violeta Gedminaitė, Natalija Dzičkancienė, Sabina Punteženė, Ona Kondrotienė, Lionginas Kulys, Kęstutis Turonis, Liuda Žekonienė, Julija Zacharenko. Karoliniškių bendruomenės pirmininku vėl išrinktas Kęstutis Turonis. Bendruomenės aktyvas įsitikinęs, kad seniūnės dalyvavimas tarybos veikloje atveria galimybes greičiau ir geriau spręsti bendruomenei svarbius klausimus.

Pasaulinės Žemės dienos minėjimas Karoliniškėse

Protmūšio „Šviesūs protai“ komanda „Karoliniškiečiai“

Trumpame rašinyje neįmanoma suminėti visų nuveiktų darbų, taip pat parašyti apie vietos bendruomenių pageidavimus. Galima pasidžiaugti, kad karoliniškiečiai kiekvienais metais svarbiausiems savo renginiams organizuoti gauna paramą iš miesto savivaldybės, tiesa, nors ir nedidelę. Labai sėkmingai įsisavinome 2012 m. pirmą kartą seniūnijai skirtus pinigus. Planą jiems panaudoti parengė ir patvirtino Karoliniškių seniūnijos Vietos bendruomenės taryba. 2013 m. karoliniškiečiai keliavo po Žemaitiją, pabuvojo Lietuvos didvyrių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno, perskridusių Atlanto vandenyną ir žuvusių nepasiekus užsibrėžto tikslo, gimtinėse, kur įrengti muziejai. Visi tais metais numatyti darbai buvo nuveikti.

2014 m. vasario mėnesį visuotiniame Karoliniškių bendruomenės narių ataskaitiniame rinkimų susirinkime bendruomenės pirmininkas vėl pateikė atliktų darbų ataskaitą. Išrinkta nauja bendruomenės taryba. Jos nariais tapo Algirdas Ašmontas, Genovaitė Ašmegaitė, Ona Didikienė, Violeta Gedminaitė, Regina Čaplikienė, Natalija Džičkancienė, Alma Matulienė, Birutė Mušiūnienė, Sabina Punteižienė, Danutė Karbauskienė, Lionginas Kulys, Kęstutis Turonis. Bendruomenės pirmininku vėl perrinktas K. Turonis, o pavaduotoja – G. Ašmegaitė.

Revizijos komisijos nariais tapo Jonas Trimonis, Elvyra Kuncienė ir Veronika Vaitkienė.

Rudens, žiemos laikotarpiu tarybos nariai dažnai renkasi į posėdžius, siūlo, aptaria priemones, kurias verta įgyvendinti. Ir 2014-aisiais sėkmingai atlikti visi planuoti darbai.

Kaip ir ankstesniais metais, bendruomenės taryba siekia dirbti taip, kad suvienytų kuo daugiau karoliniškiečių.

Jau dešimtą kartą 2015 m. gegužės 21 d. pavakarę poilsio zonoje prie A. J. Povilaičio ir J. Šimulionio gatvių sankryžos vyko tradicinė Karoliniškių bendruomenės šventė „Pasitinkame vasarą“. Kaip ir ankstesniais metais, aktyviausi buvo švietimo įstaigų saviveiklininkai.

O kol į šventės aikštę rinkosi karoliniškiečiai, koncertą pradėjo iš Grigiškių atvykęs pučiamųjų instrumentų orkestras, vadovaujamas Vidmanto Riškaus ir Vladimiro Šoch.

Seniūnė Violeta Gedminaitė (centre) išlydi entuziastus į pirmąją treniruotę su šiaurietiškomis lazdomis

Karoliniškių seniūnijos senjorų choras „Bočiai“, kuriam nuo įsikūrimo pradžios vadovauja dirigentas Bronislovas Jankauskas, atliko Vytauto Juozapaičio dainą „Pražydo vyšnios“ ir liaudies dainą „Šičia mano namai“.

Labai nuotaikingai pasirodė vaikų ir jaunimo klubo „Meteoras“ šokių studijos „Asorti“, vadovaujamos Vaidos Vaičiulytės, nariai. Mažųjų grupės dalyviai šoko „Viru, viru košę“, o vyresnieji šokėjėliai atliko šokį „Čerstonas“. To paties klubo šokių studijos „Siluetas“ šokėjos, kurioms vadovauja Nijolė Damašienė ir Inga Lukašavičienė, taip pat pašoko du šokius.

Pasirodė Vasilijaus Kačialovo ir Jono Pauliaus II gimnazijų bei kitų Vilniaus švietimo įstaigų saviveiklininkai. Tą popietę, nors oras ir nelepino, įvairūs kolektyvai atliko 23 įvairių žanrų kūrinius. O šventės programą baigė Karoliniškių muzikos mokyklos bigbendas, kuriam nuo įsikūrimo jau dvidešimt metų vadovauja labai energingas vadovas Eugenijus Vedeckas. Dvidešimtmečio proga kolektyvui ir vadovui įteiktos padėkos ir atminimo suvenyras. Karoliniškių seniūnijos padėkos raštai buvo įteikti ir kitų kolektyvų vadovams.

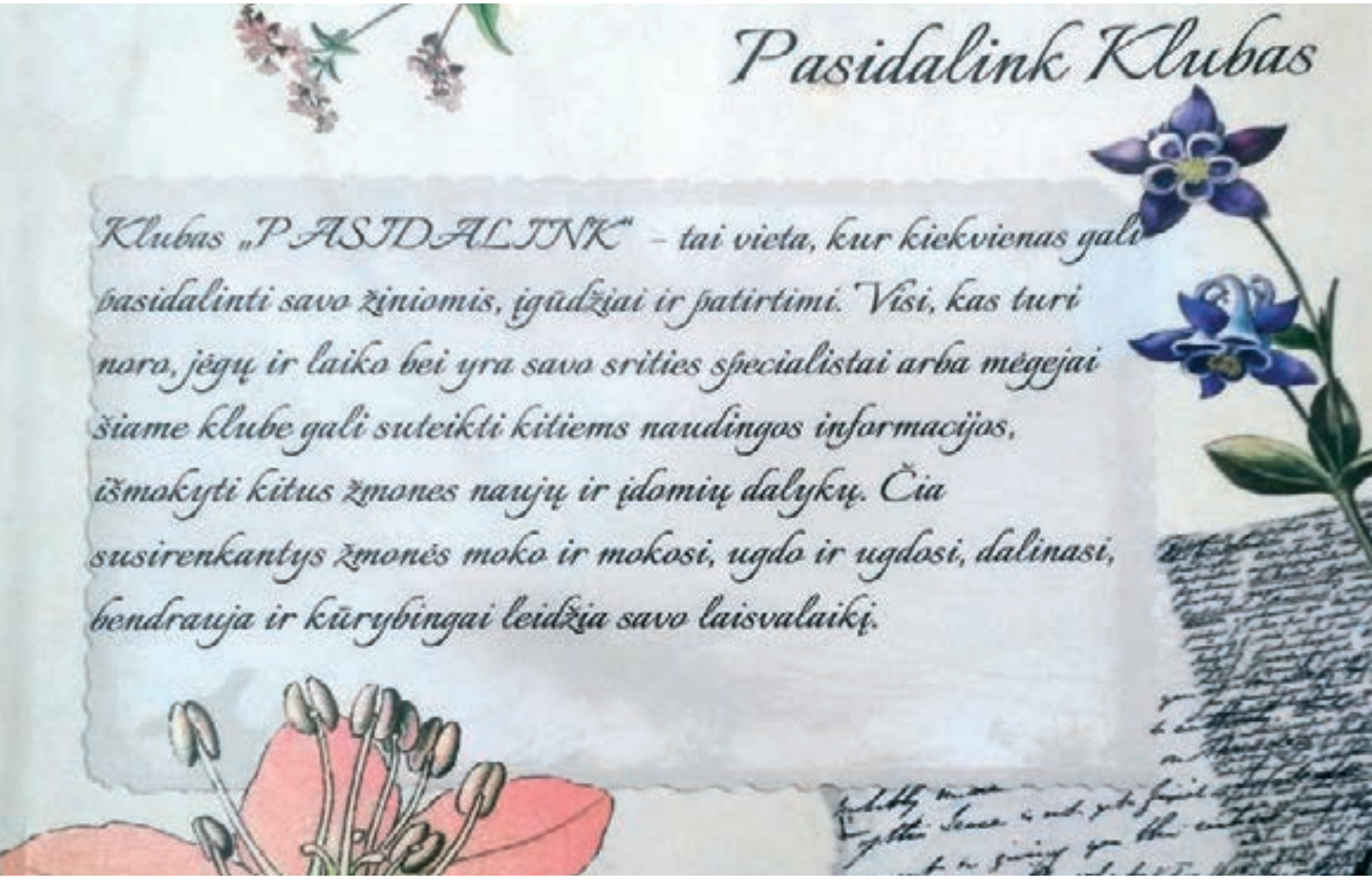
Visos šventės pagrindinė organizatorė buvo Vaida Vaičiulytė iš klubo „Meteoras“. Ji sulaukė daugiausia padėkų.

Dalyvavome senjorų protmūšyje „Šviesūs protai“

Vilniaus miesto savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras, siekdamas ugdyti senjorų sveikatos raštingumą, pozityvų mąstymą ir gebėjimus dirbti komandoje, patrauklia forma suteikti jiems žinių apie sveiką gyvenimo būdą ir paskatinti rūpintis sveikata, 2014 ir 2015 m. rudenį „Forum Palace“ organizavo žinių apie sveikatą žaidimą proto mūšį „Šviesūs protai“, kuriame 2015 m. lapkričio 5 d. dalyvavo 32 komandos. 2014–2015 m. nuotaikingame žaidime dalyvavo ir dvi karoliniškiečių komandos: Karoliniškių bendruomenės senjorų komanda „Karoliniškiečiai“ ir Karoliniškių „Bočių“ draugijos komanda „Karolina“.

Kęstutis Turonis
Karoliniškių bendruomenės pirmininkas
www.facebook.com/
Karoliniškių-bendruomenė-565323373502061

PADĖKOS RAŠTAS
Senjorų komandai
KAROLINIŠKIEČIAI
Už dalyvavimą
žinių ir mąstymo žaidime
„ŠVIESŪS PROTAI“
Direktorė
Gražina Sidorovienė
2015 m. lapkričio 5 d.
Vilnius
Renginio globėjas
VILNIUS
Rėmėjai
rimi
HERMIS
Alma littera
SAVAITĖ
Acorus

Pasidalink Klubas
Klubas „PASIDALINK" – tai vieta, kur kiekvienas gali pasidalinti savo žiniomis, įgūdžiai ir patirtimi. Visi, kas turi noro, jėgų ir laiko bei yra savo srities specialistai arba mėgėjai šiame klube gali suteikti kitiems naudingos informacijos, išmokyti kitus žmones naujų ir įdomių dalykų. Čia susirenkantys žmonės moko ir mokosi, ugdo ir ugdosi, dalinasi, bendrauja ir kūrybingai leidžia savo laisvalaikį.

KAROLINIŠKIŲ „BOČIAI“

LPS „Bočiai“ Karoliniškių skyriaus pirmininkė Birutė Mušiūnienė

Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Vilniaus miesto bendrijos Karoliniškių skyrius (toliau – Karoliniškių „Bočiai“) savo veiklą pradėjo 1995 m. Iš pradžių jame buvo 67 nariai, metams bėgant jų padaugėjo iki 85, o pastaruoju metu yra 70.

1995–1996 m. Karoliniškių „Bočių“ pirmininke buvo Marija Daraškevičiūtė, 1997-aisiais bendruomenei ėmė vadovauti Jonas Kilbauskas, o nuo 1999-ųjų vadovauju aš, Birutė Mušiūnienė. Tik įsikūrus dirbti buvo sunkoka, neturėjome patalpų, kur būtų galima susiburti, pabendrauti, pasilinksminti. Dažniausiai susirinkdavome „Spindulio“ vidurinėje mokykloje, Jono Pauliaus II, Karoliniškių gimnazijose. Organizuoti renginius padėdavo tuometinė seniūnė Danutė Bekintienė, ji ir pati juose aktyviai dalyvaudavo.

Iki 2005 m. neturėjome jokio saviveiklinio kolektyvo, renginiuose dominuodavo

Protmūšio „Šviesūs protai“ komanda „Karolina“

pasakojimai, mįslės, dainos, rateliai, intermedijos, kurias dažniausiai kurdavau aš pati.

2003 m. seniūnijos rūsyje buvo įrengtos patalpos. Atsirado galimybė pasikviesti į svečius saviveiklinių kolektyvų ne tik iš Vilniaus. Į svečius buvo atvykę Anykščių, Elektrėnų, Birštono ir kitų „Bočių“ skyrių saviveiklininkai.

2004 m. Danutė Bekintienė buvo išrinkta į Seimą, o seniūne pradėjo dirbti Violeta Gedminaitė, kuri pasiūlė suburti Karoliniškių „Bočių“ chorą. Choro vadovu, kompozitoriumi ir dirigentu sutiko būti Bronislovas Jankauskas. 2006 m. pavasarį pirmą kartą dainavome Karoliniškių bendruomenės renginyje „Sekmadienis Pasakų parke“.

Chorui jau 9 metai. Mes sutvirtėjome, turime platų dainų repertuarą. Koncertuojame ne tik seniūnijos organizuojamose šventėse, Vilniaus „Bočių“ kolektyvų renginiuose, bet su savo programa pasirodėme ir Elektrėnuose, Birštone, Anykščiuose, Grigiškėse bei Telšiuose. Šių miestų kolektyvai buvo atvykę ir pas mus.

2012 m. su koncertine programa nuvykę į Telšius pasirašėme bendradarbiavimo sutartį. 2013 m. Telšiai organizavo Žemaitijos sostinės dainų šventę, kurią pavadino „Bočių godos“. Į ją buvome pakviesti ir mes. Iškilmės buvo skirtos Žemaičių krašto 600 metų krikšto jubiliejui paminėti. Į šventę vyko ir Karoliniškių

muzikos mokyklos dėstytojai akordeonistai Janina Lokucijevska ir Vladimiras Voska. Koncertavome miesto centre prie Masčio ežero neseniai įrengtoje scenoje su žiūrovams ežero šlaite sumontuotu amfiteatru. Po oficialiosios dalies buvome pakviesti pasivaišinti. Ir vėl skambėjo bendros dainos. Rudeniop telšiškiai atvyko į Vilnių. Mes jiems parodėme Valdovų rūmus, ten įrengtas ekspozicijas, kitas įdomias sostinės vietas.

2014 m. Telšių miesto seniūnija vėl organizavo regioninę dainų šventę, į kurią pakvietė ir mūsų „Bočių“ chorą. Ta proga Karoliniškių bendruomenės taryba organizavo dviejų dienų pažintinę kelionę po Žemaitiją. Birželio 7 d. pabuvojome Kelmėje, Kražiuose, Kaltanėnuose, nuo Medvėgalio kalno žvalgėmės po kalnuotąją Žemaitiją. Nakvojome prie Platelių ežero įsikūrusiuose erdviuose „Valentino“ poilsio namuose. Iš čia ir Telšiai nebetoli. Iš pat ryto nuvykę į Telšius mūsų choristai kartu su kitais kolektyvais repetavo, o kiti kelionės dalyviai susipažino su įžymiomis Telšių vietomis, Telšių katedroje dalyvavo šventose mišiose. Po dainų šventės vėl būta neformalaus, malonaus priėmimo. Telšių „Bočių“ pirmininkas Kajetonas Šliogeris yra kultūros darbuotojas, visuomet geba įdomiai organizuoti renginius.

Bent kartą per metus vykstame į ekskursijas. Pabuvojome Birštone, Anykščiuose, Druskininkuose, Telšiuose, Vilniaus apskrities apylinkėse, Latvijoje. Sužavėjo Latvijos Agluonos miestas, jo apylinkės, bažnyčia. 2012 m. rudenį keliaudami po Dzūkiją susitikome su Druskininkų „Bočių“ aktyvistais. Dzūkai priėmė labai svetingai.

„Bočių“ veiklai finansiškai palaikyti rašome projektus, konkurso būdu gautas nedideles lėšas panaudojame savo renginiams organizuoti. Mūsų veiklą finansiškai ir moraliai anksčiau rėmė Seimo narė D. Bekintienė, dabar aktyviai prie jos prisideda seniūnė V. Gedminaitė bei Karoliniškių bendruomenės taryba.

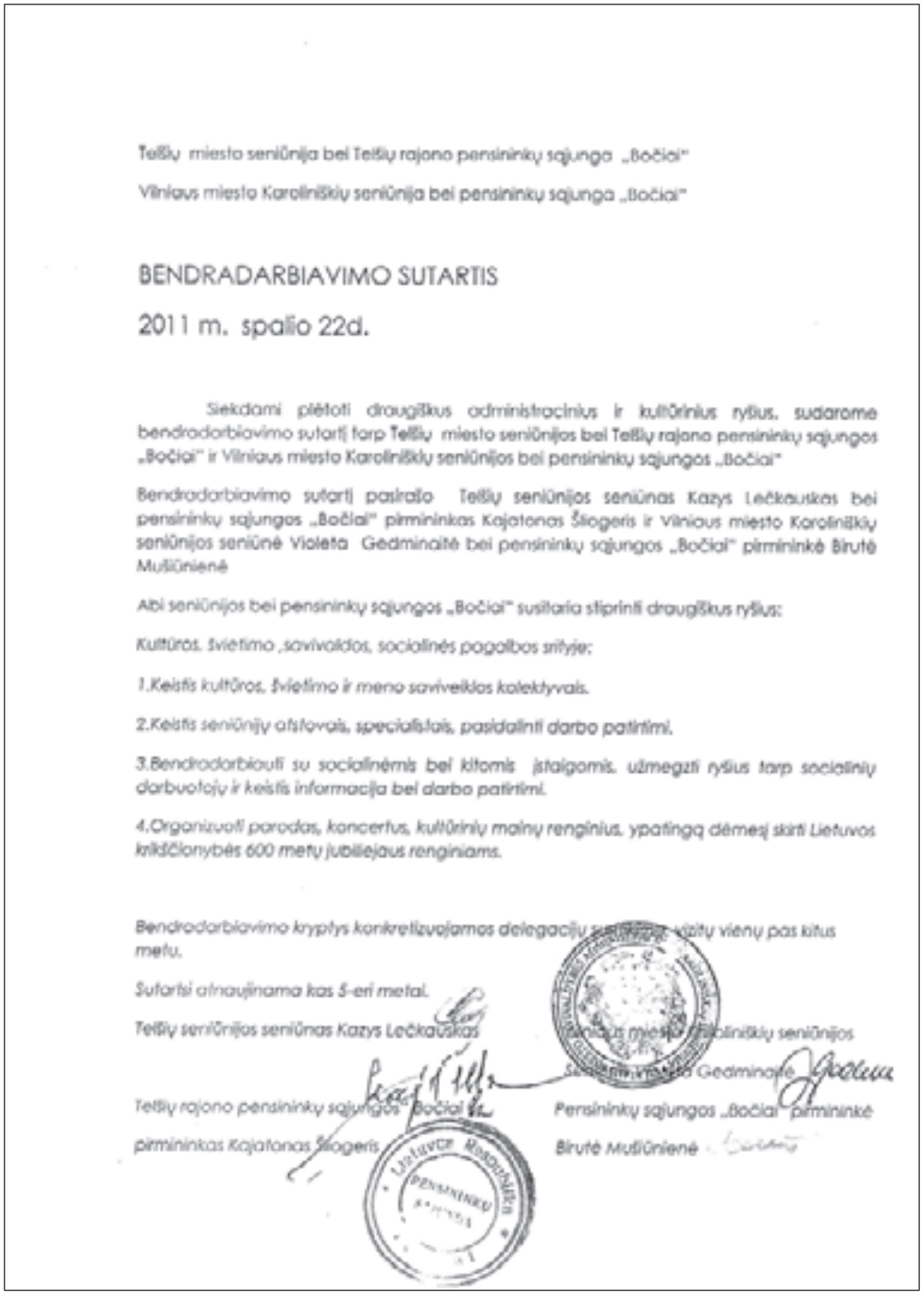
Mūsų kolektyvas puoselėja tradiciją kiekvienų metų pabaigoje pasveikinti jubiliatus

specialiai jiems mano sukurtomis eilėmis ir gėlėmis.

Visuomet dalyvaujame renginiuose, skirtuose Sausio 13-ąją žuvusiesiems prie Televizijos bokšto pagerbti. 2013 m. ta proga į „Spindulio“ pagrindinę mokyklą buvome pakvietę Naujininkų „Bočių“ saviveiklininkus, parodžiusius labai originalią programą. Ir aš esu sukūrusi eilėraštį „Nepriklausomybės kaina“.

Renginius organizuojame įvairiomis progomis. Tradiciniais jau yra tapę Vasario 16-osios minėjimas, Užgavėnių vakaronė, Motinos, Tėvo dienos, Tarptautinė senjorų diena, Senųjų metų palydos ir kt.

Birutė Mušiūnienė

Telšių miesto seniūnija bei Telšių rajono pensininkų sąjunga „Bočiai“

Vilniaus miesto Karoliniškių seniūnija bei pensininkų sąjunga „Bočiai“

BENDRADARBIAVIMO SUTARTIS

2011 m. spalio 22d.

Siekdami plėtoti draugiškus administracinius ir kultūrinius ryšius, sudarome bendradarbiavimo sutartį tarp Telšių miesto seniūnijos bei Telšių rajono pensininkų sąjungos „Bočiai“ ir Vilniaus miesto Karoliniškių seniūnijos bei pensininkų sąjungos „Bočiai“

Bendradarbiavimo sutartį pasirašo Telšių seniūnijos seniūnas Kazys Lečkauskas bei pensininkų sąjungos „Bočiai“ pirmininkas Kajatonas Šliogeris ir Vilniaus miesto Karoliniškių seniūnijos seniūnė Violeta Gediminaitė bei pensininkų sąjungos „Bočiai“ pirmininkė Birutė Mušiūnienė

Abi seniūnijos bei pensininkų sąjungos „Bočiai“ susitaria stiprinti draugiškus ryšius:

Kultūros, švietimo, savivaldos, socialinės pagalbos srityje:

1.Keistis kultūros, švietimo ir meno saviveiklos kolektyvais.

2.Keistis seniūnijų atstovais, specialistais, pasidalinti darbo patirtimi.

3.Bendradarbiauti su socialinėmis bei kitomis įstaigomis, užmegzti ryšius tarp socialinių darbuotojų ir keistis informacija bei darbo patirtimi.

4.Organizuoti parodas, koncertus, kultūrinių mainų renginius, ypatingą dėmesį skirti Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus renginiams.

Bendradarbiavimo kryptys konkretizuojamos delegacijų [illegible] vizitų vienų pas kitus metu.

Sutartis atnaujinama kas 5-eri metai.

Telšių seniūnijos seniūnas Kazys Lečkauskas

Vilniaus miesto Karoliniškių seniūnijos [illegible] Violeta Gediminaitė

Telšių rajono pensininkų sąjungos „Bočiai“ pirmininkas Kajatonas Šliogeris

Pensininkų sąjungos „Bočiai“ pirmininkė Birutė Mušiūnienė

Pirmoji Neįgaliųjų draugijos Karoliniškių skyriaus pirmininkė Ona Dulkytė

Įsikūrus Neįgaliųjų draugijos Karoliniškių skyriui (tai buvo 1996 m.), jo pirmininke buvo išrinkta Ona Dulkytė. Ji subūrė 160 neįgalių karoliniškiečių. Ši moteris buvo išrinkta ir į Karoliniškių bendruomenės tarybą. Deja, pablogėjus sveikatai, 2011 m. vykusio draugijos ataskaitinio rinkimų susirinkimo metu ji pasitraukė iš einamų pareigų. Naująja Karoliniškių padalinio pirmininke buvau išrinkta aš, Danutė Genutė Karbauskienė. Kiek galėdama, įsitraukiau į karoliniškiečių bendruomenės veiklą, tapau jos bendruomenės tarybos nare. Mano vadovaujami neįgalieji kartu su kitais mikrorajono gyventojais su dideliu entuziazmu dalyvauja bendrose šventėse, parodose, keliauja po Lietuvą. Važinėta po Žemaitiją, Zarasų kraštą, lankytas Vilniaus universiteto botanikos sodas ir susipažinta su jame vešinčių augalų kolekcijomis.

Mūsų draugijos nariai turi fizinę negalią, tad į visuomeninę veiklą įsitraukia pagal galimybes ir sveikatos būklę. Tie, kuriems leidžia fizinės jėgos, lanko anglų kalbos kursus, įvairius būrelius: fotografijos, darbščiųjų rankų. Yra ir moterų ansamblis, kuris koncertuoja įvairiose Vilniaus salėse. Veikia sveikatingumo programa, į kurią įtrauktas šiaurietiškasis ėjimas, mankšta, atitinkamos sporto šakos. Nemokamai teikiama

Karoliniškių neįgalieji ir kiti Karoliniškių bendruomenės nariai Vilniaus universiteto botanikos sode Kairėnuose

psichologo pagalba. Karoliniškių neįgalieji noriai padeda įgyvendinti Maisto banko akcijas.

Kelis kartus per vasarą važiuojame pailsėti į Šventąją, Nidą, kur neįgaliesiems sudarytos specialios sąlygos gyventi ir ilsėtis. Neįgaliesiems suteikiama ir daug paslaugų namuose: specialistai atlieka specialius masažus, apkerpa plaukus, jeigu neįgalusis prašo, sutvarko santechnikos įrangą, išskalbia skalbinius. Gauname bilietų į teatrą ir į kitus renginius, kurie vyksta Vilniaus salėse. Juos mielai lankome. Prie laiptinių, kur gyvena neįgalieji, įrengiami specialūs laipteliai, kad jie su ratukais galėtų išvažiuoti į kiemą.

Karoliniškių neįgalieji, kaip ir kiti bendruomenės nariai, nori būti visaverčiai žmonės.

Danutė Genutė Karbauskienė

Pirmoji Neigaliųjų draugijos išvyka į Trakus

VU botanikos sode Kairėnuose prie Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečio skulptūros

Mūsų seniūnaičiai

Teisinės prielaidos seniūnijos gyventojams turėti atstovų vietos savivaldoje sudarytos 2000 m., suformuojant visuomeninę seniūnijos tarybą iš bendruomenės atstovų, išrinktų apklausos būdu. Šios tarybos kadencijos trukmė – ketveri metai. Tarybos pirmininku buvo išrinktas Vytautas Ramanauskas. Aktyviausi tarybos nariai liko vietos savivaldos veiklos šalininkai.

Įsigaliojus naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui, 2010 m. gruodžio 22 d. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Karoliniškių seniūnijoje buvo patvirtintos 9 seniūnaitijos. Nustatyta tvarka dvejų metų trukmės kadencijai buvo renkami seniūnaičiai – gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovai, veikiantys visuomeniniais pagrindais. Miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinti pirmieji seniūnaičiai: Genovaitė Ašmegaitė – P. Gerbutavičiaus seniūnaitija, Natalija Dzičkancienė – A. P. Kavoliuko seniūnaitija, Ilona Grigalavičienė – R. Jankausko seniūnaitija, Petras Musteikis – A. J. Povilaičio seniūnaitija, Vaidas Trečiokas – L. Asanavičiūtės seniūnaitija, Kęstutis Turonis – V. Vaitkaus seniūnaitija, Marius Šeputis – Laisvės seniūnaitija, Lilijana Zarankienė – V. Druskio seniūnaitija ir Liuda Žekonienė – Sietyno seniūnaitija.

Dalyvavimas seniūnaičių sueigose – pagrindinė seniūnaičių teisė ir pareiga. Pirmosios seniūnaičių sueigos pirmininku išrinktas Petras Musteikis, sekretore – Genovaitė Ašmegaitė. Pasibaigus seniūnaičių kadencijai, 2013 m. pavasarį įvyko eiliniai seniūnaičių rinkimai. Išrinkti nauji seniūnaičiai: Sergejus Gunzeris – Sietyno seniūnaitija, Saulius Povilaitis – V. Vaitkaus seniūnaitija, Genovaitė Petkutienė – R. Jankausko seniūnaitija. Sueigos pirmininku ir sekretore perrinkti tie patys nariai.

Seniūnaičių sueigose buvo svarstomi svarbiausi seniūnijos bendruomenės veiklos

Karoliniškių seniūnaičiai, išrinkti 2011 m.

Vietos bendruomenės tarybos posėdžio metu 2014 m.

klausimai, ypač seniūnijos darbo programos: kultūriniai renginiai, teritorijos ir joje esančio inventoriaus priežiūra. Aptarta ir įvertinta seniūno metinės veiklos ataskaita, priimant rekomendacinio pobūdžio sprendimus.

Seniūnijos gyventojams patiko per mišką nuo pėsčiųjų tilto per Laisvės prospektą Sausio 13-osios gatvės link nutiestas pėsčiųjų takas, įrengtas skveras prie Laisvės prospekto 32 namo, taip pat projektas „Žydinti L. Asanavičiūtės gatvė“. 2011 m. pabaiga ir 2012 m. buvo audringi, nes prasidėjo seniūnijų naikinimo procesas. Seniūnaičiai aktyviai reikšdavo savo pozicijas valstybės ir valdžios institucijoms dėl seniūnijos išlikimo.

2012 m. pradžioje Karoliniškių seniūnaičiai, atsižvelgdami į seniūnijos gyventojų raštu pareikštą protestą dėl Vilniaus miesto seniūnijų pertvarkos projekto, nusprendė šiam projektui nepritarti. Kreiptasi su prašymu į Lietuvos Respublikos Seimo narę Danutę Bekintienę (buvusią Karoliniškių seniūnę) dėl seniūnijos gyventojų interesų atstovavimo ir principingos seniūnaičių pozicijos parėmimo. Seniūnijos reorganizavimo klausimais tartasi su Seimo nariais A. Strelčiūnu, M. Adomėnu ir L. Balsiu.

Seniūnaičiai, sudarydami Karoliniškių vietos bendruomenės tarybos (VBT) branduolį, aktyviai dalyvauja jos veikloje. 2012 m., vadovaujantis Vyriausybės nustatyta tvarka, buvo sudaryta pirmoji vietos bendruomenės taryba. Jos pirmininku tapo Petras Musteikis, pavaduotoja Alma Matulienė, sekretore Jolanta Macijauskienė. Vietos bendruomenės tarybos sudėtis kasmet patvirtinama Karoliniškių seniūnės įsakymu. 2014 m. VBT sudarė 15 narių.

VBT tikslai – įgyvendinti vietos bendruomenės savivaldą ir priimti sprendimus dėl lėšų panaudojimo 6 veiklos srityse. Lėšų kasmet skiria socialinės apsaugos ir darbo ministras savo įsakymu pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktą informaciją apie dirbančių ir gyventojų pajamų mokestį mokančių asmenų skaičių savivaldybėse. Darbas tapo atsakingesnis, nes per trejus (2012–2014) metus VBT turėjo galimybę skirtas lėšas panaudoti veikloms, tenkinančioms vietos bendruomenių viešuosius poreikius: socialiniam darbui, kultūriniams ir šviečiamiesiems renginiams, sporto ir sveikatinimo veiklai, bendruomenės akcijoms ir iniciatyvoms, viešųjų erdvių ir aplinkos kokybei gerinti, vaikų ir jaunimo užimtumui, bendruomeninei veiklai ir kitai vietos bendruomenės sutelktumą ir gyvenimo kokybę gerinančiai veiklai. Pavyzdžiui, finansuoti tokie renginiai: tradicinis Suomijos nepriklausomybės dienos minėjimas, kalėdinė ir naujametinė šventė, bendruomenės kolektyvų pažintinės išvykos ir susitikimai su kitų miestų bendruomenėmis, kultūrinių ir istorinių vietų lankymas. Lėšų skirta poilsio zonų remontui, skverams ir vaikų žaidimų aikštelėms atnaujinti, lauko treniruokliams įrengti. Įsigytas vaizdo projektorius, įgarsinimo aparatūra, kompiuteris ir pianinas, choro pakyla. Suremontuotos bendruomenės patalpos, „Bočių“ ir „Libro“ choristams nupirkta scenų drabužių. Surengtos koncertinės, pažintinės ir piligriminės kelionės į Ariogalą, Aukštaitiją, Italiją, Latviją, Lenkiją, Žemaitiją; vyko neįgaliųjų draugijos narių išvykos.

Seniūnijos VBT sėkmingai bendradarbiauja su vietos bendruomenės organizacija – asociacija „Karoliniškių bendruomenė“.

Parengė Petras Musteikis

Lietuvos ir Suomijos draugija, docentui Stasiui Skrodeniui ir man inicijavus, buvo atkurta 1990 m. sausio 20 d. S. Skrodenis, kaip mokantis suomių kalbą, buvo išrinktas draugijos pirmininku, o aš – jo pavaduotoju. Tai buvo dar 1927 m. įkurtos ir, šalį sovietams okupavus, uždraustos draugijos veiklos atnaujinimas.

Sovietmečiu bendradarbiauti su Suomija pradėta 1970 m. Maskvai nurodžius, Vilniui tada teko pasirašyti susibičiuliavusių miestų sutartį su nedidele Šiaurės Karelijos regiono sostine Joensu. Į Joensu dažniausiai važiuodavo partijos Vilniaus miesto komiteto, sostinės vykdomojo komiteto darbuotojai, kiti režimui nusipelnę žmonės. Tik 1978 m. pavasarį Joensu prekybos instituto dėstytojų ir studentų grupei atvykus į Vilniaus universiteto Prekybos fakultetą, užsimezgė ryšys su akademine visuomene ir siekis bendradarbiauti. Nors suomiai nuolat siųsdavo mums kvietimus, apsilankyti pas juos buvo sudėtinga. 1982 m. buvau įrašytas į Vilniaus miesto vykdomojo komiteto grupę, turėjusią vykti kultūrinių mainų tikslais į Suomiją. Tada ir apsilankiau jų Prekybos institute, kur susitikau su Vilniuje jau pabuvojusiu dėstytoju Jorma Vartiainenu. Jis labai domėjosi Lietuva, jos istorija, buvo pradėjęs mokytis lietuvių kalbos. Drauge prisiminėme, kad prieškariu veikė abiejų šalių kultūrinio bendradarbiavimo draugija, tačiau apie tokios draugijos atkūrimą sovietmečiu net kalbos būti negalėjo. Galėjome tik svarstyti, kaip plėtoti taip nelengvai užsimezgusius ryšius.

Visai kitos sąlygos bendradarbiauti susiklostė prasidėjus Lietuvos atgimimui. Vilniaus universitetas tapo draugijų su užsienio šalimis atkūrimo centru. Tad 1989 m. vasarą vėl pasitaikė proga nuvykti į Suomiją. Po pusmečio atkūrėme Lietuvos ir Suomijos draugiją.

Susitikimo su suomiais metu

Karoliniškiečiai Helsinkyje prie paminklo kompozitoriui J. Sibelijui

Seminaro „Ąžuolas Lietuvoje ir pasaulyje“ dalyviai Dūkšto ąžuolų parke 2010 m.

Skulptorė Marijo Rihelia (centre) savo sukurtos skulptūros „Auksinė Karelijos gegutė“ atidengimo metu

Pasinaudodamas turimais ryšiais su suomiais, tais metais susipažinau su Šiaurės Karelijos krašto dienraščio „Karjalainen“ redaktoriumi Pekka Sitariu. Jis pasiūlė bendradarbiauti, pakvietė apsilankyti jo redakcijoje. Už pastangas stiprinti ryšius su Lietuva šiam žmogui vėliau buvo suteiktas Lietuvos garbės konsulo vardas.

Draugijos veiklai propaguoti būtinas leidinys. Mums sekėsi. 1991 m. gruodžio mėnesio pradžioje Panevėžio „Varsos“ spaustuvėje išspausdinome pirmąjį laikraščio „Suomija“ numerį. Jau išleidome 32 šio laikraščio numerius. Leidinį meniškai iki savo mirties maketuodavo dailininkė Gražina Didelytė.

Išskirtiniu įvykiu mūsų draugystės istorijoje tapo Ipolito Užkurnio medžio skulptūros „Vaidila“ pastatymas Joensu mieste. Tai įvyko minint Vilniaus ir Joensu bendradarbiavimo dvidešimtpenkmetį. Paminklas simbolizavo didvyrišką suomių tautos pasipriešinimą sovietiniams okupantams. Suomiai ąžuolo negavo, skulptūra buvo išdrožta iš ketverių metrų ilgio itin kieto raudonosios pušies kamieno. I. Užkurnis skulptūrą kūrė pačiame Joensu mieste, 1995 m. spalio 18–24 d. Ji buvo atidengta netoli miesto centro esančiame Karo veteranų sanatorijos parke. Pasirodo, suomių epo „Kalevala“ pagrindinis veikėjas, kanklininkas ir išminčius yra Veiniamioinenas...

O Vilniuje atsirado „Auksinė Karelijos gegutė“. Joensu savivaldybė ir Suomijos K. Donelaičio draugijos aktyvas po dešimties metų sumanė atsilyginti Vilniui. Tad pasitinkant draugijos bendradarbiavimo trisdešimtpenkmetį buvo paskelbtas dovanos Vilniui kūrimo konkursą. Jame dalyvavo 18 menininkų. Konkursą laimėjo jauna suomių skulptorė Marjo Rihelia. Mūsų sostinės savivaldybė dovanotai skulptūrai įkurdinti suomiams pasiūlė dvidešimt miesto erdvių. Pasirinktos Karoliniškės, skverelis netoli televizijos bokšto. Labai savotiškos skulptūros atidengimo iškilmės vyko 2005 m. lapkričio 9 d. Tada kūrinio autorė pasakė: „Norėjau, kad jis simbolizuotų mūsų draugystę ir atspindėtų Šiaurės Karelijos dvasią. Pradėdama kurti, mąsčiau apie svarbius šio krašto dalykus – gamtą ir humoro jausmą. Skulptūros simbolį – gegutę – pasirinkau ne tik dėl to, kad ji Šiaurės Karelijos simbolis, bet ir todėl, kad ji dažnai minima senosiose pasakose, dainose ir padavimuose.

Tikima, kad ji išburia gyvenimo trukmę ir teikia paguodą kenčiantiems...“

Paminklo „Auksinė Karelijos gegutė“ pastatymas Karoliniškėse tapo akstinu karoliniškiečiams plėsti ryšius su suomiais. 2006 m. įsteigus visuomeninę organizaciją „Karoliniškių bendruomenė“, jos įstatai tapo labai palankūs kurti būrelius, klubines organizacijas. Pasitaręs su Karoliniškių bendruomenės tarybos pirmininku Kęstučiu Turoniu ir kitais tarybos nariais, nusprendžiau įkurti klubą „Karjala“ (Karelija). Bendruomenės taryba 2006 m. lapkričio 9 d. patvirtino šio klubo nuostatus ir mane išrinko pirmininku. Po mėnesio, gruodžio 8 d., įvyko pirmasis viešas klubo prisistatymas ir Suomijos nepriklausomybės dienos minėjimas. Vakaronėje dalyvavo mūsų bendruomenės nariai, suomiai, gyvenantys Vilniuje, savivaldybės darbuotojai, vicemeras Vitas Karčiauskas.

Nuo tada Karoliniškėse kasmet minima Suomijos nepriklausomybės diena. Pradėjęs veikti klubas parengė ir išleido lankstinuką, kuriame prisistatė kaip Lietuvos ir Suomijos regioninio bendradarbiavimo klubas „Karjala“.

Klubo „Karjala“ pirmininkas Vygandas Čaplikas prie Joensu miestui vilniečių dovanotos skulptūros „Vaidila“

Joensu mišrusis choras dainuoja Suomijos nepriklausomybės dienos proga Vilniaus TV bokšto salėje 2015 m.

2007 m. gruodžio 13 d. Televizijos bokšto salėje įvyko klubo organizuota tarptautinė konferencija „Aktyvios vietinės bendruomenės – veiklios Lietuvos Europos Sąjungoje pagrindas“. Ją organizavome kartu su suomiais, Joensu miesto specialistais. Renginį parėmė Vilniaus miesto savivaldybė. Konferencijoje dalyvavo ir kalbėjo Suomijos ambasadorius Lietuvoje Timo Lahelma. Suomijos nepriklausomybės dieną 2008 m. šventėme prie paminklo „Auksinė Karelijos gegutė“. Susirinko gausus Karoliniškių mokyklų mokinių ir darželinukų būrys. Vaikus artėjančių šv. Kalėdų proga sveikino Senelis Kalėda ir iš Laplandijos į Vilnių atvykęs Joulupukis. Vaikai seneliams dainavo, deklamavo eilėraštukus, uždegė šventinius žibintus, žvakeles, o Seneliai vaikus džiugino saldainiais.

Siekdami plačiau susipažinti su Joensu miesto bendruomene, 2009 m. pradžioje parengėme projektą „Vilniaus ir Joensu miestų vietos bendruomenių veikla informacinių ir inovacinių projektų kūrimo srityse“. Vilniaus miesto savivaldybė finansiškai jį parėmė, tad 2009 m.

Suomijos ambasadoriaus patarėjas Juhai Viauskia su klubo „Karjala“ pirmininku Vygandu Čapliku

rugpjūčio 24–29 d. mūsų bendruomenės aktyvas ir Karoliniškių muzikos mokyklos pedagogų koncertinė grupė pabuvojo Suomijoje. Helsinkyje apžiūrėjome paminklą Sibelijui, kitas įdomias vietas, važiuodami iki Joensu aplankėme įdomius gamtinius objektus. Joensu savivaldybė mus priėmė labai svetingai – apgyvendino, supažindino su žinių visuomenei svarbiomis institucijomis: mokslo parku TEIDEPUISTO, inovaciniu informaciniu regioniniu centru KARELICUM ir kitais objektais. Vakare susitikome su K. Donelaičio draugijos aktyvu. Karoliniškių muzikos mokyklos mokytojų instrumentinė grupė surengė keletą koncertų.

Viešbučio „Karolina“ konferencijų salėje 2009 m. gruodžio 7-ąją vėl minėjome Suomijos nepriklausomybės dieną. Minėjime dalyvavo naujoji Suomijos ambasadorė p. Marja Liisa Kiljunen, kiti suomiai. Šia proga Karoliniškių muzikos mokykla organizavo gražią šventę, kuriai scenarijų parašė mokytojas Gerimantas Statinis. Koncertavo liaudies muzikos orkestras, choras „Cantika“, dideliame ekrane buvo rodomos Suomijos prezidento viešnagės Lietuvoje ir mūsų kelionės į Joensu nuotraukos.

Abiejų miestų bendradarbiavimo keturiasdešimties metų sukakčiai paminėti šventė vyko Joensu. Gausioje Vilniaus miesto delegacijoje buvo ir karoliniškiečių seniūnė Violeta Gedminaitė, klubo „Karjala“ pirmininkas Vygandas Čaplikas, vertėjas Stasys Drakšas. Tarptautiniame renginyje dalyvavo ir delegacija iš Vokietijos Hofo miesto, su

kuriuo Joensu taip pat bendradarbiauja. Renginį parėmė ES. Iškilmių atidarymas vyko TIEDEPUISTO mokslo parko konferencijų salėje, o kiti renginiai – įvairiose miesto salėse.

Karoliniškių kraštovaizdžio draustinyje, Neries upės terasose, auga gražūs ąžuolai, tad 2010 m. gegužės 28 d. čia su ąžuolų bičiuliais surengėme seminarą „Ąžuolas Lietuvoje ir pasaulyje“. Po įdomių pranešimų seminaro dalyviai aplankė už 27 km nuo Vilniaus esantį didžiausią Lietuvoje Dūkšto ąžuolyną. Tai buvo antrasis renginys apie ąžuolus, nes pirmąjį ąžuolų bičiuliai surengė Jono Basanavičiaus gimtinėje Ožkabaliuose (Vilkaviškio r.), prie Atgimimo ąžuolyno.

Suomijos nepriklausomybės 95-ąsias metines ir „Kalevalos“ epo vertimo į lietuvių kalbą 90-ąsias metines paminėjome 2012 m. gruodžio 3 d. Pirmasis šio epo vertėjas buvo poetas, tautosakininkas Alfonsas Sabaliauskas-Žalia Rūta. „Kalevala“ – tai senosios Karelijos giesmės, kurias surinko kaimo gydytojas Elijas Lenrotas. Pirmasis epo variantas išspausdintas 1835 m. Šventė vyko labai gražiai. Televizijos bokšto konferencijų salėje eksponavome dailininkės Gražinos Didelytės 1991 m. pabaigoje sukurtus „Kalevalai“ skirtus piešinius, kurie pirmą kartą buvo eksponuoti minint Suomijos nepriklausomybės 75-erių metų sukaktį. Tada paroda buvo surengta Menininkų rūmuose, kuriuose dabar įsikūrusi Lietuvos prezidentūra. Po dvidešimties metų šie piešiniai demonstruoti taip pat labai reikšmingoje vietoje – TV bokšto konferencijų salėje.

Beje, šioje salėje 2010 m. gegužės 20 d. koncertavo ir moterų choras iš Suomijos „Ainottaret“. Prie „Auksinės Karelijos gegutės“ keletą kartų vienas ir su turistinėmis grupėmis buvo atvykęs Lietuvos garbės konsulas Suomijoje Pekka Sitaris, taip pat buvo atvykęs ir Joensu K. Donelaičio draugijos pirmininkas Esa Karvinenas.

Mūsų klubą remia Karoliniškių seniūnė Violeta Gedminaitė, Vilniaus miesto savivaldybės Užsienio ryšių skyrius, Karoliniškių muzikos mokyklos meno kolektyvai, kurie mielai dalyvauja organizuojamose šventėse. Suprantama, bendravimą su suomiais labai palengvina ir ta aplinkybė, kad Karoliniškėse gyvena vertėjas Stasys Drakšas, tad visi bendri renginiai vyksta lietuvių ir suomių kalbomis.

Šiaurės Karelijos sostinėje gyvena tik du kartus daugiau gyventojų nei Karoliniškėse. Nors Karoliniškėse turime beveik visas reikiamas įstaigas visuomenės aktyvumui pasireikšti,

Prie skulptūros „Auksinė Karelijos gegutė“ Joensu miesto delegacija su Karoliniškių seniūnijos atstovais 2015 m.

suomių visuomeniškumo lygis daug aukštesnis, apie 70 proc. jų dalyvauja nevyriausybinių organizacijų veikloje. Mums iki to dar toli, tačiau „Karjala“ klubas sieks veiklą aktyvinti. Švęsime suomių šventes, leisime leidinukus, stengsimės dažniau nuvažiuoti į Suomiją ir kviesime svečių į Vilnių, į Lietuvą.

Dr. Vygandas Čaplikas
Karoliniškių bendruomenės klubo „Karjala“ pirmininkas

Už ilgalaikių Suomijos ir Lietuvos kultūrinių ryšių plėtojimą Suomijos prezidentė Tarja Halonen 2009 m. apdovanojo Karoliniškių bendruomenės klubo „Karjala“ pirmininką Vygandą Čapliką Suomijos Baltosios Rožės garbės riterio ordinu. Ordiną įteikė Suomijos ambasadorė Lietuvoje Marija Lissa Kiljunen.

CHORŲ KONCERTAI „DAINUOJAME VILNIUI“

2011 m. nebuvo tradicinės šventės „Sekmadienis Pasakų parke“. Televizijos bokšto salėje imta organizuoti kasmetinius chorų festivalius. Šios šventės iniciatore ir pagrindine organizatore tapo Karoliniškių muzikos mokyklos mokytoja, dirigentė, Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universiteto moterų ir Karoliniškių choro vadovė bei dirigentė Lilijana Zarankienė.

2011 m. birželio 9 d. vykusiame chorų koncerte pirmiausia pasirodė Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universiteto moterų choras, kuriame dainuoja ir balsingosios karoliniškietės. Šis choras repetuoja Karoliniškių seniūnijos salėje.

Nuotaikingai dainavo Karoliniškių senjorų choras, kuriam vadovauja kompozitorius Bronislovas Jankauskas. Žavėjomės Karoliniškių himnu „Senojo Vilniaus dalelė“, kurio gražius žodžius sukūrė karoliniškietė poetė Bronė Staskonytė, o muziką – choro vadovas Bronislovas Jankauskas.

Vilniaus dailės akademijos studentų kamerinis choras, kuriam vadovavo Asta Rauduvaitė ir Arvydas Adamonis, pradžiugino jaunatvišku veržlumu ir linksmumu. Įvairius kūrinius atliko L. Zarankienės vadovaujamas Karoliniškių mišrusis kamerinis choras „Libro“.

O šventės pabaigoje aikštelėje prie TV bokšto visi kolektyvai, susijungę į vieną jungtinį chorą, atliko J. Naujalio ir Maironio „Už Raseinių“, J. Gudavičiaus ir K. Sakalausko-Vanagėlio „Kur giria žaliuoja“ ir kitas dainas. Iš balsingų krūtinių išsiveržę dainų žodžiai aidėjo per visą Karoliniškių draustinį.

Paskutinė chorų šventė vyko 2014 m. birželio 6 d. pavakarę. Į ją iš Vengrijos

Dainuoja Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universiteto moterų choro dainininkės

Karoliniškių „Bočių“ mišrusis choras

Karoliniškių seniūnijos kamerinis mišrusis choras „Libro“

sostinės Budapešto atvyko choras „Stela Chamber Choir“. Jo vadovai Attila Zongoras ir Amarilla Regos. Vengrai, kaip ir kiti šventės dalyviai, dainavo penkias dainas. Juos keitė Vievio kultūros centro kamerinis choras „Con moto“. Šiam chorui vadovauja Audronė Stepankevičiūtė, koncertmeisterė Ona Navickienė. Šis choras daugiausia atliko Respublikinės dainų šventės repertuaro dainas.

Šventėje dalyvavo ir tik prieš trejus metus susikūręs Vilniaus dainos mylėtojų klubo mišrusis choras, kuriame dainuoja daugiausia Vilniaus universiteto auklėtiniai, vadovaujami Vytauto Versecko, garsėjantis kaip pats gausiausias, o Karoliniškių seniūnijos mišrusis choras „Libro“ – kaip pats skambiausias.

Kaip ir ankstesniais metais, finalinis pasirodymas vyko lauke, šalia Televizijos bokšto. Nors purškė lietutis, vėl į gamtos erdvę nuskriejo trys dainos – pirmiausia vengrų kompozitoriaus B. Lajos „Tabortūznel“, J. Gudavičiaus ir K. Sakalausko-Vanagėlio „Kur giria žaliuoja“ bei J. Tallat-Kelpšos harmonizuota lietuvių liaudies daina „Tris dienas, tris naktis“.

Po koncerto visi choristai ir žiūrovai bendravo, degustavo vengrų atvežtus vynus ir skanėstus.

Pabuvęs tokioje šventėje pasijunti atjaunėjęs, pasisėmęs energijos. Vis dėlto kaip puiku, kad mūsų bendruomenėje yra energingų žmonių, kurie savo gebėjimus dovanoja kitiems. Tik gaila, kad į koncertus nedaug karoliniškiečių teateina.

Jungtinis choras prie Televizijos bokšto 2011 m.

Šventės „Dainuojame Vilniui“ akimirkos 2014 m.

MIŠRUSIS KAROLINIŠKIŲ SENIŪNIJOS CHORAS „LIBRO“ DAINUOJA DEVYNIOMIS KALBOMIS

Karoliniškių seniūnijos mišrusis kamerinis choras „Libro“ susibūrė 2007 m. pavasarį. Tai chorines dainas mylinčių ir dainuoti kolektyve mėgstančių neprofesionalių dainininkų būrys. Choro vadovės Lilijanos Zarankienės entuziazmo įkvėpti, choristai maloniai savo laisvalaikį leidžia repetuodami.

Kolektyvą jo vadovė subūrė paskatinta žinomos dainininkės Lilijanos Ablėnaitės. 2007 m. vasario 7 d. įvyko pirmoji choro repeticija Lvovo gatvėje esančiose patalpose. Kurį laiką repeticijos vykdavo mažoje salytėje, kurioje nebuvo net instrumento. Po kurio laiko, sutarusi su Karoliniškių seniūne, L. Zarankienė choro repeticijas perkėlė į seniūnijos patalpas, iki šiol čia ir buriamasi. Choras pradėjo augti, prie chorinės muzikos mėgėjų jungėsi buvę Lilijanos mokiniai, dabartinių mokinių tėvai. Šiandien chore dainuoja 35 žmonės, kurių amžiaus vidurkis – apie 30 m.

Kiekvienais metais choro veikla vis intensyvėja.

2011 m. liepos mėnesį choras sėkmingai atstovavo Vilniui ir Karoliniškėms Vokietijos Erfurto miesto Egos parke vykusioje jubiliejinėje gėlių parodoje bei puikiai pasirodė Hofo mieste surengtame bendrame koncerte su šio miesto Šv. Marijos bažnyčios choru.

Mišrusis Karoliniškių kamerinis choras „Libro“ šventės „Lietuva brangi“ proga dainavo Punske, Lenkijoje

„Libro“ choro vadovę Lilijaną Zarankienę jubiliejaus proga sveikina Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas

2013 m. choras „Libro“ dalyvavo tarptautiniame festivalyje „Cantus Angeli“ Italijoje. Italai ir svečiai susipažino su lietuvių liaudies dainomis. Choristai pelnė didžiulį pasisekimą ir dėl to, kad atstovavo Lietuvai pasipuošę tautiniais drabužiais.

Švęsdamas savo penkerių metų sukaktį, kolektyvas parengė koncertinę programą kartu su Vilniaus saviveikliniu simfoniniu orkestru ir ją atliko Vilniaus universiteto Didžiojoje auloje.

Jau nuo 2010-ųjų kiekvienais metais TV bokšte vyksta tarptautinis chorų festivalis „Dainuojame Vilniui“. Į šį festivalį jau buvo atvykę chorai iš Suomijos, Vengrijos, Lenkijos ir daugybė kolektyvų iš Lietuvos.

„Libro“ dalyvavo 2014 m. Pasaulio lietuvių dainų šventėje, taip pat Cesio (Latvija), Punsko (Lenkija) lietuvių, Klaipėdos, Zarasų, Vievio miestų dainų šventėse. Aktyviai koncertuoja visos Lietuvos koncertų salėse ir sakralinėse vietose – nuo Vilniaus, Klaipėdos, Kauno iki Troškūnų ir Bartkuškio.

Choras ypač didžiuojasi bendradarbiavimu su Japonijos labdaros organizacijomis: 2012 m. įvyko bendras koncertas vėžiu sergantiems Hirosimos vaikams paremti, 2015 m. kartu su japonų atlikėjais „Libro“ atliko operą „Sempo Sugihara. Vilties sakuros“.

Šio choro repertuare skamba pasaulietinės, lietuvių liaudies ir harmonizuotos dainos, kitų tautų chorinės miniatiūros, taip pat ir sakralinė muzika.

Paklausę, kokiomis kalbomis choras yra dainavęs, išgirstume: lietuvių, japonų, lotynų, ispanų, italų, anglų, latvių, suomių, žydų ir vokiečių.

Lilijana Zarankienė
„Libro“ choro vadovė

Kai gimiau, beprotiškai kvepėjo žemuogėmis... Kažkas vėrė jas ant smilgos, kažkas valgė jas su pienu. Birželio vėjas nešiojo tą kvapą laukais, miškais ir miestais... Tebeatneša iki šiol... Vis dar jaučiu tą kvapą, vis dar matau, kaip jas kažkas veria ant smilgos ar valgo su pienu...

Tarsi žemuogę, tą mažą karoliuką, veriu žodį po žodžio ant smilgos, vėjas atneša emocijas, mintis ir gimsta eilėraštis... Lengvas it pavasaris, šaltas lyg žiema ar margas tarsi leopardas. Eilėraštis tarsi gyvenimas, tarsi lemtis. Lemtis, paliesta birželio vėjo ir beprotiško žemuogių kvapo...

Pagarbiai
Jurga Jurgulienė

Apie žmogų, laiką ir lemtį

Gimiau ir užaugau Vilniuje. Karoliniškėse atsidūriau dar kūdikystėje, tad čia triratuku praskriejo vaikystė, nešina skintais astrais nukulniavo pirmoji klasė. Paskui antroji, trečioji... Akyse iškilo TV bokštas, duris atvėrė kelios mokyklos, mano lankytas darželis tapo muzikos mokykla...

Laikas vertė istorijos lapus, keitėsi valdžios, požiūriai ir gatvių pavadinimai. Radosi nauji prekybos centrai ir transporto maršrutai. Kažkas gimė, kažkas mirė, užaugo ir subrendo ištisos kartos... Tik Žmogus – vis dar tas pats mažas taškelis beribėje Visatos erdvėje, nuolankiai paklūstantis laikui ir lemčiai... Apie tai ir kalbu savo eilėraščiuose...

Pažvelk

Pažvelki –
upėje geltoni klevo lapai –
įbriskime kartu,
ketindami juos surinkti.
Tai kas,
kad kelnių klešnės jau sušlapo,
kad pametėm priešpaskutinę mintį...
Pažvelk –
kvatoja nuogos medžių šakos,
pažvelk –
voratinkliuos paklydo pirštai
ir vinguriuoja paslaptingas takas
kažkur tenai,
kur laumės verda miglą tirštą...

Laiko juosta

Tarp pasaulio stogo
ir pasaulio krašto
laiko juostą audžia
bitės avily,
tarp akių ir pirštų
keistas Brailio raštas –
neša jį lyg žinią
vėjai keturi...
Tarp pasaulio stogo
ir pasaulio krašto
lopšines dainuoja
aidas virš kalnų
tiems, kurie užmigo,
nepažinę rašto,
ir tiems, kurie prabudo
toli nuo namų...

Sapnai

Sapnai tarsi snaigės
iš debesio balto,
sapnai tarsi raidės
ant pilko asfalto,
į plaukus, ant delno
ir viršum blakstienų
sapnai tarsi snaigės,
prie sielų, prie sienų...
Ir tirpsta baltai
kažkur vidur gatvės,
tarp mūrų aukštų
ir miesto vienatvės,
tarp grindinio plytų
ir čerpių raudonų,
tarp rožių kioskely
ir pievos aguonų...
Sapnai tarsi snaigės,
lyg druskos kristalai
ant staltiese dengto
kasdieninio stalo
pabyra iš rankos
Visatos Kūrėjo
tiems, kurie myli,
mylės ir mylėjo...

Ateik arbatos

Ateik arbatos –
Trinkteliu duris,
O tu praverki jas kaltai –
Tos pačios sienos, lubos, kambarys,
Tie patys mūro pamatai...
Ateik arbatos...
Jei gali –
Ateik lyg obelis – baltai,
Be pykčio, nerimo širdy.
Ateik su šypsena
Šiltai...
Ateik lyg saulė, lyg aušra,
Lyg rytas, vakaras, naktis,
Ateik tyli, rami, gera,
Tarsi Pandoros paslaptis...
Ateik arbatos...
Jei gali...
Ateik lyg nelaukta viešnia,
Galbūt pabals tas pilkas kambarys,
Kai nelauktai užsuksi pas mane...

Gintautas Iešmantas

Gimė 1930 m. sausio 1 d. Vilkaviškio rajono Šūklių kaime (buvęs Žaliosios valsčius). Nuo 1933 m. gyveno Šakių rajono Griškabūdžio apylinkės Skrynupių kaime. Mokėsi Griškabūdžio pradžios mokykloje, Šakių gimnazijoje. 1949–1953 m. studijavo Vilniaus pedagoginiame institute, įgijo lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo specialybę. Baigęs institutą dirbo žurnalistu įvairiose redakcijose, kelerius metus „Žinijos“ draugijos Vilniaus m. organizacijos sekretoriumi. 1974 m. rugsėjo 6 d. G. Iešmanto bute padaryta krata, konfiskuota poezija, kurią rašė nuo 1947 m. Dėl joje reikštų laisvės siekimų uždrausta dirbti žurnalistu („Komjaunimo tiesos“ laikraščio redakcijos), pašalintas iš Lietuvos žurnalistų sąjungos. Įsidarbino Knygų rūmuose bibliografu, įsitraukė į pogrindinę veiklą kaip žurnalistas, bendradarbiavo pogrindiniame laikraštyje „Perspektyvos“. Už šią veiklą 1980 m. kovo 17 d. buvo suimtas ir nuteistas 6 metams griežto režimo lagerio ir 5 metams tremties. Kalintas Permės srities lageriuose Urale, po to ištremtas į Komijos ATSR.

Tuo metu buvo priimtas garbės nariu į Anglijos ir JAV nacionalinius PEN klubus, tapo Lietuvos Helsinkio grupės nariu. 1988 m. lapkričio pradžioje iš tremties paleistas, reikalaujant užsienio ir Lietuvos visuomenei. Grįžęs į Vilnių įsitraukė į Sąjūdžio veiklą, prisidėjo prie Lietuvos socialdemokratų partijos atkūrimo, buvo „Lietuvos socialdemokrato“, paskui „Lietuvos žinių“ redaktorius. 1990–1992 m. Atkuriamajame Seime buvo Sąjūdžio frakcijos narys, dirbo Švietimo, kultūros ir mokslo komisijoje.

1992 m. pasibaigus Atkuriamojo Seimo įgaliojimams, išėjo į pensiją ir atsidėjo kūrybiniam darbui, bendradarbiauja spaudoje. Lietuvos žurnalistų sąjungos, taip pat Lietuvos socialdemokratų partijos narys. 1990 m. pabaigoje išėjo pirmoji G. Iešmanto poezijos knyga „Prisikėlimo šventė“, kurioje išspausdinti lageriuose ir tremtyje parašyti eilėraščiai. Dabar G. Iešmantas yra išleidęs 16 poezijos knygų, iš kurių paminėtinos: „Pasilenk prie versmės“ (1994), „Pirmykščiai ežerai“ (1997), „Išbandymas“ (1998), „Gaisai debesyse“ (1998), „Srautas“ (1999), „Liūdesio dainą aš dainavau“ (1999). Išleidęs publicistikos knygą „Liūdėjimai“ (1998). 1990 m. apdovanotas P. Lauriceno (*P. Lauritzen*) tarptautine laisvės premija (Danija, Kopenhaga), 1999 m. – Vyčio Kryžiaus III laipsnio ordinu.

Laisvė gimsta kovoje už laisvę

Mane trikdo pasakymai, esą mes atkurdami Nepriklausomybę tik pasinaudojome susidariusiomis palankiomis sąlygomis. Juose, žinoma, yra tiesos, tačiau dar daugiau neteisybės. Argi tos sąlygos nebuvo sukurtos kovoje už žmogaus teises? Ir viduje, ir užsienyje? Argi tų sąlygų nestiprino kovojantieji už savo tautų laisvę? Dar keisčiau skamba mintis, neva Lietuva tapusi nepriklausoma tuomet, kada jos Nepriklausomybę pripažino užsienio valstybės. Tai, vieno politikos apžvalgininko manymu, per daug nestebintų, jeigu diena, kai Rusija pripažino Lietuvos laisvę, būtų laikoma vos ne svarbesne už Kovo 11-ąją. Bet ar Rusija, taip pat kitos valstybės būtų pripažinusios Lietuvą, jei nebūtų buvę Kovo 11-osios? Ir šis klausimas nėra koks nors minėtos datos

sureikšminimas, kaip teigia apžvalgininkas. Kovo 11-oji yra objektyvus faktas, sukėlęs grandininę reakciją. Nereikia užmiršti: tautoms laisvė nesuteikiama, nedovanojama, taip gali atrodyti vien iš pirmo žvilgsnio. Iki patvirtinimo momento vyksta nenumaldoma kova, kai kur kruvina ir ilga, kitur taiki, bet taip pat sunki ir ne be aukų. Prisiminkime, ką sakė N. Chruščiovas, kai jam apžiūrint Jungtinių Tautų rūmus buvo priminta, jog būtent čia gimstanti tautų nepriklausomybė. Šalies, kurioje buvo faktiškai paneigtos tautų teisės, vadovas atšovė: tautų laisvė gimsta jų kovoje už laisvę. Ir jis buvo teisus. Tokia iš tikrųjų yra istorijos realybė ir neginčijama tiesa. Ir ne vien mūsų tautos praeitis liudija šią tiesą. Apie ją įtikinamai kalba kolonijinių Afrikos bei Azijos tautų kova, nuožmus Čečėnijos išsivadavimo karas. Tereikia prisiminti, su kokiu žvėriškumu serbai mėgino užslopinti Kosovo laisvės siekius, su kokia neapykanta ir žiaurumu stengiamasi užgniaužti dešimtmečius trunkančią kurdų tautos kovą. Nepaisoma nei tarptautinės teisės, nei kitų valstybių nuomonės, kišamasi į kaimynų ir ne kaimynų reikalus. Baisu pagalvoti, kiek daug pasaulyje neteisybės! Antra vertus, lig šiolei kai kas sakydavęs, kad prieš Kovo 11-ąją buvę gana svarbių datų, galėjusių ją pakeisti. O štai dabar tą istorijos blykstelėjimą bandoma nuvertinti kitokia seka ir prasme. Ir tai daro vienas tų, kurie prisidėjo prie Kovo 11-osios atsiradimo. Noriu tikėti, kad šitaip elgiamasi geidžiant originaliai pasirodyti. Ką gi, keičiasi laikai, keičiasi žmonių nusistatymas, keičiasi ir mąstymas. Šią aplinkybę nurodo ir pats apžvalgininkas. Anksčiau esą tokia mintimi, kurią jis išskaitęs užsienyje, būtų baisiausiai pasipiktinęs, o dabar… Dabar ją pats dėsto per radiją kitiems. Tačiau nėra ko stebėtis. Juk kažkada bandyta menkinti ir Vasario 16-ąją. Taip pat iš draugų pusės, ne tik priešų. Ir dar. Vienas buvęs politinis kalinys net įrodinėja, neva Kovo 11-osios signatarų parašai esą „joks ypatingas nuopelnas, joks didvyriškumas, o tik pilietinės pareigos atlikimas rinkėjų pavedimu“. Bet ar pareigos atlikimas kovoje už laisvę nėra svarbiausias dalykas? (Ją, beje, atliko ir Vasario 16-osios signatarai Lietuvių konferencijos pavedimu.) Juk nepaisyta didžiausių pavojų. Pagaliau ar tie, kurie atliko tą pavedimą, nebuvo pirmiausia patys protu, širdimi ar net gyvenimu įsipareigoję Lietuvos likimui? Aišku viena. Kaip ir Vasario 16-oji, taip ir Kovo 11-oji sušvito tautos kelyje vienodai sunkiomis, nors ir skirtingomis aplinkybėmis. Ir šis palyginimas nėra nei Kovo 11-osios, nei jos signatarų vaidmens koks nors perdėtas išaukštinimas. Yra nepajudinama objektyvi tiesa: tautos laisvė ir nepriklausomybė gimė jos kovoje už tą laisvę. Amžiaus pradžioje ir dabar, jo pabaigoje. Man pačiam Kovo 11-oji yra mano gyvenimo viršūnė.

Alma Matulienė
Karoliniškių bibliotekos vadovė

***

Sėjau aukso grūdus,
Bet tik akmenys dygo.
Iš naujo sėjau saują po saujos.
Deja, akmenys vis dygo, būrių būriais augo.
Ką daryti? – klausiau aplinkinių.

Reikia tuos akmenis rinkti, – atsakė. –
Tai puiki statybinė medžiaga.
Apjuosime akmenų siena tvirtovę,
Aukštą mūrą iškelsim. Girdėjai?
Svetimi žvalgai netolies jodinėja,
Renka žinias, tiria kelią, uodžia nuotaikas.
Didžiai ginkluota kariuomenė artinas.

Jų tiesa. Priešų aibės laukais atplūdo.
Puolė sieną, graužte norėjo sugraužti,
Tačiau vien dantis išsilaužė. Įsibrovėliai
Turėjo pasitraukti. Mes apsigynėm.

Štai tau ir sėja, galvoju, daiginus akmenis.
Veltui kankintas! Ne be reikalo sako:
Nėra to blogo, kuris neišeitų į gera.
Žodis, pasirodo, žinojo kuo būti.

2007 12 19

***

Gal tiek ir temačiau...
Tos pievos, krūmai, dirvos,
Ta saulė mėlynoj pakraigėj...
Aš ligi šiol vien tai sapnuoju,
Ten vaikštau, gyvenu...

Ir dar, beje, ak, dar... Ūmai,
Kai pabundu. Laukujės durys nerakintos...
Kaip pamiršau prieš guldamas! Pabalęs
Skubu, užversiu... Viešpatie! Vėlu...
Kažkas tamsus pro jas iš kiemo laužias...
Ir aš pašoku... Taip! Ir vėl tik sapnas.
Ir visuomet tas pat!

Toks pat mažytis, uždaras pasaulis...
Vien tiek matyta ir patirta,
Vien tiek ir būta...

O gal iš tikro pro duris
Iš kiemo laužėsi kažkas,
Dar neregėtas, nemąstytas,
Kitoks nei toji pieva, laukas...
Už jų ribos esąs kitoks pasaulis,
Rūstus ir didelis...
Ir siaubas kaustė kūną...

Tuomet laukų platybėj
Ir medžių ošesy...
Kaip nujautimas...

Lyg tiek ir gyvenau...

2008 02 11

Zita Čepulytė

Mano gimtinė – Pandėlio miestelis Rokiškio rajone. Augau katalikiškoje šeimoje. Vaikystę šildė protinga motinos meilė. Profesiją išrinko irgi motina. Ji nesuklydo, nes dirbdama pedagoginį darbą savo vieta gyvenime niekada nesuabejojau.

Likimo keliai atvedė į Vilnių. Baigusi Vilniaus pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fakultetą dirbau Vilniaus Karoliniškių gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja. Tai buvo gražiausi mano gyvenimo metai, bendraujant su šio rajono šeimomis ir augančia jaunąja karta. Nuoširdų mano pedagoginį darbą puošia mokytojos metodininkės vardas ir 40-ies metų darbo stažas.

Eilėraštis į širdį pradėjo belstis dar pradinėje mokykloje. Pirmą kartą į mokyklos sienlaikraštį parašiau būdama ketvirtoje klasėje.

Dabar esu Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos narė ir Lietuvos mokytojų literatų „Spindulio“ draugijos narė. Bendradarbiauju su užsienio lietuvių laikraščiu „Tėviškės žiburiai“, leidžiamu Čikagoje. Šiltų skaitytojų atsiliepimų skatinama, esu išleidusi poezijos ir prozos rinkinių. Domiuosi ir gilinuosi į Tėvynės istorijos ir etninės kultūros klodus, todėl ir mano kūryboje dažnai sutinkamas Tėvynės pažinimo ir jos išaukštinimo motyvas, kurį atskleidžiu savo poetine kalba.

Akiratis iš telebokšto

Na, kur tu, Vilniau, nugrimzdai,
Juk ant kalvelių buvai užsiropštęs?..
Tik magistralių švytintys sparnai
Ryškiausiai matomi iš telebokšto...

Kokie šilti miesto platybių toliai,
Betono, stiklo, naujos statybos išmonės,
Supanašėję tartum dvyniai broliai,
Tik pušynėlių juostomis paryškinti.

Ten – Fabijoniškės, ten – Pašilaičiai, ten – Pilaitė...
Džiugu, kad šiandien taip giedra diena,
Vilioja žvilgsnis skristi, bėgti, eiti,
Kur panoramos juosta driekias balzgana.

Prie bokšto kojų – Karoliniškės, Lazdynai,
Draustinis žalias ir Neries vaga,
Ir kryžiai, tąnakt mūsų laisvę gynę,
Ir magistralėm plaukianti gyvenimo banga...

Dėkoju lemčiai

Nuo Gedimino kalno
Apglėbusi žvilgsniu,
Myluoju miesto panoramą,
Vis gilesnius, vis saldesnius
Prišaukdama širdin jausmus,
Dėkodama už dvasios melodramą
Ir klausdama,
Už ką man, Viešpatie, davei
Gražiausią žemę,
Už ką man šitą miestą dovanojai,
Už ką tas amžių dovanas paklojai,
Kad užburta ir pakerėta,
Vis sugrįžtu čia pastovėti,
Pajusti trauką pirmojo akmens padėto,
Išgirst, kaip miesto mūruose,
Gatvelėse ir kiemuose,
Jų plastikas šešėliuose ir šviesoje.
Sustingsta muzika – istorijos dvasia –
Aplenkia protą, nešdama į amžius,
Neries ir Vilnios upių slėnyje,
Kalvų glėby tarytum lopšyje,
Užgimusį architektūros ir gamtos
Harmonijos ansamblį...
Žvilgsniu myluoju miesto reginį prakilnų,
Dėkoju lemčiai, dovanojusiai man Vilnių!..

Dariaus ir Girėno žygdarbio neblėstančiai šlovei

O „Lituanica“,
Tėvynės ilgesio paukščiu tave vadinam,
Pakilusiu virš rizikos, virš vandenyno.
Pritarę ryžtui didžiavyrių begaliniam,
Kaip laukėme tavęs, tik Visagalis žino...

Dvi karštos širdys plakė virš Atlanto,
O Lietuva sūnų vardus kartojo,
Padėk jiems, Dieve, nugalėti, išgyventi,
Su „Lituanicos“ sparnais šio skrydžio tolius.

Žydėjo liepos Lietuvoj, čiobreliai ir lelijos,
Tautiečiai laimino lakūnų šventą skrydį,
Juos jungė eterio nematomosios gijos...
Jau perskrido! Tegu sėkmė iki Tėvynės lydi!

Vokietija, naktis, Soldino miško pušys,
Šūvių žaibai, kritimas... Kaip ilgai
Nutilo eteris... Paskui – nelaimės gūsiai,
Lyg juodo vėjo sudraskyti skarmalai,
Apraizgę širdį Lietuvos,
Nes Darius ir Girėnas –
Du didžiavyriai – sūnūs jos –
Jau angelai sparnais Aušros,
Padangėn kilo...
Vardan Tėvynės mūs šventos,
Kurios ilgėjos visados
Niujorke – svetimuos namuos –
Toli, už vandenyno...
Tais tūkstantis devyni šimtai
Trisdešimt trečiaisiais,
Kai Lietuvoj žydėjo liepos,
Čiobreliai ir lelijos,
Jau perskridus Atlantą,
Ant „Lituanicos“ palūžusių sparnų
Ašarų lietus lijo...
Tėvynė verkė ir gedėjo,
Ji Darių ir Girėną
Į Amžinybę išlydėjo...
Tėvynės motinos ranka
Puošė kapą lelijom,
Sunkiausios netekties žaizda
Tautos širdy negijo...

Šiandieną minime žinios liūdnosios jubiliejų,
Taip greitai laikas nuneša metus...
Erdvėlaiviai į Marsą, į Mėnulį skrieja, –
Tėvynėn skridęs paukšti, likai mums nemarus!

Tautos širdis ir lūpos vardus didvyrių mini,
Jų skrydis per Atlantą – drąsa, auka, viltis,
Kai protėvių dvasia sugrįžt šaukė Tėvynėn,
Sugniuždė neaiškioji Soldino pragaištis...

O „Lituanica“! Tėvynės ilgesį giedojęs paukšti,
Tava giesmė nesudegė juodoj lemties ugny,
Pasauliui giedam Dariaus ir Girėno ryžtą,
Įamžinę galiūno Puntuko širdyj.

Šiandien minime žinios liūdnosios jubiliejų...
O Lietuvoj, kaip trisdešimt trečiaisiais, liepos žydi...
Jie – amžinai jauni – Aušros sparnais atskrieja,
Neblėstanti šlovė jų atminimą lydi...

2013 07 17

Karoliniškių vėpūtys

Vėpūtys, atkišęs lūpas,
Pučia pučia pučia...
Lyg priklaupęs, lyg pritūpęs,
Rodos, toks mažutis.

O jau vėjo vėjo vėjo,
Net stulpai linguoja,
Bėgt mašinos nesuspėja
Prospektu plačiuoju.

„Sodros“ rūmai, Spaudos rūmai –
Vėjpūčio žaidimas,
Skersvėjų glėby čia grumias
Nūdienos bėgimas.

„Laisvės“ prospektu plačiuoju
Nesiliauja pūtęs,
Karoliniškių stipruolis,
Nors pažvelgt – mažutis...

Daugiaukščiai jam nustebę:
– Kada liausies!? – rėkia.
– Žalvarinis aš, kaip regit,
Gerbkit ir mylėkit!..

Judita Ožeraitytė-Stankevičienė

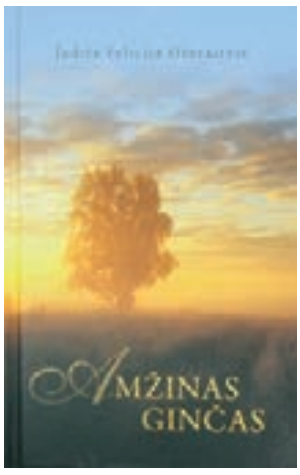
Autorės žodis

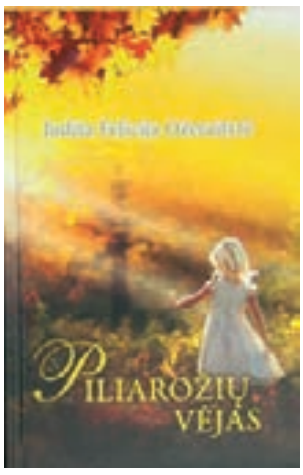
Prieš *šimtą metų* mano Mamai Felicijai buvo dveji metai, o Tėvelis pradėjo ketvirtus metelius. Abu augo toli vienas nuo kito: Mama Žemaitijoje, Kartenoje, Tėtis netoli Prienų, Pabališkių kaime. O abu susitiko Kaune. Mano tėtis – Jurgis Ožeraitis, kuriam pavardė, kaip ir keturiems jo broliams, atiteko iš tėvo Jono Ožeraičio, o jo penkioms seserims – Ožerayčių (Ožeraičiukių) pavardė. Kai grįžus mamai iš lagerio aplankėme Tėvelio tėvus Pabališkiuose, jie pirmą kartą pamatė sūnaus Jurgio paūgėjusias dukras. Ten mus vadino Ožeraičiukėmis. Tai man buvo negirdėta. O mes šnekėjome žemaitiškai.

Mokydamasi Vilniuje 1960 m. pamačiau Tėvo brolį Vytautą. Mane priblokė jo panašumas į Tėtį, taip pat ir į senolį pabališkietį Joną. Tėtį NKVD 1946 m. kovo 19 d. surištomis rankomis išsivežė iš namų Ankštakių kaime Kretingos r. ir nuo to laiko jo daugiau nemačiau.

Su Ožeraitytės pavarde saldu nebuvo. Patekti į Vilniaus universitetą neturėjau vilties. Baigiau Vilniaus medicinos mokyklą, vėliau VPI ikimokyklinio ugdymo vakarinį skyrių.

Nemanau, kad nusikalstu moterystės sakramentui, ne ant vienos poezijos knygos užrašiusi Ožeraitytės, o ne Stankevičienės pavardę. Pavardė, kuriai enkavedistai uždėjo Kaino žen-

klą, atpirkta politinių kalinių kančiomis lageriuose nuo Jajos, Džezkazgano iki Nachodkos prie Ramiojo vandenyno. Tėvelio, Lietuvos kariuomenės majoro, Vyčio kryžiaus kavalieriaus, vardas ir pavardė įrašyta Kretingos kapinių kenotafe šalia išgraviruoto Vyčio kardo.

O kiek tūkstančių bevardžių kapų Sibiro gulaguose ir Lietuvos miškuose...

Judita Felicija
Ožeraitytė-Stankevičienė

Žodis skaitytojui

Judita, Baltoji Metraštininkė, kupina degančios meilės širdim keliauja senaisiais Žemaitijos keliais, eina Vilniaus gatvėmis pro žydinčias piliarožes ir sruvenančią Vilnelę. Žengia Šventosios žemės istorijos puslapiais, grįstais Jeruzalės miesto nugludintais akmenimis, menančiais Kristaus kančių istoriją, ir Amžinojo miesto sodais. Ieško Tautos kankinių degančio vilties žibinto, liepsnojančio laisvės fakelo kraupiose pokario katakombose ir Sovgavan Ramiojo vandenyno pakrantėse. Klajoja gintarine Baltijos jūros pakrante, kuria mažutė vaikščiojo tėčio vedama, ir kalvotais pavilnio takais, rašydama savo meilės Dievui, Žmogui ir Tėvynei istoriją.

Ačiū Jums, Judita, už tai, kas eilutėse, ir už tai, kas tarp eilučių.

Docentė Stasė Dzenuškaitė
Ištrauka iš knygos „Amžinas ginčas“

Undinėlė

Žuvėdros raižo žydrus tolius…
Keliaujam keltu vis sparčiau
Link Šiaurės Baltijos gražuolės,
Kurios nė karto nemačiau.

Žuvėdra tarsi talismanas
Sėkmės palinki toldama.
Jaučiuosi tarsi Tomas Manas,
Į jūros tolius žvelgdama.

Europoj sienų neberadę,
Išgriausim sienas tarp širdžių.
Vien undinėlė liks bežadė,
Sulaukus Lietuvos svečių.

1997 06 22

Tikėjimo šalis

Yra *Tikėjimo šalis*,
Kurios juoda naktis nelanko.
Mintim į ją nuskrist gali
Ir pasibelst į šviesų langą…

Tokia šalis tiktai viena
Vienintelė, kurion pakilti
Privalo kiekviena siela,
Įskiepijus į širdį viltį.

Toj šalyje – Dievo Tauta,
Kūrėjo meile atgaivinta.
Prie jo krūtinės priglausta
Ir meilės duona pamaitinta.

2005 04 05

Kelionių nostalgija

Kelionių nostalgija lieka
Su manim, manyje visados.
Neištirps ji lyg rudenį sniegas,
Lyg rasa neišdžius ji žieduos.

Vilioja beribės platybės
Vandenynų, fiordų keistų,
Kalnų nepasiektos aukštybės
Ir laivai debesynų baltų.

Kai tolių saulėtų panūstu,
Į Baltijos jūrą brendu.
Numaldžiusi bangpūtį rūstų,
Gintaro lobius renku...

Vasariniai nušąla gvazdikai,
Kaupias įšalas žemės randuos,
Bet kelionių nostalgija likus
Nuo pilkos kasdienybės vaduos.

Net sapne su bangomis kalbuosi,
Jūros šnabždesį ramų girdžiu.
Mano Baltija, kol tu banguosi,
Aš sapnuosiu vaizdus tik gražius.

2011 12 27

Kalėdų dvasia

Rarotų žvakelės sumirga
Sielų pravertuos languose,
Ant pačio balčiausiojo žirgo
Įjoja Kalėdų dvasia.

Medis advento išaugęs
Tą viziją mena tautos.
Anapus šerkšnotos palaukės
Senolės skara suboluos...

Palinkus svirtim, tylutėliai
Prosenių stalą apdės
Šventaisiais Kūčių paplotėliais,
„Ateikit ir laužkit...“ – kuždės.

Žvaigždės ant stalo šio laša.
Šerkšnoti miškai adoruos...
Jau Kūdikį Motina neša
Kalėdinio sapno keruos.

– Esu aš Dvasia išguitoji,
Viršūnė didžiųjų tiesų,
Vilties aš žvaigždė įžiebtoji,
Kalėdų Dvasia aš esu!

Vilnius, 1993 12 09

Meilės sniegas

O, Mirties Angele rūstusis,
Tu vis naujų aukų dairais.
Šventasis, buvęs šalia mūsų,
Mus stebino gerais darbais.

Viešpaties karys drąsusis
Ir palydovė jo – Tiesa
Kūrėjo šventnamiuose triūsė,
Alsavo Viešpaties dvasia.

Tik amžių varpui nuaidėjus,
Su Viešpačiu susitikai.
Eis už tave kiti į sėją
Kitoj erdvėj, kitais laikais.

Saliutams plieskiant – kitus gynei,
Patrankoms dundant – neklupai,
Nesielgei, kaip elgias minios,
Dievo tarnu tiktai tapai.

Skriaudėjams nuodėmes atleidęs,
Atrišęs, ką atriš dangus,
Nūn adoruosi Dievo veidą
Visus ateinančius laikus.

Ak, sidabrini meilės sniege,
Kurio taip maža mumyse.
Kas žemę gimtąją palieka,
Gyventi lieka širdyse.

Vilnius, 2014 07 21
Palydint monsinjorą A. Svarinską

Karoliniškės, Karoliniškės

Kažkada Karolina praėjo
Šioje vietoj smėlėtais takais,
Pušynėliuos, kai ūžavo vėjai,
Laukdama, kada meilė ateis.

O dabar besidriekiančiam miestui,
Pasikėlusiam paukščio sparnais,
Teks aukštai prie žvaigždžių prisiliesti
Ir prie buvusio vardo seniai.

Priedainis

Iš namų, jeigu Laisvės prospektu
Bokšto link pamažėle eini,
Sausio 13-osios naktį užtektų
Nusinešti jautria širdimi.

Jau papėdėje pušys pritilę.
Praeitis atminty čia gyva:
Tarsi gatvėmis vaikšto didvyriai –
Jiems garbė ir šlovė amžina...

Priedainis

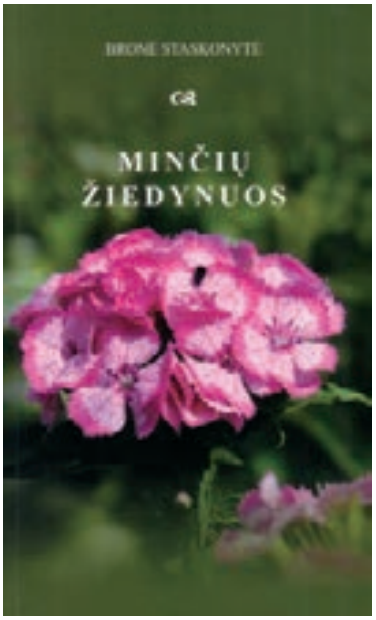
Karoliniškės, Karoliniškės,
Seno Vilniaus dalelė esi.
Pasakyk, pasakyk, kada gimusi –
Ar giedroj, ar juodam debesy?

Bronė Staskonytė

Baigiau Pandėlio vidurinę mokyklą (Radviliškio r.). 1960 m. įstojau į Kauno politechnikos institutą mokytis skaičiavimo mašinų specialybės. 1965 m. baigiau mokslus ir buvau paskirta dirbti į Vilniaus skaičiavimo mašinų gamyklą. Dirbau pirmosios lietuviškos elektroninės skaičiavimo mašinos „Rūta-110“ derintoja. Teko dalyvauti tarptautinėje ir visasąjunginėje parodoje Maskvoje. Vėliau dirbau inžiniere prie skaičiavimo mašinos „Minsk-32“ Kaimo statybos ministerijos skaičiavimo centre. Likvidavus skaičiavimo centrus, audžiau tautinius drabužius.

Mūsų komentaras. B. Staskonytė labai kukli. Eilėraščius rašyti pradėjo besimokydama Pandėlio vidurinėje mokykloje, rašė ir vėliau. Išleido dvi eilėraščių knygas: „Metų vieškeliuos“ ir „Minčių žieduos“ (2013).

Linkime ir tolesnės kūrybinės sėkmės.

Bėgu bėgu

Bėgu bėgu vaivorykščių tiltais
Per gėlėtas pasaulio lankas.
Rasos perlų karoliai sužvilga,
Pasirodo, juos vėjas renkąs.

Bėgu bėgu vaivorykščių tiltais,
Paslaptingos vilties genama,
Prie liepsnojančio krūmo sušilti.
Ar toli? Dar toli? Jau čia pat.

Bėgu bėgu vaivorykščių tiltais
Prie lemtos išganingos versmės.
Sklidinai išminties prisipilti,
Kiek į taurę įpilti galės.

Bėgu bėgu vaivorykščių tiltais
Per gyvenimo savo audras.
Susikaupusiu džiaugsmu dalintis,
Galgi bus pageidaujančių? Kas?

Bėgu bėgu vaivorykščių tiltais
Per gėlėtas pasaulio lankas
Tos gražiausios gėlės nusiskinti,
Greitas vėjas padės ją surast.

2014 03 30

Mano kraštas

Mano kraštas – lelijų ir rūtų,
Ir alyvų baltų, mėlynų.
Klega gandras, ant stogo nutūpęs.
Atsidžiaugt visa tuo negaliu.

Mano kraštas – eglynų, pušynų,
Pilnos pievos gėlių žydinčių,
Kur drugelis plasnoja? Jis žino.
Atsidžiaugt visa tuo negaliu.

Mano kraštas – rugių, vasarojų,
Aukštų smilgų, rausvų dobilų.
Boružėlė taškuota ropoja...
Atsidžiaugt visa tuo negaliu.

Mano kraštas – vilnijančių upių,
Akimis mėlynų ežerų,
Kai banga veja bangą ir supas.
Atsidžiaugt visa tuo negaliu.

Mano kraštas – žibuoklių ir viržių,
Ir snieguolių mažyčių baltų...
Atvirai pasakysiu, nuoširdžiai
Atsidžiaugt visa tuo negaliu.

2013 09 11

Mūsų Mindaugas, mūsų Karalius

Lietuvoj, ant aukščiausios kalvos,
Susirinkę kas gyvas kartos
Vardą Mindaugo, vardą Karaliaus.

Įkūrėjas valstybės narsus,
Ypatingas bažnyčios sūnus –
Mūsų Mindaugas, mūsų Karalius.

Pagarbiai vainiku papuošta
Sumani kunigaikščio galva –
Mūsų Mindaugo, mūsų Karaliaus.

Taip, kiek sykių jam buvo sunku:
Teko gintis nuo priešų piktų.
Mūsų Mindaugui, mūsų Karaliui.

Gerbė net tolimiausioj šaly,
Nors išduodavo kartais savi
Mūsų Mindaugą, mūsų Karalių.

Ir didžiuojamės čia būdami
Lyg senoliai žiloj praeity
Mūsų Mindaugu, mūsų Karalium.

O slaptoj Vorutos pilyje
Tebesklando gyvoji dvasia
Mūsų Mindaugo, mūsų Karaliaus.

Lietuvoj, ant aukščiausios kalvos,
Susirinkę kas gyvas kartos:
Mūsų Mindaugas, mūsų Karalius.

1999 07 06, Juozapynė, Vilnius

LIKIMO KELIAIS, ARBA KAIP MANE PAKVIETĖ KAROLINIŠKĖS

Kažkada mane susitikęs Nemenčinės rajono laikraščio „Lenino priesakai“ žurnalistas A. Veleris (tuomet gyvenau ir dirbau Nemenčinės miškų ūkyje girininku) paklausė, dėl ko labiausiai jaučiuosi laimingas. Šiek tiek pagalvojęs atsakiau: turiu gražią, dorą šeimą, gerą žmoną, sūnų, tačiau labiausiai turbūt dėl to, kad pasirinkau miškininko specialybę.

„Sostinė – didmiestis girioje“, – šitaip 1995 m. sausio 13 d. šį miestą apibūdino Vilniaus rajono laikraščio „Vilnis“ žurnalistas A. Berželionis. Kaip prisimenu ir kaip rašo A. Berželionis, keturiolika metų dirbdamas girininku, šiaurinėje miesto pusėje kartu su savo vadovaujamu kolektyvu apželdinau apie du tūkstančius hektarų nederlingų žemių, kūriau ir turtinau sostinės apylinkių gamtovaizdžius.

Jeigu šiandien kas nors paklaustų, dėl ko labiausiai jaučiuosi laimingas, net negalvodamas atsakyčiau: dėl savo darbo rezultatų, dėl asmeninio indėlio į jaunosios kartos ugdymą ir dar dėl to, kad likimas man suteikė laimės gyventi išpuoselėta augalija ir vešliomis giriomis apsuptose Karoliniškėse. Tai – gėris, grožis, sveikata.

Jau 40 metų mane globoja Karoliniškės. O kaip į jas patekau?

Kai iš Nemenčinės miškų ūkio buvau perkeltas dirbti vyriausiuoju miškininku į Vilniaus miškų ūkį, penkerius metus važinėjau į darbą iš Nemenčinės. Dabar būtų paprasta ir malonu dardėti girias supančiais keliais, grožėtis vaizdais, o tuomet, ypač žiemą, rytais į darbą, vakarais namo tekdavo vykti sausakimšu autobusu. Vien kaulų laužymas! Baisu!

Bėgant metams, man buvo pasiūlytas butas Vilniaus senamiestyje. Mėgau gyventi tarp medžių, o ten – vien mūrai, todėl jo atsisakiau. Kiek vėliau butas miškų ūkiui buvo paskirtas

Lazdynuose, tačiau, staigiai pertvarkęs eilę butui gauti, jį sau pasiskyrė profsąjungos pirmininkas.

Kai Miškų ūkio ir miško pramonės ministerija mūsų organizacijai skyrė trečią butą, direktorius vėl norėjo pertvarkyti eilę. Neištvėręs apie tai informavau miškų ūkio ministrą A. Matulionį, kuris padėjo man gauti butą. Man gyvenamojo būsto sostinėje labai reikėjo, juo labiau kad ir sūnus važinėjo į Vilniaus A. Vienuolio vidurinę mokyklą (Nemenčinėje tuo metu būta tik aštuonmetės lietuviškos mokyklos).

Pirmą kartą Karoliniškių pavadinimą išgirdau, kai vykdami tiekimo klausimais važiavome jų laukais. Vairuotojas S. Ingelevičius čia buvo lankęsis ir anksčiau, taigi šį pavadinimą man ir pasakė. Per kelią (turbūt dabar jo vietoje Laisvės prospektas ar L. Asanavičiūtės gatvė) perbėgo lapė. Pagalvojau, kaip netoli miesto galėtų atsirasti lapės?

Antrą kartą Karoliniškių pavadinimą aptikau kažkokiame laikraštyje beskaitydamas diskusijas dėl šios vietovės pavadinimo.

Trečią kartą, kai mūsų miškų ūkis gavo nurodymą perduoti Vilniaus miestui kelis mums priklausiusius miško kvartalus, esančius šalia Karoliniškių ir Pilaitės. Šiek tiek nusiminiau ir paabejojau, ar miškas netaps mūrų auka. Prisiminiau savo apsilankymą pas Gorkio miesto miškininkus: vadovybė šio miesto pakraštyje plėtros tikslais leido plynai iškirsti 4 hektarus brandaus pušyno, pakeisdama jį mūrais. Džiaugiuosi, kad taip neatsitiko, ir šalia Karoliniškių miškas auga, gražiai žaliuoja, nors ir yra mėgėjų jame pašiukšlinti.

Apsilankęs Vilniaus miesto butų valdyboje sužinojau, kad man skiriamas dviejų kambarių butas Karoliniškėse. Tučtuojau su žmona nuskubėjome jo apžiūrėti. Namas buvo baigiamas statyti, durų dar nebuvo. Kadangi žmona skundėsi širdies nepakankamumu, kopėme tik į pirmuosius keturis aukštus. Patiko. Tik trečiajame aukšte esančio dviejų kambarių buto grindys buvo nelygios. Kaip tik jis ir atiteko man.

Man patinka gyventi Karoliniškėse. Geras susisiekimas su centru troleibusais, netoli seniūnija, biblioteka, gausu maisto prekių parduotuvių, ugdymo įstaigų, šalia dvi vaistinės, poliklinika, turgus ir kt. Tiesa, girtis poliklinika negaliu, teko nuo jos pabėgti.

Esu kviečiamas į bendruomenės organizuojamus susitikimus, paskaitau savo eilėraščių. Dalyvavau Pilaitės bendruomenės organizuotoje poezijos šventėje. Ačiū A. Šarlauskienei už knygą „Be tavęs aš paukštis besparnis“, kurioje įdėta ir mano sukurtų eilių.

Vincas Červokas

Vincas Červokas gimė 1931 m. Kudonių kaime, Žiežmarių valsčiuje. Baigė LŽŪA Miškų ūkio fakultetą.

1954 m. pradėjo dirbti Nemenčinės miškų ūkio girininku, vėliau keletą kartų keitė pareigas, tačiau miškininko uniformos į kitą nekeitė. Savo veikloje daug dėmesio skyrė miško apsaugos ir gamtosaugos klausimams. Parašė 120 straipsnių, keletą knygų, prisidėjo kuriant 8 dokumentinius filmus, organizavo mokyklines girininkijas, turi apdovanojimų. Kūrė eilėraščius, ypač įvairiomis progomis – šeimai, kaimynams, bendradarbiams pagerbti. Išleido poezijos rinkinį „Ten, kur gimtinėj ošia pušys šilo“.

Gyvenu tau

Ateik, žmogau, sustok ant tako
Šiluos Tėvynės Lietuvos,
Suprasi gal, ką medžiai sako,
Įsiklausyk anų kalbos.

Atnešk į girią jautrią širdį,
Čia džiaugsmo pasisemt ateik,
Bet prisimink, kad medžiams irgi
Nors krislo nuoširdumo reik.

Ateik, žmogau, tyla priglausiu
Ir šlamesiu, ir ošimu.
Ateik liepsnų kančioj, kai šauksiu,
Žmogau, juk tau aš gyvenu.

Žaliuos šilai tautos

Einu šilais, nešu jiems džiugią viltį,
Daigelių saują, štai tiek dovanų.
Sūnau tautos, neleisk jauniems nuvysti,
Tegul didžiuojas tarp šilų senų.

Einu šilais, jie ošia gaidą graudžią,
Šakas nulaužė viesulas žiaurus.
Sūnau tautos, kodėl tą dalią skaudžią,
Tu supranti kaip vėjas atšiaurus?

Žinau, šilai, kas drasko Jūsų širdį.
Gi ašaros nė motais tiems aukštiems,
Raudų nepaiso, aimanų negirdi.
Suprask, vėl kilti reikia tik patiems.

Šilai nerimsta, skausmui slegiant šaukia:
Mes trokštam laimės žemėj Lietuvos.
Sūnau, pažvelk, šilai tėvynės laukia,
Juk be šilų ji alks, dejuos, dejuos...

Einu šilais, jiems nešdams amžių viltį,
Daigelį gležną nuo senos kartos.
Klestėk šiluos, neleisim tau numirti,
Kol būsim mes, žaliuos šilai tautos.

Pažvelk, Mamyt, pro kupiną kantrybės langą –
Gimti laukai, gimti takai matyt.
Gimta padangė, kalvos, kloniai, upės vingiai
Kasdien vis kviečia Jus apsilankyt.

Ten rūpesčiai ir džiaugsmas kovėsi krūtinėj,
Ten kėlėte už ateitį taures,
Bebrėkštanti aušra ten pievon rasą žėrė,
O saulė skleidė žydinčias gėles.

Meni, kai medžiai ošė, lankstėsi prie gryčios,
Varnai vaikams neleido pamiegot.
Šakas siūbavo, šaukė, barėsi lyg tyčia,
O gal norėjo tik nusikvatot.

Kai po Kūčių Rarotos kvietė į bažnyčią,
Varpai skambėjo, kvietė pasimelst.
Meni, po kojom sniegas grojo giesmę šalčio,
Į širdį Kalėdos ruošės pasibelst.

Meni, kalbėjai – iškeliavo Trys karaliai
Aukščiausiam Prakartėlėj nusilenkt.
Šiandien dukra ir sūnūs, it kadais karaliai,
Atvykome Mamytei nusilenkt.

Atvykom ačiū pasakyt, Jus apkabinti
Visi. Už meilę Jūsų iš širdies
Malda telydi kelią, tavo žingsnius, mintį,
Tesuteikia sveikatos ir vilties.

Aš – karoliniškietė

Gimiau gražioje žemaičių dūnininkų žemėje. Mūsuose šventa duonelė buvo vadinama dūnike, todėl mes, dūnininkai, išsaugojome šio krašto šnektoje širdžiai mielus ir kartų kartose tartus žodelius: anžūls, žansis, pyns, svyts...

Smagu, kad Tėviškėje galiu prisiminti ir pakalbėti protėvių šnekta.

Etnologų teigimu, dūnininkai – tikri žemaičiai, o kituose Lietuvos regionuose vyko genčių kraustymasis, atnešęs sumaištį ir tarmėse.

Prisiminiau gimtuosius namus, širdžiai mielus kampelius, išbraidžiotas pievas, ošiančias girias, kuriose grybauta, uogauta, klausytasi paukščių giesmių, net patirta netikėtų susitikimų su vilkų gauja, grožėtasi briedžiais, elniais, sode šokinėjančiomis ir iš to paties indo sulą ragaujančiomis voveraitėmis.

Tai būta vaikystės ir jaunystės pasakos metas. Graži pasaka baigėsi. O vėliau likimas blaškė po žemaičių žemę, kol 1964 m. įsikūriau Vilniuje. Ne iš karto atsidūriau Karoliniškėse.

Studijų metais gyvenau M. K. Čiurlionio gatvėje esančiame bendrabutyje, dar keleriems metams įsikūrėme Žirmūnuose, šalia Neries upės.

Čia mane linksmino sparnuočių balsai, pavasarį upės krantai puošėsi žibutėmis, nuostabia žaluma, kuri visu grožiu suvešėdavo nutirpus sniegui ir paglosčius saulutei...

1973-ieji prasidėjo kraustymusi į Karoliniškes, buvusią Žaibo gatvę. Čia, daugiabučių namų kvartale, trūko erdvės, buvusių bičiulių, todėl pirmieji mėnesiai naujame, beje, didžiausiame Vilniaus mikrorajone name nebuvo įdomūs ir linksmi.

Smalsumo vedama norėjau susipažinti su Karoliniškių istorine praeitimi, čia ieškojau senos gyvenvietės pėdsakų. Paieškos buvo skurdokos: seni namai nugriauti, tik pamiškėje aptikau vieną kitą obelaitę ar slyvaitę – protėvių buveinių liudininkę.

Labai apgailestavau ir pyktelėjau ant gimtojo krašto tyrinėtojų, nespėjusių palikti platesnės, išsamesnės informacijos apie protėvių būtį ir buitį. Laikas negailestingas, jei nespėji laiku užrašyti – viskas lieka užmarštyje.

Pavyko užfiksuoti, jog Karoliniškių ir Lazdynų plotuose kerojęs miškai su daugybe žvėrių bei paukščių, todėl didikai jau XVI a. keliavę iš Vilniaus medžioklėn.

Jeigu grįžtume į akmens arba geležies amžių, tektų prisiminti, jog pagrindinis protėvių verslas buvo medžioklė, prie vandens telkinių – žvejyba, miško gėrybių rinkimas. Reikia manyti, jog senovėje užmiesčio miškuose (Lazdynuose, Karoliniškėse, Žvėryne ir kt.) protėviams dėl žvėrių ir paukščių skųstis nereikėjo. Jų būta gana įvairių, kai kurių šiandien jau nėra.

Domėjausi ir Karoliniškių vardo kilme. Čia esama kelių versijų, tačiau nieko keisti nereikėtų, nors girdėjome siūlymus, jog šis pavadinimas kai kuriems karoliniškiečiams nepatinka.

Manyčiau, ne vardas svarbiausia. Svarbu, kad čia gyventų darbštūs, draugiški ir tvarkingi žmonės.

Gyvendama šiame mikrorajone, pasigendu tolerancijos, pagalbos, atjautos...

Nepažįstame kaimynų, nežinome jų rūpesčių, neužjaučiame, nepadedame nelaimėje. Gal aš per daug kategoriškai kalbu, bet per keturis čia nugyventus dešimtmečius visko mačiau ir patyriau.

Gyvendama Dariaus Gerbutavičiaus gatvėje domėjausi vienintelio sūnaus, žuvusio prie TV bokšto, šeima. Palaidoję Darių, tėvai įsisūnijo kitą vaiką.

1991 m. sausio 13-osios naktį praleidau prie Televizijos bokšto, išgyvenau tą košmarą, tik buvau sužeista – nuo trenksmo, klaikaus šarvuočių riaumojimo sprogo dešinės ausies būgnelis. Po uždelsto gydymo šia ausimi girdžiu tik 25 proc. Laimė, kol kas sveika kairioji ausis, tad galiu girdėti, dainuoti. Kartu su kitais sužeistaisiais įstojau į Sausio 13-osios broliją. Iš pradžių buvau aktyvi narė: lankiau žuvusiųjų artimuosius, globojau sunkiau sužeistus, rengiau vakarus. Kadangi nuo 1986 m. esu folkloro kolektyvo „Krivūlė“ narė, o nuo 1993 m. – „Kadagio“ ansamblio narė, tai dalyvauju Sausio 13-osios minėjimuose, koncertuose, pasidainavimuose prie laužų ir kt.

Pastaruoju metu Sausio 13-osios brolijos veikla priblėso, todėl randu įdomesnių užsiėmimų. Parašiau ansamblio „Krivūlė“, o dabar rašau „Kadagio“ metraštį, kuriame fiksuoju visus įdomesnius kadagiečių veiklos momentus, koncertus, keliones, susitikimus...

Džiaugiuosi, kad mes, kadagiečiai, užmezgėme draugiškus ryšius su Karoliniškių bendruomene. 2013 m. Karoliniškių seniūnijoje kartu šventėme Atvelykį, dalyvavome (grupė) Senųjų metų palydose.

2013 m. rugsėjo mėnesį kartu su Karoliniškių bendruomenės nariais keliavome į Žemaitiją. Ekskursijos metu aplankėme lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno gimtines-muziejus, džiaugėmės Girdiškės bažnyčia, lankėmės Upynos

Sabina Puntežienė Lietuvos bendruomenių šventės tautinių drabužių konkurse. Kėdainiai, 2015 m.

Keliaujant po Žemaitiją

etnografiniame muziejuje, pabuvojome Rietave, Plateliuose, Žemaičių Kalvarijoje. Kitą dieną apžiūrėjome Platelių muziejaus lyčynų (kaukių) ekspoziciją, susipažinome su istorine krašto praeitimi, archeologija, etnografija.

Pabuvojome ir sename Beržoro bažnytkaimyje, buvusioje sovietų raketinėje bazėje susipažinome su Šaltojo karo muziejaus ekspozicija. Žemaičių Kalvarijoje nusilenkėme bazilikoje esančiam stebuklingajam Švč. Mergelės Marijos paveikslui, susipažinome su Žemaičių Kalvarijoje įrengtomis Kristaus kančios kelio stotimis.

Ateityje dar planuojame keliauti, bendrauti, globoti neįgaliuosius, kurie labai smalsūs ir nori pažinti gimtąją Lietuvą.

Dėkoju Karoliniškių bendruomenės pirmininkui Kęstučiui Turoniui, neįgaliuosius globojančiai Danutei Karbauskienei, dainuoti buriančiai karoliniškių „Bočių“ draugijos pirmininkei Birutei Mušiūnienei, visus būrin jungiančiai seniūnei Violetai Gedminaitei...

Džiaugiuosi galėdama prisidėti prie karoliniškiečių laisvalaikio, nors svajoju apie didesnio būrio žmonių užimtumą ir artimesnį bendravimą.

2014 m. birželį vėl keliavome Žemaitijos link. Mūsų grupėje buvo Karoliniškių „Bočių“ choras, vadovaujamas Bronislovo Jankausko, grupelė neįgaliųjų bei kelionių mėgėjų būrys. Man, gidei, labai svarbu aplankyti istorines ir architektūrines šalies vietas, gamtines vietoves, legendomis ir padavimais apipintus piliakalnius, reikšmingus praeitų šimtmečių istorijos liudininkus. Keliaudami Kelmės, Kražių, Medvėgalio, Tverų žemėmis prisiminėme protėvių dvasią, kai reikėjo kraštą ginti nuo kryžiuočių, kalavijuočių apsiausties, aptarėme ir vėlesnius įvykius. Narsūs ir mylintys savo kraštą buvo mūsų protėviai. Šūkis „Geriau žūsime, bet priešui nepasiduosime“ turėtų ir šiandien skatinti mus labiau pažinti ir mylėti Lietuvą. Eidama pažinimo ir meilės savo šaliai keliu, noriu artimiau bendrauti su Karoliniškių bendruomenės nariais ir savo indėliu prisidėti prie mūsų mikrorajono gražėjimo visomis prasmėmis.

Sabina Puntežienė
Aukščiausios kategorijos gidė-ekspertė
2014 m. birželis

Tai buvo prieš keturiasdešimt dvejus metus. Kai sužinojau, kad kelsimės gyventi į naują butą Karoliniškėse, gerai nenutuokiau, kur jos yra. Iki tol gyvenome pušų apsuptame mediniame name, bet be vadinamųjų patogumų. Tuomet labai aktualu buvo vanduo ir šiluma bute, todėl nebuvo svarbu, kur tos Karoliniškės, tokios negirdėtos, visai ne taip, kaip Antakalnis, Žirmūnai ar Žvėrynas.

Persikėlėme 1973-iųjų gruodį. Mūsų laukė dideli buities pokyčiai. Auginome beveik metukų amžiaus sūnų. Reikėjo įsikurti ir kažkaip tvarkytis, prisitaikyti prie naujų sąlygų. Pažvelgus pro bet kurį buto langą, nebuvo matyti jokio medelio, tiktai statybos aplinkui. Vis statė ir statė, atrodė, kad niekad tai nesibaigs. Išėjus į kiemą su sūnumi nors trumpam pabūti lauke, nesimatė nei gatvių, nei šaligatvių, o tik žmonių praminti takeliai. Labai laukiau pavasario, o jam atėjus – nusiminiau. Kieme šlapia, vietomis klampu, tad su vaiku vežimėlyje neilgai tepapramogausi. Tačiau dienos bėgo greitai. Vasarop viskas susitvarkė savaime. Kartu su sūnumi traukdavome produktų į „Vaivorykštę“ (dabar RIMI). Puikiai prisimenu: jei reikia duonos, mėsos ir kopūsto, turi užeiti į tris atskiras parduotuves, įsikūrusias po vienu stogu. Įėjimas į dvi parduotuves buvo iš šono, kur dabar yra Karoliniškių šeimos klinika. Į kairę – daržovių, į dešinę – kitų maisto produktų, iš pastato galo – mėsos skyriai. Sugaišdavome nemažai laiko. Visus pirkinius į vežimėlį susikraudavome ir iš lėto pareidavome.

Kasdienį žmonių gyvenimą paįvairindavo klajojančių čigonių rėkavimai. Jos, vaikščiodamos po kiemus ir šūkaudamos „Paninka, staryje platja“, laukdavo, kad kas išmestų nereikalingų drabužių. Po kiek laiko pro langus imdavo kristi joms skirtos „dovanos“. Po tokios akcijos visur mėtydavosi viešnioms neįtikę drabužiai. Tų viešnių lankymasis ir rėkavimai keldavo baimę

Elena Dobrovolskienė

vaikams. Išgirdę iš toli sklindančius balsus, bėgdavo namo arba tvirčiau įsikibdavo mamoms į ranką.

O ar įmanoma įsivaizduoti, kad troleibusų žiedas buvo maždaug toje vietoje, kur dabar yra poliklinika ir turgelis? Aš tuo metu nedirbau, todėl man ir važinėti dažnai netekdavo, o vyras visą laiką sakydavo, kad į darbą dažniausiai einąs pėsčias iki Žvėryno, mat ten jau daugiau transporto būdavę.

Po dar vienos žiemos pavasarį ir vasarą išdrįsdavome su vaiku daugiau laiko skirti pažinčiai su aplinka, juolab kad atsirado šaligatviai. Į akis krisdavo gatvių pavadinimai – Viesulo, Perkūno, Žvaigždžių, o parduotuvių – „Saturnas“, „Merkurijus“, „Kometa“. Mūsų Žaibo (dabar D. Gerbutavičiaus) gatvę apsodino šermukšniais, gal jie rudenį labai derėjo prie „žaibo“ įvaizdžio? O ir pati gatvė neplati, šiek tiek išlenkta. Už pirmojo miškelio (šitaip vadinome arčiau gatvės esantį miškelį) buvo siaura, bet

labai ilga lauko juosta. Ten buvo pasėti, atrodo, rugiai. Eidavome skinti rugiagėlių. Tokių su vaikais vaikščiojančių moteriškių buvo ir daugiau. Kalbėdavomės, o vaikai žaisdavo. Moterys vis džiaugdavosi sakydamos, kad čia labai geras oras, vaikams gera augti. Šnekėdavo, kad už to antrojo miškelio esąs ežeras, tik neaišku, kaip iki jo nusigauti.

Laikas greitai bėgo. Gimė antrasis sūnus. Augo vaikai, augo ir Karoliniškės. Atsirado daugiau parduotuvių, už mūsų namo pristatė daugiau pastatų.

Nepastebimai vieną pavasarį aplink namus sužaliavo medeliai ir krūmai. Ak, kaip tada pasidarė gražu! Smagu buvo stebėti, kaip į debesis stiebiasi televizijos bokštas. Kai pradėjo ryškėti jo kepurė, sūnus pavadino jį grybu ir kasdien, eidami pasivaikščioti, stebėdavome, kaip greitai šis grybas auga. Tarp namų esančiose žaidimų aikštelėse visada žaisdavo vaikai ir visiems užtekdavo vietos. Stebėdavome mažuosius, kad

Elenos Dobrovolskienės sūnus Feliksas 1976 m.

Elenos Dobrovolskienės sūnus Feliksas prie statomos 43-iosios vidurinės mokyklos, dabartinės „Ryto“ progimnazijos, 1976 m.

jie vieni kitiems netrukdytų, ragindavome dalytis žaislais. Dažniausiai gincų kildavo smėlio dėžėse.

Labai greitai šalia namo, kuriame gyvenome, buvo pastatyta didelė, graži mokykla – Vilniaus 43-ioji vidurinė (dabar „Ryto“ pagrindinė). Šią mokyklą pradėjo lankyti ir ją baigė abu mano sūnūs. Dirbau joje ir aš. Su savo pradinukais daug laiko praleisdavome antrajame miškelyje. Tai buvo ir pasaulio pažinimo, ir dailės, ir kūno kultūros pamokos. Vesti jas čia buvo labai patogu ir prasminga. O po vasaros atostogų, prieš rugsėjo pirmąją, kiemuose skambėdavo vaikų balsai, šnekos ir juokas. Tai reikšdavo, jog rugsėjo pirmoji jau ant nosies.

Dabar Karoliniškės dar gražesnės. Patogūs ir įvairūs prekybos centrai, tik jau turi kitus pavadinimus. Viešojo transporto maršrutai gerai suderinti. Vietoje rugių lauko – aplinkkelis. Smėlio dėžėse vaikai beveik nebežaidžia, yra naujoviškesnių žaidimo aikštelių ir prieš rugsėjo 1-ąją nėra didesnio sujudimo kiemuose. Tarp įprastų Karoliniškėms rusvų namų atsirado kitokios architektūros pastatų, o gerokai ūgtelėję medžiai tebepuošia aplinką. Smagu, gera ir jauku gyventi Karoliniškėse.

Elena Dobrovolskienė

Mūsų kelias

Kai margas knygeles sklaidai,
Įsidėmėk, mažyli, –
Vaikystės pusnys ir žiedai
Ir po vaikystės žydi.
Tik reik turėt aušros dažų
Ir speigmečio baltumo,
Ir pakartot, kas taip gražu,
Iš didelio atstumo.

Tokias eiles mūsų įstaigai, lopšeliui-darželiui „Čiauškutis“, skyrė poetė Alma Karosaitė, dalyvavusi ne viename mūsų renginyje. Džiaugiamės, kad ne tik ji, bet ir mūsų ugdytiniai bei jų tėveliai atpažįsta „Čiauškučio“ tikslus ir pastangas, nes lopšelio-darželio „Čiauškutis“ misija – sudaryti sąlygas atsiskleisti specialiųjų poreikių vaikų gebėjimams. Bendradarbiaudami su šeima puoselėjame specialiųjų ugdymo poreikių vaikų galias, lemiančias jų raidos ir socializacijos sėkmę, siekiame kokybiško mažylių ugdymo, orientuoto į vaiko patirtį, poreikius, interesus ir gebėjimus, šitaip padėdami tenkinti prigimtinius, kultūrinius, etninius, socialinius, pažintinius, taip pat ir specialiuosius ugdymo(si) poreikius.

Mūsų įstaiga, pavadinta 141-uoju lopšeliu-darželiu, pradėjo veikti 1973 m. gruodžio

Pirmoji lopšelio-darželio „Čiauškutis“ vedėja Bronislava Čeplaitienė

Antroji lopšelio-darželio „Čiauškutis“ direktorė Natalija Lauciuvienė

10 d., jos vedėja buvo Bronislava Čeplaitienė.

Savaitiniame darželyje 1974 m. įsteigtos pirmosios keturios logopedinės grupės, po vienerių metų – dar dvi.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir prasidėjus šalies švietimo reformai, išsirinkome vardą „Čiauškutis“, kuris asocijuojasi su kalbos sutrikimų turinčiu mažyliu, dar tik čiauškančiu, laukiančiu visaverčio ugdymo.

„Čiauškutį“ lankantys vaikai ir jų tėveliai yra patyrę, kad čia dirbantys pedagogai nori, jog vaikai tobulėtų visą gyvenimą. O juk „Čiauškutį“ lanko vaikai, turintys įvairių sutrikimų: kalbos ir komunikacijos, emocijų, elgesio, socialinės raidos, savireguliacijos (dėmesio), intelekto bei judesių koordinacijos, žymų, vidutinį ar lengvą kalbos neišsivystymą.

Išties net 75 proc. vaikų, baigusių mūsų darželį, sėkmingai lanko bendrojo ugdymo mokyklas, o 25 proc. auklėtinių pasirenka „Versmės“, „Atgajos“, „Medeinos“ ir „Šilo“ mokyklas, turinčias specializuotas klases integruojamiems mokiniams.

Šių gerų rezultatų pavyksta pasiekti taikant įvairias ugdymo metodikas, kasdien dirbant nuosekliai ir su begaline meile.

Mūsų darželio bendruomenė, kuriai nuo 1985 m. vadovavo direktorė Natalija Lauciuvienė, turi kuo pasigirti: šilta ir tolerantiška tarpusavio atmosfera, darbinga nuotaika, galimybe kiekvienam būti pastebėtam ir įvertintam, tad ugdymo naujovių paieškos, efektyvi veikla, nuolatinis kvalifikacijos kėlimas, dalyvavimas įvairiuose pedagoginės patirties sklaidos renginiuose tiek sostinėje, tiek Lietuvoje, bendradarbiavimas su užsienio ikimokyklinių įstaigų pedagogais, įvairių projektų įgyvendinimas – mūsų veiklos kokybės pamatas.

1996 m. Atviros Lietuvos fondui pateikėme Ikimokyklinio amžiaus sutrikusio vystymosi vaikų integracijos programą. Ją vykdydami 5-iais etapais įsigijome įvairios vaizdo ir garso technikos, kurią pritaikėme gerindami ugdymo procesą, stiprindami pedagogų bendrąsias ir specialiąsias kompetencijas.

1999 m. vėl dalyvavome projektinėje veikloje ir pelnėme užsieniečių paramą – iš Nyderlandų bendradarbiaujančių fondų Vidurio ir Rytų Europai programos lėšų įsirengėme baseiną, fizioterapijos ir vaikų socializacijos kabinetus, įsigijome įvairių ugdymo priemonių.

2006 m., įsitraukę į Švietimo ir mokslo ministerijos inicijuotą projektą „Iškritusių iš mokyklos mokinių grąžinimas“, gavome 24 tūkst. litų paramą, kurią panaudojome įrengdami kompiuterių klasę su „Intelikey“ mokymo priemone, įdiegdami 34 programas, skirtas vaikų kalbai, dėmesiui lavinti ir aplinkos pažinimui gerinti.

Nuo 2010 m. liepos 1 d. vykdytas Vilniaus specialiojo lopšelio-darželio „Čiauškutis“ modernizavimo projektas. Šiam projektui įgyvendinti iš Europos regioninės plėtros fondo skirta

Nuo 2015 m. lapkričio mėn. lopšeliui-darželiui vadovauja direktorė Erinija Svarinskienė

Priemonės specialiųjų poreikių turintiems vaikams ugdyti

255 tūkst. Lt, dar 45 tūkst. Lt – iš Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšų.

Projekto rezultatai: suremontuota 270 kv. m patalpų, skirtų vaikų ugdomajai aplinkai: vaikų sveikatinimo ir specialistų metodinei bei individualiai korekcinei veiklai su vaikais.

2012 m. pradėtas vykdyti ES ir Vilniaus miesto savivaldybės finansuojamas projektas „Neįgaliųjų ir sutrikusio intelekto vaikų dienos socialinės globos centro įkūrimas“. Projektas bendrai finansuotas Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir savivaldybės lėšomis. Bendra projekto vertė 1 109 791,48 Eur, iš Europos regioninės plėtros fondo projektui skirta 863 703,46 Eur, Vilniaus miesto savivaldybės lėšos – 246 088,02 Eur.

Nuo 2014 m. Dienos centras šviečia naujais langais, modernia įranga, funkcionalia infrastruktūra visoje 600 kv. m erdvėje. Čia įrengtos užsiėmimų ir judesio korekcijos salės, vandens terapijos baseinėlis, švaros ir poilsio kambariai, specialistų kabinetai, valgyklėlė, jaukios ir spalvingos edukacinės patalpos – viskas parengta priimti 2–11 metų amžiaus vaikus.

„Čiauškučio“ bendruomenės nariai jaučiasi atlikę ypatingą namų darbą – jie visi tikisi, jog šis Dienos centras padarys laimingesnes dešimtis šeimų, nes čia jos bus dar labiau suprastos, užjaustos ir padrąsintos.

Vilniaus specialiojo lopšelio-darželio – dienos centro „Čiauškutis“, kuriam nuo 2015 m. vadovauja Erinija Svarinskienė, pagrindinis tikslas – kompleksiškai teikiant pagalbą sudaryti adekvačias mokyklinio starto galimybes specialiųjų poreikių ir negalių turintiems vaikams tolesnei jų įtraukčiai į bendrojo ugdymo mokyklas ir padėti šeimoms patirti pasitenkinimo jausmą, atliekant labai sunkų darbą – auginant neįgalų vaiką, skatinant bendrauti šeimas, auginančias neįgalius vaikus, tarpusavyje dalytis patirtimi, nesėkmėmis ir laimėjimais, prisidėti prie pozityvaus tokių šeimų įvaizdžio kūrimo.

Erinija Svarinskienė
Vilniaus miesto specialiojo lopšelio-darželio „Čiauškutis“ direktorė

„Delfinuke“ visi sveiki ir stiprūs

Lopšelis-darželis „Delfinukas“ 1973 m. įkurtas arti gražaus Karoliniškių šilo ir Salotės ežero. „Delfinuko“ simboliu įstaiga praneša, jog mažieji mėgsta pliuškentis vandenyje, yra drąsūs, stiprūs, vikrūs.

Liaudies išmintis teigia: pametei daiktą – nieko nepametei, praradai laiką – daug praradai, netekai sveikatos – visko netekai. Reikia viso gyvenimo, kad taptum stiprus, sveikas ir išmintingas.

Lopšelio-darželio „Delfinukas“ direktorė Irena Jasnauskienė

Vaiko sveikata ir jos saugojimas – pagrindinė mūsų ugdymo nuostata, kuria remdamiesi kuriame sąlygas įvairiems vaikų poreikiams tenkinti, sudarome galimybę juos ugdyti pagal savo amžiaus galias, fizines, dvasines savybes, patirtį.

Įstaiga siekia stiprinti vaikų sveikatą visais įmanomais tradiciniais ir netradiciniais būdais. Darželio vizija – vaikų sveikatingumo ugdymo centras.

Lopšelis-darželis „Delfinukas“ yra viena iš Vilniaus miesto ikimokyklinių įstaigų, ypatingą dėmesį skiriančių vaikų grūdinimui, ekologijai, higienai, saugos įgūdžiams ugdyti. Įstaigos bendruomenė savo darbais prisideda prie ikimokyklinio ugdymo pertvarkos idėjų įgyvendinimo, sveikos gyvensenos – kaip gyvenimo būdo nuo mažens – propagavimo.

Vaikai čia lavinami pagal įstaigos bendruomenės parengtą ikimokyklinio ugdymo programą, integruojant į ją individualią sveikatingumo ugdymo programą „Auk didutis – būk sveikutis“ ir saugaus eismo programą „Ir kelyje būk saugus“.

Lopšelyje-darželyje sudarytos geros sąlygos vaikų fizinei ir dvasinei sveikatai stiprinti, įrengtas gilus baseinas vaikų plaukimo įgūdžiams formuoti. „Delfinuko“ bendruomenė viena pirmųjų mieste savo jėgomis ir rėmėjų lėšomis įrengė plaukimo baseiną, grūdina vaikus nuo kūdikystės vandeniu, o vyresniuosius moko gyvybiškai svarbių plaukimo įgūdžių. Sukurta savita sveikatos ugdymo sistema išskiria „Delfinuką“ iš kitų įstaigų. Čia plėtojama įvairiapusė sveikatingumo veikla, pradedant nuo pirmųjų kūdikystės dienų. Šeimoms teikiamos įvairios patrauklios ugdymo paslaugos: veikia šeštadieninė sveikatos mokyklėlė „Tėtis, mama ir

Direktorės pavaduotoja ugdymui Audronė Lazauskienė

aš“, mokoma aerobikos ir jogos, veikia plaukimo būrelis „Mažieji delfinukai“, „Molinukų – medinukų“ seklytėlė, „Keliaujantis pramogiukas“ ir kt.

Visa darželio veikla skirta sveikai gyvensenai propaguoti. Ieškome kuo platesnės erdvės vaikų judėjimui, organizuojami įvairūs renginiai šeimoms, bendros sportinės estafetės su mokyklomis, plaukimo rungtys „Greitosios kojelės“, krepšinio varžytuvės „Kartu su šeima“, virvės traukimo varžytuvės „Stipruolių stipruolis“, Sveikuolių konkursas.

Lopšelis-darželis dalyvauja respublikiniame Sveikatą stiprinančių mokyklų projekte, yra šalies ikimokyklinių įstaigų darbuotojų asociacijos „Sveikatos želmenėliai“ steigėjas, savo aktyvia veikla propaguoja sveiką gyvenseną, kaip gyvenimo būdą nuo mažens.

Įstaiga įgyvendina Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacijos „Gelbėkit vaikus“ tikslus ir uždavinius, dalyvauja tarptautinės vaikų ugdymo organizacijos OMEP, Visuomenės sveikatos ugdymo centro, Vilniaus „Sveiko miesto“ biuro veikloje, yra šalies, miesto, rajono, seniūnijos organizuojamų renginių dalyvė. Parengti ir išleisti metodiniai ikimokyklinių įstaigų pedagogams ir tėvams skirti leidiniai: „Ir kelyje būk saugus“, „Noriu būti sveikas“, vaiko dienoraštėlis „Augu sveikas ir žvalus“.

Vaikystėje visko išmokstama. Aktyvūs vaikai tampa aktyviais suaugusiaisiais, todėl mūsų pareiga – išugdyti sąmoningą požiūrį į sveiko gyvenimo privalumus. Ikimokyklinės įstaigos auklėtoja – vaiko sveikatos ir kūno kultūros puoselėtoja, skatintoja ir ugdytoja. Todėl ji ir pati turi sportuoti bei rodyti pavyzdį, kaip sveikai gyventi, sistemingai ir kryptingai organizuoti sveikatos ugdymo priemones, lavinti gebėjimus, įpročius, formuoti teigiamas nuostatas ir pozityvų sveikatos elgesį. Turime savo darželio pedagogių parengtą metodinį leidinuką „Būkim sveikos ir darbingos“, skatinantį aktyvią fizinę veiklą. Linksmos sporto pramogos, teikiančios optimalų fizinį krūvį, – stebuklingas raktelis į smagią vaikystę, sveikatą ir stiprybę.

Vilniaus lopšelio-darželio „Delfinukas“ kasdienybė

Vaikus kur kas labiau veikia ne auklėtojų kalbos, o tai, ką jie mato realybėje. Kasmet kartu su auklėtojomis vaikai daug keliauja, poilsiauja, pramogauja įvairiuose miesto renginiuose, sveikatingumo stovyklose prie jūros ir mieste. Todėl turi būti itin geri mažųjų savarankiškumo, atidumo, saugaus elgesio, plaukimo įgūdžiai. Jau tradicija tapo aktyviai dalyvauti miesto akcijoje „Vasaris – sveikatos mėnuo“.

Gyvename labai sudėtingu laiku. Toks intensyvus gyvenimas veikia ne tik suaugusius žmones, bet ir vaikus. Pirmiausia nukenčia visų, o ypač mažųjų, sveikata. Todėl nuolat ieškome, skatiname pedagogų ir šeimų susidomėjimą, kaip išvengti to, kas atrodo neišvengiama, kokiais būdais ir formomis siekti geros vaikų, darželio darbuotojų ir jaunų šeimų sveikatos.

Mūsų lopšelyje-darželyje vykdytas individualios sveikatingumo programos „Auk didutis – būk sveikutis“ kursas bei praktinės pratybos sporto salėje, aikštelėse, bendruomenės pastangomis įrengtame plaukimo pratybų nuo kūdikystės baseine įrodė, kad dirbame teisinga linkme, siekdami ne tik išsaugoti vaikų sveikatą, bet ir įvairiais būdais ją stiprinti.

Irena Jasnauskienė
Vilniaus lopšelio-darželio „Delfinukas“ direktorė
Audronė Lazauskienė
Vilniaus lopšelio-darželio „Delfinukas“ direktorės pavaduotoja ugdymui

Puoselėjamos senosios ir kuriamos naujos tradicijos

1974 m. rugsėjo 1 d. sostinėje duris atvėrė 143-iasis vaikų lopšelis-darželis, vėliau pavadintas mielu „Lokiuko“ vardu. Vilniaus savivaldybės tarybos sprendimu 2004-aisiais jis buvo reorganizuotas į darželį-mokyklą „Lokiukas“. Nuo pat šios rusakalbės mokyklinės įstaigos įkūrimo jam vadovavo Zinaida Blinova, 2004-aisiais valdžios vairą perleidusi naujai direktorei Anželikai Rimkevičienei.

Darželio-mokyklos „Lokiukas“ auklėtiniai nuolat rengia pasirodymus Karoliniškių bendruomenei. Gintaro Steponavičiaus paramos fondo Pasakų parke organizuojamoje šventėje „Rudens spalvos“ linksmais šokiais ir dainomis jie tradiciškai pasitinka rudenį. „Lokiukas“ bendradarbiauja su Vilniaus „Ryto“ progimnazija bei Vilniaus „Vilties“ specialiąja mokykla-daugiafunkciu centru. Jų ugdytiniams rengiami spektaklių pristatymai, organizuojamos parodos bei mokinių ir darželio auklėtinių bendri smagūs pasirodymai.

„Lokiuko“ darbuotojai džiaugiasi, kad Vilniaus miesto lietuvių kalbos mokytojų metodinis būrelis jau tris pavasarius iš eilės jiems patiki organizuoti meninio skaitymo lietuvių kalba konkursą, kuriame dalyvauja sostinės

tautinių mažumų mokyklų pradinių klasių mokiniai.

Darželis-mokykla didžiuojasi ir kitais tradiciniais renginiais.

2010 m. jame dirbantys lituanistai surengė 1-ąją lietuvių kalbos olimpiadą Vilniaus miesto tautinių mažumų mokyklų 4 klasių mokiniams. Tad jau penkerius metus ši mokymo įstaiga kviečia geriausiai lietuvių kalbą mokančius pradinukus susirungti su bendraamžiais ir pasitikrinti savo lietuvių kalbos žinias.

Kiekvienus mokslo metus „Lokiukas“ užbaigia mokinių ir jų tėvų sporto šventė „Aš, tėtis ir mama – sportinė šeima“. Šiame renginyje išbandyti savo jėgas pageidauja vis daugiau tėvų, tuo suteikdami daug džiaugsmo savo vaikams.

Jau tampa tradicija mokinių vasaros atostogų metu šiame darželyje-mokykloje organizuoti vaikų vasaros poilsio dienines stovyklas. Didžiąją dalį visos stovyklos veiklos sudaro įvairios išvykos ir kelionės, kurių metu mokiniai susipažįsta su gimtojo krašto istorija, kultūra, gamta, mokosi saugiai, sveikai ir turiningai

leisti laisvalaikį. Jie linksmai leidžia laiką Pasakų parke, Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio raguvynuose, „Karolinos“ boulinge, Karoliniškių panorama gėrisi iš Vilniaus televizijos bokšto. O susipažinus su savojo rajono istorija smagu kelti sparnus ir į tolimesnes keliones.

„Medynėlio“ prieglobstyje

Vilniaus Karoliniškių mikrorajone veikiantis lopšelis-darželis „Medynėlis“ duris vaikams atvėrė 1974 m. balandžio 13 d. (tada jis teturėjo numerį – 139-asis sostinėje). Pirmoji naujosios įstaigos vadovė buvo Eugenija Bartusevičiūtė. Vėliau lopšeliui-darželiui buvo suteiktas „Medynėlio“ vardas, simbolizuojantis draugišką ir saugią ikimokyklinio ugdymo įstaigą, lyg užuovėją liauniems medeliams. Nuo 2009 m. pavasario šiam lopšeliui-darželiui vadovauja direktorė Vijolė Lileikienė.

Pirmoji lopšelio-darželio „Medynėlis“ vadovė Eugenija Bartusevičiūtė

„Medynėlis“ visada siekė aukštos ugdymo kokybės: vienas pirmųjų šalyje įsitraukė į valstybinę „Vėrinėlio“ programą, dalyvavo tarptautiniame UNESCO „Taikos sėklos“ projekte ir ilgus metus į bendrąjį ugdymo turinį sėkmingai integravo savo parengtą individualią Taikaus sugyvenimo įgūdžių ugdymo programą. Daug metų įstaiga dalyvauja VšĮ „Vaiko labui“ vykdomoje programoje „Zipio draugai“, priklauso tarptautinei vaikų ugdymo asociacijai OMEP.

Darželio pedagogai aktyviai bendradarbiauja su metodinio ratelio „Vaivorykštė“, kitų Vilniaus, Lietuvos ir užsienio ikimokyklinių įstaigų pedagogais, šalia esančiomis mokyklomis, Karoliniškių biblioteka, seniūnija. Su šiais ir kitais socialiniais partneriais palaikomi kultūriniai socialiniai ryšiai, vykdomi edukaciniai projektai, organizuojami renginiai.

Lopšelį-darželį kasmet lanko per 220 ikimokyklinio amžiaus vaikų. Čia dirba didelę profesinę patirtį turintys darbuotojai, mylintys ir rūpestingi, gebantys skirti dėmesį kiekvienam vaikui, siekiantys, kad jiems čia būtų gera. Jaukioje aplinkoje mažuosius lavina kompetentingi, aukštos kvalifikacijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, ieškantys savo darbe naujų formų ir metodų. Lopšelyje-darželyje dirba logopedas, meninio ugdymo pedagogas.

Direktorė Vijolė Lileikienė lopšeliui-darželiui „Medynėlis“ vadovauja nuo 2009 m.

Kolektyvo įsitikinimu, kiekvienas vaikas yra kūrybingas, todėl prioritetine kryptimi pasirinktas meninis vaikų ugdymas.

Čia kiekvienas vaikas gali išreikšti save šokio, dainavimo, lipdymo iš molio ir kitomis kūrybinės raiškos priemonėmis. Lavinimo procese taikomos įvairios naujovės: organizuojamos interaktyvios veiklos, žaidžiama prie šviesos stalų ir kt.

Mūsų „Raktelis“

Vilniaus lopšelį-darželį „Raktelis“ rasite Karoliniškėse, A. P. Kavoliuko gatvėje. Darželyje ugdomi vaikai nuo pusantrų iki 6–7 metų amžiaus. Ugdymas vyksta rusų ir lenkų kalbomis.

2015-aisiais darželį lankė 236 vaikai. Mūsų ikimokyklinėje įstaigoje yra 10 grupių, iš jų trys ankstyvojo amžiaus grupės, kurias lanko mažieji nuo 1,5 iki 3 metų. Viena iš šių grupių skirta rusiškai kalbantiems vaikučiams. Šešias grupes lanko ikimokyklinukai nuo 3 iki 5–6 metų amžiaus, dvi iš jų – rusakalbės. Turime priešmokyklinio amžiaus vaikų grupę, kurioje ugdymas vyksta lenkų kalba.

Priešmokyklinio amžiaus vaikai lavinami pagal Bendrąją priešmokyklinio ugdymo programą, o ikimokyklinukai – pagal įstaigos patvirtintą programą „Atsirakink pasaulį pats“.

Mūsų lopšelio-darželio siekis – rasti raktą į kiekvieno vaiko širdelę, padėti jam augti, pažinti pasaulį. Stropiai puoselėjame įvairias tradicijas. Kasmet mūsų įstaigoje vyksta tradiciniai

Vilniaus lopšelio-darželio „Raktelis“ direktorė Danuta Michno

renginiai: Naujųjų mokslo metų šventė, Pedagogų dienos, Rudenėlio, Šv. Mikalojaus apsilankymo iškilmės, rengiami kalėdiniai vaidinimai, advento vakaras bendruomenei, Trijų karalių, Velykų ir Šeimos šventės, Senelių ir močiučių dienos, Vasario 16-osios dienos minėjimas, Užgavėnės, vyksta

Šventės metu

atvirųjų durų dienos tėvams ir svečiams, išleistuvių vakarai, minima Vaikų gynimo diena ir kt. Nuolat organizuojamos bendros ir atskiros tėvų, vaikų ir pedagogų darbų parodos.

Lopšelyje-darželyje realizuojami įvairūs projektai: „Vilnius – mano miestas“, „Edukacinės aplinkos priartinimas prie įstaigos programos“, Teatro savaitė, Kaziuko mugė, Kostiumų šou, „Augu su knyga“, „Spalvų terapija“ ir kt. Dalyvaujame mieste vykstančiuose konkursuose, akcijose, festivaliuose: „Šermukšnio šakelė“, „Dainuojantys priešmokyklinukai“, „Pasakėlė iš vaikiškos knygų lentynėlės“, „Slavų vainikas“, respublikiniuose renginiuose „Dovana vienišiems“, „Laivelis mamai“, „Pažink mane kitokį“... Šiais metais dalyvavome tarptautiniame piešinių konkurse, vykusiame Lenkijoje. Esame tarptautinės Zipio draugų programos nariai.

Kuo saviti esame?

- Ugdome vaikus gimtąja lenkų kalba ir laviname vaikų lietuvių kalbos gebėjimus nuo 4-erių metų. Mūsų didžiausia vertybė – vaikas, jo kultūros poreikių tenkinimas.
- Lopšelio-darželio kryptis – meninis vaikų ugdymas. Organizuojami dailės užsiėmimai studijoje vyresniems vaikams, vyksta choreografijos pamokos. Išlaikome ir puoselėjame sukurtas tradicijas, kuriame naujas.
- Esame atviri, savikritiški, nuolat besimokantys, įgyvendinantys naujus sumanymus ir projektus. Ypatingą dėmesį skiriame aplinkai, siekiame, kad ji būtų šiuolaikiška ir ekologiška.
- Sukurta bendradarbiavimo su tėvais ir socialiniais partneriais sistema. Apie mūsų darželį rašo spauda, patys rengiame straipsnius spaudai.
- Didžiuojamės savo darbu ir įstaiga, darniu draugišku kolektyvu.

Danuta Michno
Vilniaus vaikų lopšelio-darželio „Raktelis“ direktorė

Vilniaus lopšelis-darželis „Strazdelis“

Šalia Karoliniškių draustinio įsikūrusi vaikų ugdymo įstaiga alsuoja savita kultūra, skleidžiasi gyvomis tradicijomis, yra atvira tautinės kultūros puoselėtoja ir skleidėja.

„Strazdelyje“ vyrauja šilti, pagarbūs tarpusavio santykiai. Vaikai gerbiami ir mylimi, laisvai renkasi veiklą, bendrauja, bendradarbiauja, priima sprendimus ir atvirai reiškia savo jausmus. Mažieji „Strazdelyje“ gali tikėti stebuklais, dalyvauti šventėse ir kuriant darželio tradicijas, muzikuoti, vaidinti ir džiaugtis laiminga įdomia vaikyste.

„Mūsų veiklos kryptis – laimingos, linksmos ir sveikos vaikystės išsaugojimas, pasirinkus atsinaujinimo kelią“, – teigia Vilniaus lopšelio-darželio „Strazdelis“ direktorė Vitalija Pumputienė. Jos vadovaujamoje įstaigoje tėvai turi galimybę dalyvauti ugdymo procese ir visuose darželio renginiuose, o pedagogai gali tikslingai

Vilniaus miesto lopšelio-darželio „Strazdelis“ direktorė Vitalija Pumputienė

ir kūrybiškai panaudoti žinias, plėtoti poreikį mokytis, būti savarankiški ir laisvai bendradarbiauti, kurti pasitikinčią ir atsakingą demokratinę bendruomenę.

Vilniaus miesto lopšelis-darželis Nr. 145 įsteigtas 1974 m. Savo veiklą pradėjo 1975 m.

Koncertas lopšelyje-darželyje „Strazdelis“

kovo 1 d. vadovaujant Eugenijai Morozovienei. Netrukus pirmąją vedėją pakeitė Irena Sokelienė. Nuo 1981 m. iki šių dienų įstaigai vadovauja direktorė V. Pumputienė. 2008 m. ji įgijo aukščiausią pirmąją vadybinę kvalifikacinę kategoriją. Subūrė profesionalią ir kvalifikuotą auklėtojų, priešmokyklinio ugdymo pedagogų, mokytojų padėjėjų ir specialistų komandą. Nuo 1988 m. ugdymo procesui vadovauja direktorės pavaduotoja ugdymui Liudmila Gečienė, kuri 2007 m. įgijo antrąją vadybinę kvalifikacinę kategoriją.

1996 m. vasario 7 d. Vilniaus miesto tarybos sprendimu darželiui suteiktas „Strazdelio“ vardas. Buvusio ugdytinio, žuvusio už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, Igno Šimulionio atminimas, istorine vieta tapęs TV bokštas, Spaudos rūmai padeda puoselėti ir ugdyti patriotinius jausmus, pagarbą savo tautos istorijai, prasmingai išgyventi Lietuvos praeitį, kultūros vertybes ir tradicijas.

Darželyje įkurta vieta I. Šimulionio atminimui paminėti. Septyniolikmetis Ignas mėgo muziką, humorą, šauniai vairavo automobilį, daug skaitė ir ketino studijuoti. 1991 m. sausio 13-ąją prie Televizijos bokšto atėję Igno pasitikti tėvai tarp gausios skanduojančios „Lietuva! Lietuva!“ minios neišskyrė sūnaus balso, nes jis susiliejo su visos Lietuvos patriotų vieningu protesto ir laisvės balsu.

Darželyje rengiami ir įgyvendinami projektai istorinėms ir tautinėms vertybėms pažinti ir išsaugoti.

Kalbiniu požiūriu mišraus Karoliniškių mikrorajono lopšelyje-darželyje nuo ankstyvojo amžiaus teikiamas prioritetas valstybinės kalbos ugdymui (darželį lanko lietuvių, rusų, lenkų ir žydų tautybės vaikai).

Sudaromos palankios sąlygos tautinių mažumų vaikams perimti lietuvių tautos kultūros pagrindus ir tradicijas. Gerbiant kitų tautų kultūrą, tradicijų įvairovę, šioms šeimoms padedama integruotis į įstaigos gyvenimą.

Darželis turi savo emblemą, vėliavą, himną, informacinius lankstinukus, atskleidžiančius mokyklos vertybes.

„Strazdelio“ turtinga muzikinio ugdymo patirtis, čia taikomi įvairūs ikimokyklinio ugdymo metodai, ugdytiniai kryptingai supažindinami su tautos kultūra ir tradicijomis, teikiamas kokybiškas priešmokyklinis ugdymas. Įstaigoje dirba kūrybingos ir išradingos auklėtojos, jų padėjėjos ir kiti bendruomenės nariai, čia siekiama sveikai gyventi ir diegti sveikos gyvensenos įgūdžius bendradarbiaujant tėvams ir auklėtojoms, kuriant jaukią, saugią, vaikų kūrybą ir saviraišką skatinančią aplinką, puoselėjant tradicijas ir skatinant gerą darželio mikroklimatą bei demokratines bendruomenės idėjas.

„Strazdelyje“ išskirtinė vieta tenka vaidybai. Tai natūraliausias vaikų saviraiškos būdas. Auklėtojų pavyzdys, palanki aplinka skatina vaikus vaidinti kiekvieną dieną. Vaikų ir auklėtojų vaidybinė grupė „Pelenė“ rengia ir vaidina pamėgtas pasakas „Strazdelio“ vaikams, tėvams ir svečiams. Mūsų suvaidinti spektakliai: „Bebenčiukas“, „Krisiūtė“, „Trys karaliai“, „Užgavėnės“, „Stebuklingoji Radasta“, „Peliuko mokykla“, „Pasaka apie oželį“, „Voro vestuvės“, „Trys paršiukai“, „Raudonkepuraitė“, „Žydroji karalystė“ ir kt.

Vaikų muzikiniam ugdymui padeda bendras auklėtojų ir vaikų dainavimas. 1996 m. įkurta vaikų ir auklėtojų koncertinė grupė „Strazdelis“ yra pagrindinė visų darželio, o dažnai ir miesto renginių dalyvė. Nuo 1981 m. kryptingam muzikiniam ugdymui vadovauja

Šventės „Sveikas, pavasari“ metu 2006 m.

ir kiekvieno vaiko muzikinius gebėjimus bei saviraišką ugdo meninio ugdymo pedagogė Virginija Pilinkienė. 2011 m. ji įgijo aukščiausią muzikos mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją.

Nuo 1975 m. iki 1997 m. darželyje veikė 12 grupių, o nuo 1997 m. – 10 grupių. Nuo 2010 m. įkurta 11 grupių: 2 lopšelio, 7 darželio, 2 priešmokyklinės. Vienos grupės patalpose įrengta sporto salė, vidaus grūdinimosi baseinas, keramikos studija. Renovuotose skalbyklos patalpose įrengtas metodinis kabinetas ir informacinių technologijų centras.

Ugdymo programos ir prioritetai. Ugdymo naujovės

Nuo 2006 m. įgyvendinama darželio pedagogų parengta ikimokyklinio ugdymo programa, kuri reglamentuoja vaikų ugdymą nuo 1 iki 5–6 metų.

2008 m., įvertinus vaikų ir tėvų poreikius bei lūkesčius, apibendrinus atliktų tyrimų duomenis, parengta Sveikatos stiprinimo 2008–2013 m. programa. 1999 m. lopšelis-darželis įtrauktas į Lietuvos sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą, dalyvauja respublikinės asociacijos „Sveikatos želmenėliai“ veikloje.

Prioritetas teikiamas meniniams gebėjimams ugdyti, sveikatai puoselėti ir sveikos gyvensenos pradmenims formuoti. Tenkinami specialieji vaikų poreikiai (dvikalbių vaikų, gabių muzikai ir kitai meninei veiklai, socialinės atskirties šeimose augančių, turinčių negalią bei kalbos ir kalbėjimo sutrikimų).

Muzikai ir menui gabūs vaikai ugdomi papildomai. Bendradarbiavimo pagrindais veikia muzikos, šokių, krepšinio, anglų ir keramikos būreliai.

Teikiama specialioji nemokama logopedo pagalba.

Nuo 1997 m. darželyje diegiama į vaiką ir šeimą orientuota metodika „Gera pradžia“. Tai asmenybės sklaidą skatinanti metodika, suteikianti papildomai žinių apie ugdymo individualizavimą ir šeimos įtraukimą į darželio gyvenimą. Lietuvoje ji pradėta diegti 1994 m., perimant JAV ikimokyklinio ir pradinio ugdymo

patyrimą. Siekiant suteikti daugiau žinių apie šią metodiką, kiekvienai į darželį vaiką atvedusiai šeimai pateikiama instrukcija su pagrindinėmis žiniomis apie „Geros pradžios“ filosofiją, veiklą, šeimos vaidmenį ir kitus metodikos principus.

Nuo 2002 m. lopšelis-darželis dalyvauja tarptautinėje programoje „Zipio draugai“. Tai 5–7 metų vaikams skirta programa, kurios tikslas – pagerinti emocinę vaikų savijautą padedant įgyti socialinių įgūdžių bei gebėjimų įveikti sunkumus.

Nuo 1994 m. dalyvaujame tarptautinės vaikų ugdymo organizacijos OMEP veikloje. Tai nevyriausybinė organizacija, kuri rūpinasi vaikų (nuo gimimo iki 8 metų) būties ir ugdymo sąlygomis.

Lopšelyje-darželyje siekiama kokybiško priešmokyklinio ugdymo, orientuojantis į naujus vaikams įdomius ugdymo metodus ir derinant vaiko ir ugdytojų interesus bei tėvų lūkesčius. Darželyje užtikrinamas ugdymo tęstinumas tikslingai bendradarbiaujant su „Genio“ pradžios, „Spindulio“ pagrindine, „Ryto“ vidurine ir Karoliniškių muzikos mokyklomis.

Įgyvendinant įvairias kryptingo meninio ugdymo programas siekiama vieno tikslo – demokratinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis grįsto humaniško vaikų ugdymo, orientuojantis į šeimos ir darželio sąveiką.

Darželyje taikoma adaptacinė programa, kurios pagrindinis tikslas – išankstinis tėvų paruošimas vaiko adaptacijai, nuoseklus ir laipsniškas vaiko pratinimas, leidžiant dalyvauti tėvams arba globėjams, kol vaikas įpras; skatinimas tapti bendradarbiavimo partneriais. Profesionalių auklėtojų ir jų padėjėjų dėka vaikai lengvai adaptuojasi. Tai rodo atlikti tyrimai.

Įgyvendinamų tarptautinių programų ir projektų tikslai integruoti į lopšelio-darželio „Strazdelis“ ikimokyklinio ugdymo programą.

Tarptautinis vaikams ir jų šeimoms

skirtas projektas „Gera pradžia“ vykdomas nuo 1996 m., tarptautinė programa „Jaunoji Europa“ („Zipio draugai“) – nuo 2000 m.

Lopšelis-darželis „Strazdelis“ – šalies asociacijos „Sveikatos želmenėliai“ narys, 1999 m. įtrauktas į Lietuvos sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą. 2013 m. Sveikatą stiprinančios mokyklos veiklos pažymėjimas pratęstas iki 2018 m.

Ilgalaikiai projektai: „Vaikas ir lietuvių liaudies kultūra“, „Didelės ir mažos gamtos paslaptys“, „Sveikata ir saugi gyvensena – mūsų visų rūpestis“.

Įgyvendinama ilgalaikė Vaikų adaptacijos programa. Sėkminga mažylių adaptacijos patirtis „Šeimos ir darželio sąveika adaptacijos laikotarpiu“ pateikiama trečiosios Europos konferencijos sveikatos stiprinimo klausimais gerosios patirties knygoje.

Kas ketveri metai atnaujinama ir koreguojama Sveikatos stiprinimo programa. Nuo 2011 m. esame Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamo projekto „Švietimo įstaigų administracinio personalo kvalifikacijos, žinių ir gebėjimų didinimas“, Lietuvos respublikinio vaikų ir moksleivių konkurso „Dainų dainelė“ dalyviai; šalies dainų konkurso „Patyčios gali liautis“ I vietos laimėtojai 2011 m.

Įgyvendinami šalies, savivaldybės lygmens projektai, rengiami mokyklos plėtros, prioritetinių veiklos krypčių įgyvendinimo, ugdomojo proceso tobulinimo, edukacinės aplinkos turtinimo konkursai. Didžiuojamės mūsų mažaisiais krepšininkais, 2014 m. gegužės 10 d. Vilniaus darželinukų čempionate užėmusiais I vietą antrus metus iš eilės.

Finaliniame etape, kuris vyko 2014 m. gegužės 24 d. Kaune, taip pat užėmė I vietą ir tapo Lietuvos darželinukų krepšinio čempionais.

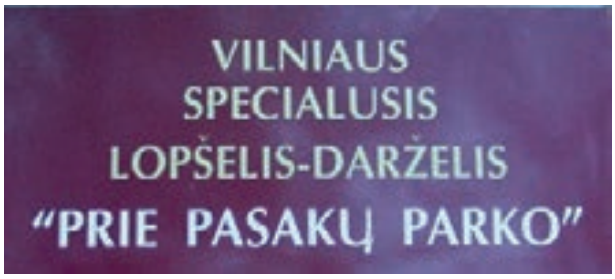
Mes tikime savo sėkme. Žmogus, jeigu nori tapti tuo, kuo turi tapti, vaikystėje turi būti tikras vaikas ir daryti tai, kas jam, kaip vaikui, teikia laimės. (J. H. Pestalocis)

Naudota literatūra: direktorės Vitalijos Pumputienės parengtas lankstinukas apie darželį; nuotraukos iš darželio metraščio; www.strazdelis.lt ir kt.

Violeta Čaplikaitė
Auklėtoja

Mūsų devizas „Drauge su šeima – arčiau vaiko“

Vilniaus lopšelis-darželis „Prie pasakų parko“, veikiantis nuo 1976-ųjų metų, turi penkias bendrosios paskirties ir septynias specialiosios paskirties grupes, į kurias suburti vaikai, turintys didelių ir labai didelių sveikatos sutrikimų. Dėl kalbos sutrikimų, klausos negalios, mokymosi sunkumų esant sulėtėjusiai kalbos, pažinimo, motorikos raidai, autizmo ir kitų įvairiapusių vystymosi sutrikimų jiems reikalingas specialusis ugdymas. Šiuo metu įstaigą lanko 145 vaikai.

Vilniaus lopšelio-darželio „Prie pasakų parko“ direktorė Kristina Kopanickienė

Lopšelyje-darželyje ugdymas vyksta lenkų ir rusų kalbomis. Didžiuma vaikučių darželį lanko dieną, tačiau veikia ir savaitinė grupė (ji skirta vaikučiams, gyvenantiems už miesto ribų).

Darželyje vaikais rūpinasi kompetentingi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, logopedai, specialieji pedagogai, pediatrė, psichoneurologė, psichologė, masažistė, meninio ugdymo pedagogė, visuomenės sveikatos priežiūros specialistė. Jie konsultuoja tėvus ir teikia jiems patarimų, padeda įvertinti vaiko gebėjimus.

Auklėtiniai maitinami kokybišku, šviežiu ir skaniu maistu. Lopšelyje-darželyje mažylius supa estetiška, kūrybiškumą ir smalsumą skatinanti aplinka, patrauklūs žaislai, vaikiškos knygelės. Mūsų įstaiga įsikūrusi gražioje vietoje, šalia Pasakų parko, gamtos apsuptyje. Turime erdvų, saugų kiemą, kuriame yra moderni lauko įranga, trys didelės pavėsinės. Čia vaikučiai gali žaisti ir pasislėpti nuo saulės spindulių ar lietaus.

Kiekviena ikimokyklinukų diena kupina įdomios veiklos: jie žaidžia, sportuoja, piešia, dainuoja, vaidina, šoka, lipdo, karpo ir t. t. Darželyje veikia šokių ir keramikos būreliai, kūno judesio terapijos grupė specialiųjų poreikių vaikams.

Lopšelis-darželis palaiko glaudžius ryšius su kitomis miesto ikimokyklinėmis įstaigomis, sostinės psichologine pedagogine tarnyba, Vaiko raidos centru, Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų centru, Vilniaus „Atgajos“ mokykla, metodiniu būreliu „Vaivorykštė“, „Slavų vainiko“ asociacija.

Specialiųjų poreikių vaikučiai kartu su pedagogais ir socialinės pagalbos specialistais bei tėvais dalyvauja Lietuvos specialiosios olimpiados komiteto programoje „Jaunas atletas“. Šios programos nauda neabejotina: vaikai vis daugiau bendrauja, tampa atviresni, geriau išreiškia savo emocijas, o tėveliams tai puiki galimybė pasportuoti su savo vaiku, geriau suprasti jo gebėjimus.

Žodžiu, visos bendruomenės pastangomis siekiame tokios ugdymo kokybės, kuri užtikrintų gilų ir darnų vaiko asmenybės formavimąsi ir nuoseklų jo perėjimą prie sistemingo mokymosi mokykloje. Esame šiuolaikiška, partnerystei atvira ugdymo įstaiga, suteikianti vaikui palankiausias galimybes atskleisti savo individualius gebėjimus, realizuoti specialiuosius poreikius ir tinkamai pasirengti mokyklai.

Kristina Kopanickienė
Vilniaus lopšelio-darželio
„Prie pasakų parko“ direktorė

Šalia šilo – „Šilelis“

Gražaus Karoliniškių mikrorajono pietinėje dalyje, netoli Pasakų parko ir šalia šilo, 1972 m. buvo pastatyta ir savo veiklą pradėjo viena pirmųjų mikrorajono švietimo įstaigų – vaikų lopšelis-darželis Nr. 136. Jis įkurtas maždaug 1 ha ploto žemės lopinėlyje, tuo metu jame veikė dvylika grupių. Nuo 1976-ųjų įstaigai vadovavo direktorė Natalija Počekutova, kuriai padėjo gera darbuotojų komanda, sėkmingai dirbusi ilgus metus. Ši darželio bendruomenė dėjo nemažai pastangų, kad vaikai sėkmingai žengtų savo pirmuosius žingsnius svarbiame lavinimosi etape.

Įstaiga jau veikia keturiasdešimt trejus metus. Per šį laikotarpį įvyko keletas reorganizacijų. Atkūrus nepriklausomybę Lietuvoje visiems darželiams buvo suteikti pavadinimai. Mūsiškis gavo „Šilelio“ vardą ir 1991 m. buvo reorganizuotas į specialiąją vaikų, turinčių regos sutrikimų, įstaigą. Joje pagal specialią programą dirbo tiflopedagogai ir kiti specialistai: logopedai, gydytojai okulistai, med. sesuo ortoptistė. Taigi vaikai turėjo galimybę gauti profesionalią pagalbą, o jų tėvai – konsultacijas, kaip geriau padėti savo vaikui. Darželyje buvo sudarytos palankios galimybės ir tėvams, kurie vieni augino vaikus arba dirbo naktinį darbą ir neturėjo kur palikti savo atžalų, – tuo metu darželyje veikė ir savaitinės grupės.

Nuo 1991 m. „Šilelyje“ liko tik septynios grupės. 2003-iaisiais jis buvo reorganizuotas į darželį-mokyklą. Tuo laikotarpiu grupių patalpos rekonstruotos į klases su atskira valgykla – vyko

Vilniaus lopšelio-darželio „Šilelis“ direktorė Marina Pacevičienė

pamokėlės, o likusioje įstaigos dalyje tęsėsi lopšelio-darželio veikla. Tais metais savo veiklą pradėjo pradinių klasių mokykla, kurioje vaikai mokėsi nuo 1 iki 4 klasės. Šitaip įstaiga savo veiklą tęsė septyniolika metų, o susilpnėjus pradinių mokyklų poreikiui dėl akivaizdžiai sumažėjusio vaikų skaičiaus 2008-aisiais darželis-mokykla buvo reorganizuotas į bendrojo ugdymo lopšelį-darželį. Jame sudarytos 9-ios grupės, kurias lankė 150 vaikų. Bėgant metams šį darželį lankę vaikai suaugo ir čionai jau atvedė savąsias atžalas. Ne vieną kartą girdėjome, kad jiems darželis kelia ypač šiltus prisiminimus. Beje, įstaigoje nuo pat įkūrimo vaikai krykštavo rusų, lietuvių ir lenkų kalbomis, veikė mišrios ugdymo grupės, tad šventės būdavo labai spalvingos, įdomios. Tai suteikė vaikams galimybę augti įvairiatautėje aplinkoje, gyvai pažinti kitas kultūras, jų papročius.

Laikas greitai bėga. Nemažai darželio darbuotojų jame dirbo iki pat pensijos. Direktorė Natalija Počekutova, išeidama užtarnauto poilsio, perdavė atsakomybę ir vadovo pareigas nuo 1996 m. lopšelyje-darželyje dirbusiai vyr. auklėtojai Marinai Pacevičienei.

M. Pacevičienė direktorės pareigas pradėjo eiti nuo 2012 m. Nuo tų metų iki 2015-ųjų darželyje pradėjo veikti dar trys naujos vaikų

grupės. Ypatingas dėmesys imtas skirti vaikų ugdymo sąlygoms gerinti. Naujoji vadovė per labai trumpą laiką akivaizdžiai pakeitė lopšelio-darželio aplinką. Iki tol vaikų lauko žaidimų aikštelės ir darželio teritorija atrodė pasenusi: surūdijusios sūpynės ir senas baseinas jau negalėjo būti naudojami. Lauko teritorijoje naujos sūpynės pakeitė senąsias, vietoje baseino išaugo natūralaus medžio spalvingas vaikų žaidimų miestelis. Šiuo metu aplink lopšelio-darželio pastatą daug gėlynų, krūmų. Viskas sutvarkyta stengiantis nepažeisti gyvosios gamtos, natūralumu alsuojančios aplinkos. Džiugu, jog darželio teritoriją supa daug senų medžių, kuriuose gyvena voverės, paukščiai – viskas atrodo kaip malonus akiai ir širdžiai šilas.

„Šilelis“ siekia išlaikyti atvirumą naujoms idėjoms, suvienydamas senąją ir naująją darželio dvasią. 2015 m. rugsėjo mėnesį lopšelį-darželį pradėjo lankyti 250 vaikų, su kuriais dirba 57 darbuotojų kolektyvas. Čia veikia viena lenkų, penkios rusų ir šešios lietuvių grupės, iš kurių dvi – lopšelinukų, dvi – priešmokyklinukų ir aštuonios – darželinukų. Darželis organizuoja įvairias tradicines šventes, konkursuose kartu su ugdytiniais dalyvauja jų tėveliai, globėjai ir seneliai. Darbuotojai noriai persirengia pasakų personažais, vaidina, puošia darželį pagal įvairias švenčių temas. Geroji patirtis čia perduodama iš kartos į kartą.

Vilniaus „Vilties“ specialioji mokykla-daugiafunkcis centras

Ar gali būti kas nors stipresnio už tėvų meilę vaikui? Šis jausmas nenusakomas žodžiais, jį gali suprasti tik tie, kurie patys yra tapę mamomis ir tėčiais. O ar galite bent įsivaizduoti, ką jaučia ir išgyvena gimdytojai, susilaukę neįgalios atžalos? Jos negalima palikti vienos nė akimirkai – pagalba ir priežiūra būtina dvidešimt keturias valandas per parą. Tačiau reikia suvokti, kad visuomenės paramos reikia ne tik tokiems vaikams – jos tyliai prašo ir jų tėvai. Prašo nedrąsiai, galbūt jausdami kaltę, o gal bijodami, kad liks neišgirsti ar nesuprasti… Tačiau kai šeimų, auginančių vaikus su negalia, atsirado daugiau, jos savo norus išdrįso išsakyti garsiai.

1991 m. rugsėjo 1 d. prie Vilniaus savivaldybės įvyko tėvų, auginančių neįgalius vaikus, piketas. Tėvai reikalavo žemiškų dalykų: kad jų atžalos, kaip ir visi kiti, galėtų lankyti ugdymo įstaigą, o tuo metu patys galėtų eiti į darbą ir gyventi visavertišką gyvenimą. Po neilgai trukusių svarstymų nutarta vaikams, turintiems negalią, skirti buvusio vaikų darželio patalpas Karoliniškių mikrorajone. Pastatas atrodė apgailėtinai: langai išdaužyti, trūko durų, viskas išvogta ir suniokota, riogsojo krūvos šiukšlių. Lietuvai tapus nepriklausoma, 1991 m. rugsėjį buvo priimtas Vilniaus savivaldybės tarybos sprendimas įkurti sostinės neįgalių vaikų ugdymo centrą „Viltis“, kuris pradėjo veikti 1992 m. liepos 1 d. Centro direktore paskirta Augienė Vilūnienė. Pamažu gerų Lietuvos ir užsienio žmonių, kupinų neišsenkančio tikėjimo ir entuziazmo, dėka centras gražėjo, tapdamas vis šiltesniu ir gyvesniu. Sutvarkius vieną pastato korpusą, priimta 20 pirmųjų mokinių, o vėliau jų nuolat daugėjo. Siekiant patenkinti visų norinčiųjų lankyti šią ugdymo įstaigą prašymus, teko kuo greičiau įrengti

Rugsėjo pirmosios šventės metu direktorė Augienė Vilūnienė (centre)

Vilniaus „Vilties“

Vasaros metu „Vilties“ specialiojoje mokykloje įrengiama ferma

kitas patalpas. 1994 m. centrą jau lankė 60 vaikų. Pirmąjį ugdymo centro veiklos dešimtmetį jo direktorė A. Vilūnienė pavadino „kūrimosi ir mokymosi mokyti“ laikotarpiu. Vėliau kilo poreikis pritaikyti aplinką neįgaliems vaikams. A. Vilūnienė svarstė: „Kaip mokyti vaiką bendrauti, jei jis negali vežimėliu pravažiuoti siaurais koridoriais? Antra vertus, kam mokytis vaikščioti ar savarankiškai važiuoti vežimėliu, jei vis tiek esi priverstas būti tik savo klasėje visą dieną, per pamokas ir po jų, kol važiuosi namo.“ 2010 m. pradėta statyti priestatą. Taip ugdymo centre atsirado muzikos, dailės, keramikos, sensorikos, technologijų, informacinių technologijų, kineziterapijos ir masažo kabinetai. Įrengtos nuovažos, mobilieji keltuvai, padedantys neįgaliesiems judėti. Dėl vykusių rekonstrukcijos darbų teko nupjauti kieme augusią eglę. Ji išgabenta į Rotušės aikštę, kur papuošta džiugino visus Vilniaus miesto gyventojus per didžiąsias metų šventes. Šiandien ugdymo centro teritorijoje žaliuoja beržų alėja, Vėliavų kiemelyje auga dekoratyviniai medeliai, teritoriją juosia geltonžiedžių forsitijų gyvatvorė. Kiekviena klasė galėjo pasodinti savo medelį. Laukiant pavasario surengta graži inkilų gamybos akcija. Medžiuose atsirado 25 inkilai, kuriuos sumeistravo vaikai ir suaugusieji su savo šeimų nariais. Aplinkos gražinimo ir puoselėjimo tradicija nenutrūksta: kai tik bus baigti šiuo metu vykstantys pastato apšiltinimo darbai, visa ugdymo centro bendruomenė drauge sodins vyšnių sodą. Ugdymo centras kasdien gražėja ir tobulėja. Pasikeitė ir jo pavadinimas: šiandien tai Vilniaus „Vilties“ specialioji mokykla-daugiafunkcis centras. Tai atvira pokyčiams specialiųjų poreikių vaikų bendrojo ugdymo ir dienos socialinės globos paslaugas teikianti biudžetinė įstaiga. Joje yra viena ikimokyklinio ugdymo grupė, kurią lanko vaikai nuo 3 iki 7 metų, ir 10 lavinamųjų klasių, kuriose mokosi moksleiviai iki 21 metų. Dienos socialinės globos skyrių lanko žmonės nuo 21 metų. Įvairūs užsiėmimai suaugusiems žmonėms medžio, rankdarbių ir amatų dirbtuvėlėse vyksta nuo 7 iki 19 valandos. Ugdymo centre taip pat organizuojamas popamokinis mokinių užimtumas. Kartais popietėse dalyvauja ir kunigas Stasys Kazėnas, kuris dalijasi su bendruomenės nariais tikėjimu ir šiluma, skleisdamas viltį ir ramybę. Kol centro ugdytiniai mokosi šokio judesių, groja muzikos instrumentais, žaidžia stalo

žaidimus ar žiūri filmus, jų tėveliai gali ramiai dirbti. Centro dalyvių užimtumu rūpinamasi ir vasarą, liepą–rugpjūtį. Ugdymo centro mokiniai ir socialinio skyriaus lankytojai kiekvieną dieną gali naudotis jo autobusėliu.

„Viltyje“ stengiamasi dirbti vaiko labui, siekiant patenkinti kiekvienos šeimos poreikius. Klasėse sukurta jauki aplinka: įrengtos ramybės, žaidimų ir darbo zonos. Erdves puošia vaikų dailės ir keramikos darbų parodėlės. Kiekvieną rytą mokiniai su dideliu džiaugsmu ir susikaupimu kelia Lietuvos ir Vilniaus miesto vėliavas, o vakare Dienos socialinės globos skyriaus lankytojai jas nuleidžia. Reikia tik matyti, kaip sėdintis vežimėlyje žmogus, sunkiai valdydamas rankas, nusiima nuo galvos kepurę ir žiūri į kylančią trispalvę arba priglaudžia savo mažą sugniaužtą rankelę prie širdutės ir klausosi vėliavų plazdenimo. Iš šių žmonių mes, sveikieji, galime daug ko pasimokyti…

Vilniaus „Vilties“ specialioji mokykla-daugiafunkcis centras teikia neįkainojamą paramą šeimai. Aš, kaip mama, kurios sūnus lanko šią mokyklą, galiu drąsiai teigti, kad ramiai palieku savo vaiką „Vilties“ bendruomenėje. Mes didžiuojamės, kad esame šios bendruomenės dalis. Čia šilta ir jauku ne tik dėl to, kad šiuo metu šiltinamas mokyklos fasadas, stogas ar seni radiatoriai keičiami naujais, – šilumą skleidžia centre esantys žmonės. Čia nėra tuštumos ir nespengia nejauki tyla, gali išgirsti juoką ir pamatyti daug ryškių spalvų. Šis centras kaip didžiulis oranžinis laivas įplaukė į Karoliniškių uostą, laivas, kuris prieš 20 metų buvo tik maža skylėta valtelė. Nors „Viltis“ nuo įkūrimo pradžios pasikeitė neatpažįstamai, čia dirbantys žmonės išliko tokie pat pasiaukojantys ir atsidavę kitam žmogui, trokštančiam pažinti, kurti, tikinčiam, kad bus suprastas ir mylimas. „Vilties“ bendruomenė – tarsi didelė šeima, kurios narius vienija tos pačios vertybės, normos ir siekiai. Ar gali būti kas nors kilniau už žmogaus pagalbą žmogui, už tą jausmą, kad tavęs kažkas laukia ir tavimi tiki? Kviečiame visus norinčius su mumis susipažinti, pabendrauti, mums padėti ar tiesiog pabūti drauge.

Eglė Penkaitienė
Mokytoja, spec. pedagogė

Į penktąją dešimtį įžengę, turime kuo pasidžiaugti

Šalia Pasakų parko, viename iš buvusio vaikų darželio pastatų, tuometinių direktorių A. Prusevičiaus ir K. Balčėčio pastangomis įsikūrė sostinės 5-oji vaikų muzikos mokykla. Išsipildė jos pedagogų svajonė turėti savas patalpas, beliko tik vardą sugalvoti. O koks gi tinkamesnis pavadinimas už tą, kuriuo pati vietovė žymima? Taigi mokyklos kolektyvas ir pasiūlė: vadinkime ją gražiuoju Karoliniškių vardu. Kadangi tą patį rekomendavo ir Pavadinimų suteikimo komisija, miesto tarybai teliko tik pritarti.

Tai antroji pagal dydį muzikos mokykla Vilniuje. Nuo 2008 m. direktorės Aldonos Skruibytės pastangomis ji labai išgražėjo, akis ėmė traukti ją supanti jauki aplinka. Kiekvieną ateinantį pasitinka ryškus užrašas, skelbiantis kilnią šio pastato paskirtį. Mokykloje šiuo metu mokosi 920 mokinių, muzikinio gyvenimo keliu žengti juos moko 109 pedagogai. 2012–2013 m. m. mokyklą jau baigė XXXI absolventų laida.

Čia sudarytos puikios sąlygos kiekvienam į nuostabų garsų pasaulį besigilinančiam mokiniui atskleisti savo muzikinius gabumus, plėtoti gebėjimus ir saviraišką, per muziką ugdyti tiesos, gėrio, grožio supratimą, gerąsias dvasines savybes. Mokykloje yra aštuonios metodinės grupės, kuriose kvalifikuoti mokytojai moko jaunimą groti fortepijonu, smuiku, violončele, akordeonu, kanklėmis, birbyne, trimitu, tenoru, baritonu, klarnetu, fleita, klasikine, elektrine ir bosine gitara, saksofonu, trombonu, mušamaisiais. Galima išmokti chorinio (solinio) dainavimo, kompozicijos pagrindų, groti instrumentiniuose ansambliuose, orkestruose ir dainuoti chore. Mokiniai įgyja ne tik pasirinktos specialybės, bet ir muzikos rašto, solfedžio, muzikos

istorijos, chorinio dainavimo, ansamblinio ir orkestrinio muzikavimo žinių, išmoksta groti ir antruoju muzikos instrumentu.

Mokykloje vyksta labai daug renginių, festivalių, konkursų, kurie atspindi kruopštų ir reikšmingą bendruomenės darbą, leidžia pamatyti ir pasidžiaugti gerais jaunimo muzikinio ugdymo rezultatais. Jau ketverius metus įgyvendinamas tęstinis Lietuvos muzikos ir teatro akademijos bei Karoliniškių muzikos mokyklos bendras projektas – seminarų ciklas „Meno meistrai Karoliniškių muzikos mokykloje“. Jame meistriškumo pamokas veda, savo patirtį moksleiviams bei mokytojams perduoda iškiliausi šalies muzikos atlikėjai ir pedagogai. Dalyvių gausa visada išsiskiria konkursai „Klasika ir džiazas“, „Diena su lietuviška pjese“, „Lietuviška pjesė“, „Judančio pasaulio ritmais“, „Dainos sparnais aplink pasaulį“, džiugesio ir skambesio pavasariui suteikia festivaliai „Skambanti svajonė“, „Džiazo ir pramoginė muzika“, Jaunųjų gitaristų festivalis ir kt. Mokyklos salę puošia, akis ir sielą džiugina įvairių Lietuvos dailininkų darbai. O kur dar teminiai koncertai, pakiliai minimos valstybinės šventės: Vasario 16-oji, Kovo 11-oji ir kt. Jaunieji mūsų mokyklos atlikėjai dalyvauja ir daugybėje kitose miesto vietose vykstančių koncertų ir renginių. Štai LR Seime ir TV bokšto konferencijų salėje vyksta Sausio 13-osios – Laisvės gynėjų dienos – minėjimai, Šv. Kotrynos bažnyčioje rengiama puiki lopšinių šventė – jaunučių chorų festivalis „Širdelėj skamba vis lopšinė“, mokyklos baigimo pažymėjimai iškilmingai įteikiami miesto širdyje – Vilniaus rotušėje, tarptautinių konkursų laureatai pagerbiami Lietuvos prezidentūroje. O visus mokslo metus tarsi vainikuoja gražia tradicija tapęs ir jau penktą pavasarį skaičiuojantis mūsų mokyklos moksleivių ir mokytojų koncertas „Vilniaus vaikai“, vykstantis Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje.

Jaunieji atlikėjai ir kolektyvai garsina mūsų mokyklos vardą ne tik šalyje, bet ir užsienyje. Koncertuota Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Slovakijoje, Vokietijoje, Danijoje, Kroatijoje, Nyderlanduose, Rusijoje, Suomijoje, Italijoje. Mokyklos bendruomenė puoselėja per ne vienerius metus susiklosčiusias gražias tradicijas, glaudžiai bendradarbiauja su savo socialiniais partneriais, turi daug draugų, geradarių. Mokykloje visada mielai laukiami svečiai – Karoliniškių seniūnė Violeta Gedminaitė, LR Seimo narys Linas Balsys, Šv. Ignoto bažnyčios kunigas Rimas Venckus, sostinės savivaldybės tarybos, miesto Karoliniškių ir Lazdynų rajonų bendruomenės nariai.

Aušra Guobienė, Gerimantas Statinis
Karoliniškių 5-osios vaikų muzikos mokyklos mokytojai

Vilniaus Jono Pauliaus II gimnazija

Jono Pauliaus II gimnazijos istorija prasidėjo Lietuvos atgimimo laiku, kai kartu su lietuvių tauta iš sovietinės priespaudos laisvei pakilo ir Lietuvos lenkai. Tautinio atgimimo idėja skatino siekį mokyti vaikus gimtąja kalba. Siekta, kad Vilniaus mikrorajone atsirastų mokykla, kuri galėtų sukviesti po vienu stogu lenkų kalba besimokančius mokinius.

1992 m. susikūrė tėvų ir visuomenės veikėjų grupė, kuri pasivadino Lenkų mokyklos Vilniuje statybos paramos fondu, ir pradėjo rūpintis ne tik leidimais, derinimais, bet ir lėšų, reikalingų mokyklos statybai, paieška. 1994 m. rugsėjo 1 d. daugiau kaip 1 700 lenkiškai kalbančių vaikų atėjo į savo Vilniaus Jono Pauliaus II vidurinę mokyklą, pastatytą Justiniškių ir Viršuliškių mikrorajonų sandūroje, prie Rygos gatvės.

Vilniaus Jono Pauliaus II gimnazijos direktorius Adamas Blaškevič

Vilniaus Jono Pauliaus II vidurinės mokyklos bendruomenė aktyviai įsitraukė į miesto ir šalies gyvenimą. Mokyklos pasiekimai, aktyvi visuomeninė veikla, brandos egzaminų rezultatų ir mokinių įstojimo į aukštąsias mokyklas rodikliai lėmė aukštą reitingą tarp kitų mokyklų.

2002 m. mokyklos bendruomenė viena iš pirmųjų ryžosi mokyklų tinklo reorganizacijai

ir pasidalijo į dvi mokyklas: Vilniaus Jono Pauliaus pagrindinę mokyklą (Rygos g. 10) ir Vilniaus Jono Pauliaus II keturmetę vidurinę mokyklą Karoliniškių mikrorajone. Iki tol pastate, adresu V. Druskio g. 11, veikė 38-oji vidurinė mokykla rusų dėstoma kalba (direktorė Valentina Serbenta). Vėliau ši mokykla buvo pervadinta į „Karolinos“ vidurinę mokyklą, kurios direktorė buvo Ona Subačienė. 2002 m. pastaroji mokykla prijungta prie Vilniaus Lazdynų vidurinės mokyklos, o buvusios „Karolinos“ vidurinės mokyklos patalpose įsikūrė Vilniaus Jono Pauliaus II vidurinė mokykla, vadovaujama Adamo Blaškevič. Bendromis mokytojų, mokinių ir jų tėvų pastangomis po dvejų metų mokykla sėkmingai akreditavo vidurinio ugdymo programą ir 2004 m. tapo gimnazija.

2008 m. balandžio 25 d. gimnazijos fojė buvo iškilmingai atidengtas popiežiaus Jono Pauliaus II paminklas, padovanotas Krokuvos organizacijos „Bractwo Kurkowe“ (architektas Č. Dzwigaj).

2010 m. balandžio 13 d. pagerbiant Katynės aukų atminimą gimnazijos kieme atidengta atminimo lenta vilniečiui Zygmuntui Kosilovičiui, nužudytam 1940 m. Katynėje, prisiminti ir pagerbti. Atminimo lentą atidengė Lenkijos Respublikos ambasados Konsulinio skyriaus vedėjas Stanislavas Kargul.

Nukentėjusiesiems Katynėje įamžinti pasodintas Atminties ąžuolas.

Kiekvienais metais vasario mėn. gimnazijos bendruomenė mini Virginijaus Druskio, tragiškai žuvusio 1991 m. sausio 13-ąją prie Televizijos bokšto, gimtadienį.

Gimnazija vykdo daug projektų, kurių dalis skirta Karoliniškių mikrorajono bendruomenės integracijai: „Aš – karoliniškietis“, „Gyvename po viena saule“, „Tegul meilė būna tiltas tarp mūsų kraštų – Jonas Paulius II“, „Draugystės tiltai“, „Entuziastai“, „Noriu–inicijuoju–veikiu!“, „Lyderystės mokykla“ ir kt.

Vilniaus Jono Pauliaus II gimnazija – moderni, saugi, draugiška jaunimo mokslo įstaiga, vykdanti mokymą ir ugdymą lenkų kalba, puoselėjanti Europos krikščioniškąsias tradicijas, ugdanti atvirus ir atsakingus Lietuvos piliečius.

Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazija

Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazija įkurta 1975 m. Jai vadovauja direktorė Roza Dimentova.

1994 m. birželio 8 d. mokyklai buvo suteiktas garsaus rusų aktoriaus Vasilijaus Kačialovo, gimusio ir užaugusio Vilniuje, vardas. Visa medžiaga apie aktorių ir jo gyvenimą kaupiama ir saugoma gimnazijos V. Kačialovo muziejuje.

Muziejus įsteigtas 1997 m. Jame saugomi unikalūs eksponatai: spektaklių, kuriuose dalyvavo V. Kačialovas, programos, asmeniniai aktoriaus daiktai. Per muziejaus gyvavimo metus sukaupta daug įdomių aktoriaus nuotraukų. Nemažai jų muziejui padovanojo V. Kačialovo anūkė Marija Šverubovič, su kuria gimnazija palaiko glaudžius ryšius. 2000 m. M. Šverubovič su vyru lankėsi Vilniuje. Savo vizito metu jie aplankė mūsų mokyklą, pabuvojo stačiatikių kapinėse, kuriose palaidoti V. Kačialovo tėvai.

2001 m. rugsėjo 23 d. Švietimo ir mokslo ministerijos įsakymu Nr. 1214 mokyklai suteiktas gimnazijos statusas. Gimnazija turi savo emblemą, himną ir uniformą.

Mokykloje sukurtos visos sąlygos mokiniams lavintis, veikia įvairūs būreliai ir studijos (teatro studija „Arlekinas“, autorinės dainos klubas, rinkodaros pagrindų, aerobikos, tinklinio, futbolo ir kiti būreliai), vykdoma projektinė veikla. Mokiniai, kurių gimtoji kalba yra rusų, noriai mokosi valstybinės kalbos, ja kalba, diskutuoja, aktyviai dalyvauja popamokinėje veikloje – įvairiose išvykose, ekskursijose. Šioje mokymo įstaigoje leidžiami laikraščiai GIK ir MiF. Mokykla, siekdama gerų rezultatų, įkūrė konsultacijų centrą, kur mokiniai gali konsultuotis, išsiaiškinti kilusius neaiškumus. Konsultacijų centras veikia antrus metus, mokiniai juo patenkinti.

Gimnazija dalyvauja šalies ir tarptautiniuose projektuose. Antrus metus vykdo tarptautinį

Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazijos direktorė Roza Dimentova

projektą „Lyderių laikas 2“, kuriame dalyvauja 7 Vilniaus miesto mokyklos. Projekto vizija – Vilniaus miesto savivaldybės bendradarbiaujančių mokyklų konsultavimo(si) modelis, padedantis skatinti lyderystę, ugdančią sąmoningai aktyvius švietimo bendruomenės narius. Svarbu, kad kiekvienas švietimo bendruomenės narys būtų sąmoningai aktyvus, atsakingas, pasitikintis, kompetentingas, kūrybingas ir jo saugumas būtų užtikrintas.

Antrus metus iš eilės gimnazija dalyvauja tarptautiniame matematikos „Comenius“ projekte „Geometrija kasdieniniame gyvenime“. Praėjusiais mokslo metais dalis mokytojų ir mokinių jau aplankė keletą Europos šalių, šių metų rugsėjo mėnesį kelionės į Prancūziją metu pabuvojo Kliuso miesto *Lycee saint Jean Bosco* gimnazijoje. Per keturias dienas projekto dalyviai turėjo galimybę susipažinti su Prancūzijos ugdymo sistema, vykdė projektą „Geometrija gamtoje“ ir puikiai leido laiką su naujais draugais iš įvairių šalių.

Mūsų gimnazijoje veikia keramikos būrelis. Būrelio metu mokiniai supažindinami su keramikos amatu, liaudiška keramikos tradicija, mokomi taikomosios dailės, tautodailės ir keramikos istorijos. Supažindinami su šiuolaikinėmis keramikos amato interpretacijomis. Praktinių kūrybinių užsiėmimų metu mokiniai

kuria, minko, lipdo, dekoruoja, glazūruoja, įgyvendina savo kūrybinius sumanymus. Būrelio nariai gimnazijos bibliotekoje rengia savo darbelių parodėles.

Nuolat gerų rezultatų sulaukiame per rusų ir lietuvių kalbų miesto bei respublikines olimpiadas ir raiškiojo skaitymo konkursus. Mokiniai noriai dalyvauja rašinių konkursuose, buvo pakviesti į Seimą, kur gavo apdovanojimus už originaliai atskleistą temą. Rusų kalbos olimpiados laureatai važiavo į Maskvą, kur dalyvavo tolesniame etape ir taip pat parsivežė prizų.

Gimnazijoje vyksta jau tradiciniai raiškiojo skaitymo konkursai, skirti tėvynei Lietuvai. Vertintojai paskelbia ir atminimo dovanėlėmis apdovanoja ne tik raiškiojo skaitymo konkurso laureatus, bet įteikia ir specialiuosius apdovanojimus, skirtus romantiškiausiems, originaliausiems, artistiškiausiems ir perspektyviausiems skaitovams.

Jau tradicija tapo ir jaunojo vertėjo konkursas. Mokiniai verčia tekstus iš gimtosios kalbos į lietuvių kalbą. Taip pat dalyvaujame konkursuose „Rašom!“, „Švari kalba – švari galva“.

Darbas „Sotieji garai, jų savybės“ šalies mokinių kūrybinių darbų konkurse „Fizikos bandymai aplink mus 2013“ laimėjo 3 vietą.

Kiekvienais metais mokiniai dalyvauja tarptautiniame matematikos konkurse „Kengūra“ ir pasiekia gerų rezultatų.

Mokiniai mielai įsitraukia ir į talkas – tvarko netoliese esantį miškelį, Rasų kapinių teritoriją. Organizuojamos įvairios šventės: V. Kačialovo dienos, kurių metu apdovanojami mokiniai bei mokytojai, o mokiniai, kurie mokosi tik dešimtukais, gauna piniginę premiją; sporto dienos – atvyksta kitų Karoliniškių mokyklų mokiniai į sporto varžybas, kovojama dėl krepšinio, rankinio, futbolo taurės. Pagerbdami Sausio 13-osios aukų atminimą mokiniai kasmet dalyvauja miesto rengiamuose renginiuose prie TV bokšto.

Teatro studija „Arlekinas“ įkurta 1998 m. Jai vadovauja direktorės pavaduotoja Tatjana Timko. Suvaidinta labai daug spektaklių.

Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazijos vidinis kiemelis

Pirmasis spektaklis „Petraškos ir Stiopkos Rastiopkos karas“ 1998 m. Vilniaus miesto vaikų teatrų festivalyje pripažintas ryškiausiu. Studija turėjo galimybę pasirodyti profesionalioje teatro scenoje per geriausių šalies vaikų teatrų apdovanojimo ceremoniją.

2003 m. „Arlekinas“ dalyvavo vaikų ir jaunimo teatrų festivalyje „Šimtakojis“ ir Vilniaus miesto ture nugalėjo, o kitais metais improvizacijų konkurse „Tiesiai į tašką“ Vilniaus miesto ture pelnė I vietą. Respublikiniame etape iš 90 komandų buvo ketvirti. Tais pačiais metais „Elfų“ teatro organizuotame pasakų konkurse spektaklis „Sniego karalienė, arba Aukštyn kojomis“ pripažintas geriausiu, o teatrų konkurse „Melagių fiesta“ I vieta švęsta išvykus į apžvalginę kelionę limuzinu po Vilnių ir Trakus.

2011 m. tarptautiniame festivalyje „Gintarinė aušra“ Klaipėdoje „Arlekinas“ pelnė didįjį prizą. Lietuvos rusų dramos teatro festivalyje „Mokyklų teatras“ spektaklis „Auksinė žuvelė“ tapo nugalėtoju, o T. Timko pelnė nominaciją „Geriausias pedagoginis darbas“. Tais pačiais metais teatras buvo pakviestas į teatrų festivalį

Vilniuje gimęs ir užaugęs garsus rusų aktorius Vasilijus Kačialovas

„Соотечественники“ (Saranskas, Mordovija); taip pat dalyvavo tarptautiniame teatrų festivalyje „81st Amateur Theatre Festival Jiraskův“ Čekijoje (Chronovo miestas). 2011 m. „Arlekinas“ išrinktas atstovauti Lietuvai tarptautiniame festivalyje „Baltijos rampa“, vykusiame Latvijoje (Jelgava). 2012 m. tarptautiniame teatrų festivalyje „Vilniaus rampa“ spektaklis „Nosis“ pelnė didįjį prizą ir laimėjo nominaciją „Už geriausią scenografiją“. 2012 m. „Arlekinas“ atstovavo Lietuvai tarptautiniame festivalyje „Nordic – Baltic theatre festival“ Danijoje (Sonderborgas), dalyvavo tarptautiniame cirko festivalyje „INSELCIRCUS 2012“, vykusiame Vokietijoje (Ziultas), ir tarptautiniame teatro festivalyje „Soli pa solim“ Latvijoje (Rezeknė). 2013 m. teatras dalyvavo Suomijoje surengtame tarptautiniame festivalyje „Mikkeli Amateur Theatre Festival“.

Gimnazijos mokiniai ne tik vaidina, bet ir puikiai dainuoja. Tai rodo įvairių konkursų apdovanojimai. Vokalinis ansamblis „Rondo“ įsteigtas 2007 m. Visi jo dalyviai – mūsų gimnazijos mokiniai. Tai, ką išmoko, švenčių ir įvairių renginių metu rodo savo bendruomenei. Taip pat ne kartą yra koncertavę ir už gimnazijos ribų, dalyvavę įvairiuose vokalinių ansamblių konkursuose: tarptautiniame festivalyje „Baltijos mūza – 2011“, 2012 m. VI tarptautiniame jaunųjų talentų konkurse „Tautiniai akcentai muzikoje“, kuriame užėmė III vietą, o Vilniaus moksleivių muzikiniame festivalyje „Retro“ pelnė I vietą.

Autorinės dainos klubas 2014 m. tapo VI Lietuvos rusų autorinės dainos festivalio laureatu ir užėmė III vietą Lietuvos jaunimo III respublikiniame dainuojamosios poezijos festivalyje-konkurse „Mano senas drauge“, skirtame žymiausiai Aukštaitijos poetei Elenai Mezginaitei.

Gimnazijos mokiniai ir mokytojai daug ir noriai dirba, kupini įvairiausių idėjų, tad ir mokyklinis gyvenimas įdomus, viliojantis.

„RYTAS“ – mano mokykla

Turbūt ne dažnas karoliniškietis, išėjęs pasivaikščioti šalia „Ryto“ mokyklos, susimąsto, kiek metų šiai švietimo įstaigai. Čia nuolat girdėti vaikų klegesys, šūksniai sporto salėje ar jauni balsai per choro repeticiją, todėl praeiviui gali atrodyti, kad ji vis tokia pati nesenstanti. Ir tik eglelė priešais mokyklą, išaugusi į eglę, liudija, kad metus „Rytas“ skaičiuoja dešimtimis...

Iš tiesų 2013-ųjų rugsėjis buvo trisdešimt septintasis. O atsivertę mokyklos istorijos puslapius randame įrašą: „1976 m. rugsėjo 1 d. Vilniaus miesto Karoliniškių mikrorajone, Žaibo gatvės gale, duris atvėrė 43-ioji vidurinė mokykla.“ Taip tuomet pavadinta mokykla pradėjo gyvuoti. Pirmasis mokyklos direktorius a. a. Antanas

Pirmasis mokyklos direktorius Antanas Mereškevičius

Mereškevičius vadovavo mokyklai 1976–2000 m. „Atrodo, dar visai neseniai buvau paskirtas šios mokyklos direktoriumi. Pamatęs baltą pastatą, kuriame triūsė statybininkai, supratau, jog mano pareiga – sukurti tokią mokyklą, kurioje augtų

Rugsėjo 1-oji „Ryto“ progimnazijoje 2015 m.

mokiniai, su pasididžiavimu sakantys „Čia manoji“, – prisiminė direktorius 2011 m. (iš interneto svetainės, „Mano Karoliniškės“, 2011-10-10). Mokyklos vadovui tąsyk svarbiausia užduotimi tapo surinkti mokinius ir mokytojus. Nors buvo ir nelengva, jau pirmąjį rugsėjį mokykla pasitiko turėdama visų klasių komplektus. Tiesa, nebuvo vyriausiųjų – tada vienuoliktokų, bet vis vien į suolus susėdo apie 1 400 mokinių. 1978 m. mokyklą baigė pirmoji laida.

„Ši mokykla man pirmiausia primena jaunystės metus, išgyventus ir patirtus jausmus. Puikiai atsimenu joje dirbusius pedagogus, auklėtoją, mokyklos direktorių ir, žinoma, klasės draugus, – dalijasi prisiminimais buvęs 43-iosios vidurinės mokyklos mokinys, dabar istorijos mokytojas ir Vilniaus licėjaus direktorius Saulius Jurkevičius. – Mūsų mokykloje mokėsi mokiniai, kuriais šiandien didžiuojamės. Tai Benediktas Vanagas, garsus lenktynininkas, Renata Mikailionytė, plačiai žinomas modelis, Ridas Jasiulionis, aktorius, Saulius Nalivaika, sporto komentatorius, Darius Gerbutavičius, Lietuvos laisvės gynėjas, žuvęs

Dabartinė mokyklos „Rytas“ direktorė Ramunė Rimkuvienė

1991 m. sausio 13 d., Ričardas Berankis, pajėgiausias Lietuvos tenisininkas, ir kt. Per 37-erius metus 5 mokiniai mokyklą baigė aukso, 50 mokinių – sidabro medaliu, 62 – su pagyrimu. Šarūnas Ledas,

Liucija Apanavičiūtė (trys egzaminai 100 proc.), Beata Butkevič (du egzaminai 100 proc.) – vieni iš geriausių Lietuvos moksleivių.“

O siekti puikių rezultatų vaikus, žinoma, skatina mokytojai. Mūsų mokykloje dirba kūrybingi, iniciatyvūs pedagogai, programų, vadovėlių, knygų, metodinių rekomendacijų, mokymosi priemonių, projektų autoriai ir bendraautoriai. Tai biologijos mokytoja ekspertė Laima Molienė, istorijos mokytoja ekspertė Vilma Riabovienė, direktorės pavaduotoja papildomam ugdymui Roberta Juodelienė, technologijų mokytojas ekspertas Vytautas Griškevičius, geografijos vyresnioji mokytoja Vida Turbienė bei lietuvių kalbos mokytoja metodininkė Eglė Nachajienė. Trys mokytojai mokykloje dirba nuo pat jos įkūrimo – direktorės pavaduotoja ugdymui Ledrina Suslavičienė, pradinių klasių mokytoja metodininkė Ona Danutė Bulkienė ir rusų kalbos mokytoja Janina Petkevičienė.

1997 m. įkurtas mokyklos muziejus (jo vadovė – istorijos mokytoja ekspertė Vilma Riabovienė), kuriame ir pradėta rinkti duomenis apie dirbančius ir dirbusius mokytojus, rašyti mokyklos istoriją. Organizuojamos parodos, susitikimai, kaupiami nauji eksponatai. Muziejuje įamžintas Dariaus Gerbutavičiaus atminimas.

1996 m. mokymo įstaigai suteiktas Vilniaus „Ryto“ vidurinės mokyklos vardas. „Linkiu naujo ryto „Rytui“, – tokį įrašą atminimo knygoje yra palikęs sostinės meras A. Zuokas (2002-05-17). „Naujų sumanių, iniciatyvių ir prasmingų darbų, žengiant koja kojon su besikeičiančiu gyvenimu. Sėkmės puoselėjant mokyklos bendruomenę“, – tai G. Steponavičiaus, buvusio LR Seimo pirmininko pavaduotojo bei švietimo ir mokslo ministro, palinkėjimas (2002-10-03). Panašių gražių minčių yra įrašę ir kiti mokykloje lankęsi svečiai. Ir tas naujas rytas aušo, keitėsi mokiniai, mokytojai, vadovai. 2000–2001 m. mokyklos direktoriaus pareigas ėjo Jonas Ruigys, 2001–2005 m. – Laima Juozaitienė. Nuo 2005 m. mokyklai vadovauja Ramunė Rimkuvienė.

Koks mokyklos veidas šiandien? Šviesus, giedras ar su rūpesčio raukšlele?

2012–2013 m. m. „Ryto“ vidurinė mokykla išleido paskutinę, 36-ąją, abiturientų laidą – ji reorganizuota į progimnaziją. Dabar mokykloje mokosi 533 mokiniai, iš kurių beveik pusė – pradinukai. Ši mokyklos bendruomenės dalis nuolat ūžia lyg bičių avilys. „Taip, mes tapome „maži“, tačiau esame pasirengę naujiems iššūkiams ir darbams, – įsitikinusi mokyklos direktorė R. Rimkuvienė. – „Ryto“ progimnaziją matau kaip modernių metodikų ir dėstymo

Rugsėjo 1-oji „Ryto“ progimnazijoje 2015 m.

Dalyvaujame tarptautiniame ENO projekte „Tree Planting Day" (Medžių sodinimo diena), 2013 m. rugsėjo 20 d.

būdų mokyklą, formuojančią humanišką požiūrį į žmogų." Vadovaujami puikių ir energingų mokytojų, padedami aktyvių tėvelių, pradinių klasių mokiniai noriai dalyvauja įvairiuose konkursuose, akcijose, programose, projektuose. Juk nuo pradinių klasių prasideda mokykla, kurioje veiklas mokiniai tęsia, tobulina ar imasi naujų vyresnėse (5–8) klasėse.

Štai ir vėl mokiniai aplink mokyklą sodina medelius, kad kartu su jais į saulę stiebtųsi, brėstų ir paliktų prisiminimą apie save...

Remigija Karalienė
Lietuvių kalbos vyresnioji mokytoja
(panaudota medžiaga iš mokyklos muziejaus fondų)

Vilniaus „Spindulio“ pagrindinės mokyklos istorija

Prieš 36-erius metus...

Karoliniškėse, Sudervės upelio slėnyje, Viesulo gatvėje, 1978 m. rugsėjo 1-ąją duris atvėrė 47-oji vidurinė mokykla. Mokinius, jų tėvelius pasitiko pirmasis mokyklos direktorius Pranciškus Tupikas ir gausus mokytojų kolektyvas.

Vyko kasdienis darbas ir ilga kelionė kūrybiškumo, profesionalumo link... Kiekvienais metais į mokyklą sugužėdavo daugiau kaip 1 000 mokinių, kurie mokėsi gausiose klasėse dviem pamainomis. Mokinius mokė puikių specialistų būrys. 1982 m. pavasarį mokyklą baigė pirmoji abiturientų laida. Iš viso 47-oji vidurinė mokykla išleido 20 abiturientų laidų, kuriose net 37 aukso ir sidabro medalininkai. Mokykla garsėjo ne tik aukštais mokymosi pasiekimais, bet ir darbiniu ugdymu, etnografinėmis vakaronėmis, spektakliais. Prasidėjus Lietuvos atgimimui mokyklos direktorius P. Tupikas tapo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariu, 1989 m. buvo išrinktas į Aukščiausiąją Tarybą-Atkuriamąjį Seimą.

Kartu su tautinės mokyklos kūrimu mus palietė švietimo reformos, buvo diegiamos naujos mokymo programos, vadovėliai. Mokykla užaugino pirmąją nepriklausomos Lietuvos jaunų žmonių kartą.

„Spindulys“ šiandien...

Nuo 2000 m. „Spindulio“ pagrindinei mokyklai vadovauja direktorė Vilija Mozurienė, istorijos mokytoja metodininkė. Nuo tada ir prasidėjo didžioji kelionė į plačiuosius vandenis: mokyklos bendruomenės stiprinimo laikas,

Signataras, buvęs mokyklos direktorius Pranciškus Tupikas ir mokyklos direktorė Vilija Mozurienė

kūrybingo, išradingo mokytojo ieškojimas ir iniciatyvumas, IKT diegimo, mokinių individualių gebėjimų, kompetencijų ugdymo metas, įvairūs projektai, mokyklos įvaizdžio ir kultūros kūrimas: atributikos, interjero, internetinės svetainės, tradicijų formavimas bei puoselėjimas.

Didžiuojamės savo mokinių pasiekimais mokyklos, miesto, šalies olimpiadose, menų konkursuose, šaškių ir kitose sporto varžybose. Daug dėmesio skiriame gabiųjų mokinių ugdymui, pilietiškumui, lietuvių ir anglų kalbų, gamtos mokslų mokymui, technologijoms, projektinei veiklai. Po pamokų mokiniai turi galimybę lankyti įvairius būrelius: dainos studiją, gitaros, šokių, moksliukų, keramikos, IT, kulinarijos, sporto ir kt. Mokykloje įkurta „Spindulio“ TV studija, kurioje mokiniai mokomi filmų kūrimo pradmenų.

Mokykla garsėja Vilniaus m. lietuvių kalbos olimpiadomis 3, 4 ir 6 klasių mokiniams, gabiųjų 3–4 ir 5–6 klasių mokinių konkursais „Mano mažasis pasaulis“, pilietinio ugdymo konkursu „Karys ir daina“. Vykdome integruotus projektus „Kelionė į penktą klasę“, „Egipto ir Graikijos kultūra“, „Viduramžiai“, „Sveika, Europa“, „Lietuva šimtmečiams bėgant“, „Sveika gyvensena“, rengiame Kaziuko, „Bulviagalvio“, šeimos, visos bendruomenės šventes. Bendradarbiaujame su

Karoliniškių seniūnija, švietimo įstaigomis, karoliniškiečių bendruomene. 2013 m. minėjome mokyklos veiklos 35-metį.

Kasdienis mokytojų ir mokinių darbas duoda savo rezultatus: gerėja mokinių ugdymo(si) kokybė, didėja bendruomenės pasitikėjimas ir pasididžiavimas savo mokykla. Mūsų mokyklos mokiniai, baigę 8 ar 10 klasių, toliau sėkmingai mokosi Vilniaus Karoliniškių, „Minties“ ir kitose gimnazijose. Džiaugiamės profesionaliais mokytojais metodininkais, vyr. mokytojais, kurie rengia metodines priemones, knygas, organizuoja miesto olimpiadas, konkursus, veda seminarus, skaito pranešimus, dalyvauja įvairiuose projektuose. Mokykloje dirba ir nemažai jaunų, veržlių, kūrybingų mokytojų, kurie savo erudicija, profesiniu išmanymu žavi visą mokyklos bendruomenę.

Dalyvaujame Švietimo ir mokslo ministerijos Mokyklų tobulinimo programos ir kituose projektuose, mokykloje kuriamos kompiuterizuotos mokytojų darbo vietos, įsigyjama mokyklinių baldų ir įvairios kompiuterinės technikos. Didžiuojamės išskirtine, informatyvia, kasdien atsinaujinančia mokyklos interneto svetaine *www.spinduliomokykla.lt*, kurioje atsispindi visas mokyklos vidaus gyvenimas.

2009–2013 m. vyko „Spindulio“ mokyklos pastato renovacija ES lėšomis, vidaus patalpų remontas. Daug dėmesio skiriame mokyklos estetinei aplinkai, interjerui: koridoriai, fojė suskirstyti miesteliais, gatvelėmis, aikštėmis. Sukurtos poilsio zonos. Nuolat tvarkoma mokyklos aplinka, puoselėjami želdynai, gėlynai, vidiniame mokyklos kiemelyje įrengta vaikų žaidimų aikštelė.

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. sudarytos 3 priešmokyklinio ugdymo grupės, kuriose šešiamečiai vaikai ugdomi visą dieną.

Mes esame kūrybiški, atviri naujovėms, nebijantys iššūkių. Nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. „Spindulio“ mokykla ruošiasi tapti progimnazija.

Mūsų ateities planai – išugdyti kritiškai mąstančią, atsakingą ir kūrybingą asmenybę.

Vilija Mozurienė
Mokyklos direktorė

Humanistinės tradicijos garbingai tęsiamos

Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazija – vienintelė Lietuvoje bendrojo lavinimo mokykla baltarusių mokomąja kalba. Pradėjusi veikti 1994 m. rugsėjo 1 d. kaip Vilniaus 68-oji vidurinė mokykla, nuo 1997-ųjų buvo pavadinta Atgimimo epochos baltarusių švietėjo ir humanisto, spaudos pradininko Pranciškaus Skorinos vardu. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 15 d. sprendimu pertvarkyta į gimnaziją. Mokykla tęsia Vilniaus baltarusių gimnazijos, Vilniuje veikusios 1919–1944 m., tradicijas.

Pirmoji mokyklos direktorė Galina Sivolova

2014 m. vasario 1 d. Mokytojų namuose buvo iškilmingai paminėtos Vilniaus baltarusių gimnazijos 95-osios ir Vilniaus Pranciškaus Skorinos gimnazijos 20-osios metinės. Pedagogų ir mokinių kolektyvo pasveikinti atvyko garbingi svečiai: Lietuvos Respublikos ambasadorius Baltarusijoje Evaldas Ignatavičius, Baltarusijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje Aleksandras Korolis, šios šalies švietimo viceministras Sergejus Rudis, pedagogai iš Minsko švietimo įstaigų, mūsų šalies Švietimo ir mokslo, Kultūros ministerijų, Vilniaus miesto savivaldybės atstovai ir kt.

O diena anksčiau, 2014-ųjų sausio 31 d., gimnazijoje buvo organizuota mokslinė ir praktinė konferencija „Vilniaus baltarusių

Dabartinė mokyklos direktorė Diana Stachnovič

gimnazijos istorija“, skirta 95-osioms šios mokymo įstaigos metinėms. Šiame renginyje gimnazistai pristatė savo darbus, atskleidžiančius garbingą savo gimnazijos istoriją (1919–1944), prisiminė joje besimokiusius žymius žmones ir dėsčiusius puikius pedagogus, visus tuos su gimnazija susijusius asmenis, kuriais iki šiol didžiuojamasi.

Gimnazija siekia būti šiuolaikiška ugdymo įstaiga, suteikiančia mokiniams kokybišką išsilavinimą. Jos tikslas – ugdyti mokinių savarankiškumą, atsakingumą, kūrybingumą ir pilietiškumą. Kadangi daugelis mokinių yra baltarusių tautybės (arba bent vienas iš tėvų yra baltarusis), prioritetas mokykloje teikiamas baltarusių tautinės kultūros puoselėjimui, sudaromos sąlygos tautiniam tapatumui formuotis. Nuo 1994 m. rugsėjo 1 d. iki 2013 m. rugpjūčio 31 d. mokyklai vadovavo direktorė Galina Sivolova. Nuo 2013 m. rugsėjo 2-osios gimnazijos vadovės pareigas laikinai eina Diana Stachnovič, direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Mokiniai ugdomi pagal Lietuvos Respublikos bendrąsias mokymo programas ir standartus. Dėstomoji kalba – baltarusių, atskirų dalykų mokoma lietuvių (valstybine) kalba. Gimnazijoje išeinamos pradinio, pagrindinio (I ir II pakopa) ir vidurinio ugdymo programos. Yra 12 klasių komplektų. Mokinių skaičius per penkerius metus: 2008–2009 m. m. – 141; 2009–2010 m. m. – 168; 2010–2011 m. m. – 174; 2011–2012 m. m. – 181; 2012–2013 m. m. – 177; 2013–2014 m. m. – 180. 2013–2014 m. m. gimnazijoje dirbo 33 pedagogai.

Gimnazijoje vykdomas integruotas jaunosios kartos ugdymo procesas, organizuota aktyvi profesinio informavimo, socializacijos, pilietiškumo ugdymo, etnokultūrinė veikla. Daug dėmesio skiriama gabių mokinių lavinimui. Kiekvienais metais dalyvaujama įvairiuose miesto, šalies, tarptautiniuose projektuose bei konkursuose. Mokiniai vyko į tarptautines jaunųjų mokslininkų konferencijas („ICYS-2011“, Rusija, „ICYS-2012“, Nyderlandai), įsitraukė į „Comenius“ mokyklų partnerystės projektą „From Icarus to interplanetary travels“ (pagal Mokymosi visą gyvenimą programą), tarptautinį projektą „JT organizacijų modeliavimas“ (BELAMUN). Gimnazijos mokiniai – nuolatiniai tarptautinio baltarusių kultūros festivalio „Dainuoja Pabaltijo baltarusiai“ dalyviai. Jie noriai įsitraukia į mokinių mokslinių darbų konkursą Baltarusijoje, Minske, Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų konkurso nacionalinį etapą, taip pat mielai dalyvauja tradiciškai Minske rengiamoje mokslinėje ir praktinėje konferencijoje „Žemė – mūsų bendri namai“, tarptautiniame (internetiniame) rusų kalbos konkurse „Azbukovnik“, tarptautiniame vaikų meno festivalyje „Baltijos mūza“ ir daugelyje kitų renginių. Mokiniai atlieka tiriamuosius darbus, dalyvauja sostinėje vykstančiose biologijos, jaunųjų gamtininkų, ekologijos, chemijos, matematikos, lietuvių kalbos, rusų kalbos, istorijos, geografijos, dailės olimpiadose, taip pat gimtosios kalbos olimpiadoje Baltarusijoje. Džiugu, kad mokinių darbai gerai vertinami. Tai skatina nuolat ieškoti ir tobulėti.

Abiturientai kiekvienais metais gerai išlaiko valstybinius ir mokyklinius brandos egzaminus ir sėkmingai įstoja į šalies ir užsienio aukštąsias mokyklas.

Gimnazijos vardą garsina baltarusių tautiniai ansambliai „Lenok“, „Žavaronački“. Bendradarbiaujama su Baltarusijos Respublikos ambasada Lietuvoje, įvairiomis mokyklomis ir kitomis organizacijomis Lietuvoje ir Baltarusijoje.

Mokykla turi savo autobusą, kuriuo vykstama į dalykines ekskursijas, edukacines išvykas, o žemesniųjų klasių mokiniai vežami į mokyklą ir atgal į namus.

2010–2011 m. gimnazija renovuota: pakeista visa šildymo sistema, apšiltintas stogas, užklota nauja jo danga, atnaujintas pastato fasadas, pakeisti visi langai ir lauko durys, taip pat suremontuotos visos gimnazijos patalpos. Galima pasidžiaugti, kad tapo šilta, šviesu ir patogu, o mokiniams sukurta jauki, estetiška aplinka.

„Gimnazija mums daugiau negu ugdymo įstaiga. Tai vieta, kur jauni žmonės pažįsta pasaulį ir atranda save“, – sako pedagogai.

Austrijoje buvo įdomu

P. Skorinos vidurinė mokykla nuo 2005 m. aktyviai dalyvauja tarptautiniame *Comenius* fondo projekte „Demokratinio sąmoningumo raida“, į kurį įsitraukusios 5 šalys: Lietuva, Švedija, Ispanija, Lenkija ir Austrija. Per šį laikotarpį įvairiose šalyse vyko 4 projekte dalyvaujančio jaunimo atstovų susitikimai. Šio projekto tikslai:

- mokyti mokinius demokratiškai spręsti problemas ir konfliktus;
- suteikti galimybę mokyklos bendruomenei įgyti patirties praktiškai sprendžiant problemas;
- padėti jauniems žmonėms išsiaiškinti ir suvokti visuomenėje vykstančius demokratinius procesus.

Dalyvaudami projekte norime sužinoti, kaip įvairiose šalyse gyvena mūsų amžiaus vaikai, ar juos jaudina tos pačios problemos kaip ir mus, bei drauge ieškoti jų sprendimo būdų. Tikimės susidraugauti su bendraamžiais, gyvenančiais kitose Europos Sąjungos šalyse.

Šį pavasarį (kovo 19–23 d.) ketvirtasis jaunimo susitikimas vyko Lambache – mažame Austrijos miestelio vienuolyne įsikūrusioje privačioje mokykloje. Austrijoje mokėmės savarankiškai demokratiniu būdu spręsti įvairias problemas: mobiliųjų telefonų naudojimas (Austrija), miestų oro tarša (Švedija), šiukšlių utilizacija (Lenkija), miesto mokinių tarpusavio santykiai (Ispanija). Kiekvienos šalies projekto dalyviai anglų kalba pristatė savo miesto problemas ir jų sprendimo būdus. Mes kalbėjome apie Vilniaus transporto problemą, kurios galimus sprendimo būdus mums pateikė Karoliniškių seniūnija.

Laisvalaikiu susipažinome su įvairiais Austrijos miestais: Lambachu ir jo savivaldybės sistema, Mocarto gimtine Zalcburgu, kalnų ir keramikos miestu Gmundenu, Lincu, kuriame įsikūręs Aukštesniosios Austrijos parlamentas bei elektronikos centras. Taip pat susipažinome su Austrijos kultūra, jos žmonėmis ir svetinga aplinka. Ypač mus pakerėjo gamtos ir žmogaus dermė.

Dalyvaudami šiame tarptautiniame projekte bandėme demokratiškai spręsti realias problemas. Drauge dirbdami grupėse aiškinomės, kaip svarbu teisingai analizuoti, o po to spręsti kilusias užduotis, mokėmės sutarti ir susitarti, rasti bendrą sprendimą su savo bendraamžiais iš kitų šalių. Bendraudami su užsienio moksleiviais pagilinome ir praplėtėme savo anglų kalbos žinias.

Į Lietuvą grįžome kupini nepamirštamų kelionės įspūdžių. Susiradome daug naujų draugų, todėl nekantriai laukiame kito projekto dalyvių susitikimo Švedijoje.

Evelina Baziuk
Olga Vilčinskaitė
Aleksandra Skorochodova

Sugrįžk iš mano atminties

Prisiminimai apie buvusią Karoliniškių 41-ąją vidurinę mokyklą

Studijuojant daugiau kaip prieš 50 metų dabartiniame Karoliniškių kraštovaizdžio draustinyje teko atlikti praktiką. Reikėjo nustatyti gamtinių komponentų (sferų) tarpusavio ryšį ir priklausomybę. Tai unikalus gamtos kūrinys, kurį privalu visokeriopai saugoti ir puoselėti. Plynaukštėje tada buvo vien krūmynai ir laukai. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad po kurio laiko šioje vietoje atsiras toks jaukus gyvenamasis mikrorajonas ir kad didžiąją brandaus gyvenimo dalį man teks čia dirbti.

1974 m. buvau paskirtas mikrorajono C kvartale statomos mokyklos direktoriumi. Mokyklą statė Namų statybos kombinato 4-oji statybos aikštelė, kurios vadovas buvo K. Mažeika, vyr. darbų vykdytojas I. Ustinovas, darbų vykdytojas J. Šerėnas. Bendromis pastangomis mokykla atidaryta 1974 m. rugsėjo 1 d. Ji pavadinta Vilniaus 41-ąja vidurine mokykla. Tai buvo antroji mikrorajone pastatyta ir pirmoji lietuvių kalba dėstoma mokykla. Tada joje mokėsi 1 250 mokinių ir dirbo 63 mokytojai. Sparčiai didėjant mikrorajono gyventojų skaičiui antraisiais darbo metais jau mokėsi 1 892 mokiniai. Vien pirmų buvo 10 klasių, o mokytojų – 84. Teko dirbti dviem pamainomis. 1976 m. pastačius naują mokyklą mūsų mokyklos pagrindu buvo suformuota 43-ioji vid. mokykla. 1978 m. pradėjo veikti ir trečioji lietuvių kalba dėstoma

Pirmasis buvusios Karoliniškių 41-osios vidurinės mokyklos direktorius V. Banevičius

47-oji vidurinė (dabartinė „Spindulio“) mokykla. Nuo tada galutinai nusistovėjo mokyklų komplektavimas mikrorajone ir susidarė palankesnės darbo sąlygos.

Jau pirmaisiais darbo metais buvo įrengtos 23 pirmų–aštuntų klasių mokomosios patalpos, įdiegta kabinetinė mokymo sistema su 21 dalykiniu kabinetu. Siekiant geresnės vaikų adaptacijos vėliau pirma klasė buvo įsteigta 145-ame, o logopedinė pirma klasė – 141-ame lopšeliuose-darželiuose.

1977–1979 m. mokykloje vykdytas šešiamečių vaikų mokymo eksperimentas. Jo išvada ta, jog dauguma 6-erių metų vaikų yra pajėgūs įsisavinti mokomąją medžiagą, tad galima atsisakyti nuostatos, kad vaikai pradėti mokytis turi sulaukę 7 metų. Remiantis medikų rekomendacijomis, tai palikta spręsti tėvams.

1977 m. įkurta mokyklinė girininkija. Pagal pasirašytą sutartį su Vilniaus apželdinimo trestu girininkijai buvo skirta 28,8 ha Karoliniškių draustinyje. Ją šefavo eigulys J. Žalys. Jaunuosius miškininkus globojo mokytoja G. Miliauskienė. Mokiniai prižiūrėjo draustinio augaliją ir gyvūniją, rinko augalų herbarus, įvairias kolekcijas, tvarkė alėjas bei takus, remontavo juose esančius įrenginius.

1978–1980 m. mokykloje įkurtas tuo metu vienintelis šalyje televizijos ir radijo centras. Jį projektavo ir konstravo inžinierius A. Šimkūnas. Telefikuota 15 kabinetų, į kuriuos buvo galima retransliuoti televizijų programas, rodyti vaizdo įrašus, įvairaus formato vinjetes, brėžinius, demonstruoti bandymus, skaidres, transliuoti garso įrašus ir tiesiogines laidas iš studijos.

1980 m. aktų salėje įrengtas plačiaekranis kino teatras, kuriame buvo demonstruojami

mokomieji, dokumentiniai ir meniniai kino filmai. Pastaruosius galėjo žiūrėti ir mikrorajono gyventojai.

1988–1989 m. vyko sudėtinga mokymo turinio pertvarka – pradėtas diegti profilinis mokymas. Išleistos šešios humanitarinių ir tiksliųjų mokslų profilių laidos. Jas baigė 303 abiturientai, iš jų 1 – aukso, 27 – sidabro medaliais ir 25 – su pagyrimu. Pabrėžtina, kad į aukštąsias mokyklas įstodavo 80–90 proc. stojusiųjų mokinių.

1989 m. mokykla buvo beprecedenčio įvykio tuometinės mokyklos istorijoje – perėjimo prie penkiadienės darbo savaitės – iniciatorė. Atlikus medicininius ir pedagoginius tyrimus rezultatams pritarta. Pakoregavus mokymo planus ir programas ši praktika tapo visuotiniu reiškiniu Lietuvos mokyklose. Tai vienas svarbiausių mūsų mokyklos nuopelnų!

1990 m. mokykla atsiskyrė nuo Švietimo skyriaus centralizuotos buhalterijos ir pradėjo savarankiškai tvarkyti finansinius reikalus. Tais pačiais metais Švietimo ir mokslo ministerijai sutikus įvesta dešimties klasių mokinių žinių vertinimo sistema ir mokyklai suteiktas eksperimentinės mokyklos statusas.

Žvelgdama į mokyklos ateitį, 1993 m. rugpjūčio 31 d. pedagogų taryba priėmė nutarimą siekti gimnazijos statuso. Šiam spendimui pritarė mokyklos taryba ir bendruomenės konferencija.

1994 m. Švietimo ir mokslo ministerija leido kurti pirmąsias bandomąsias humanitarinių ir tiksliųjų mokslų profilines klases, o 1995 m. ministerijos kolegijos nutarimu buvo suteiktas humanitarinio ir realinio profilių 1 ir 2 gimnazijos klasių statusas.

1996–1997 m. iš humanitarinio profilio pasirinkta šiuolaikinių kalbų pakraipa sustiprinus anglų ir vokiečių kalbų dėstymo lygį, iš realinio profilio – tiksliųjų mokslų pakraipa su sustiprintu matematikos ir fizikos mokymu. Tuo pat metu buvo atliktas didžiulis mokytojų ir metodinių ratelių darbas, rengiant individualias gimnazijos klasių ugdymo programas, kurias turėjo patvirtinti šalies ekspertų komisijos.

Dabartinė Karoliniškių gimnazijos direktorė Ona Mačernienė

1998 m. išleista pirmoji gimnazistų laida. Ją baigė 46 abiturientai, iš jų 10 – su pagyrimu, 41 įstojo į aukštąsias, 5 – į aukštesniąsias mokyklas.

Per visą mokyklos gyvavimo laikotarpį moksleiviai sėkmingai dalyvavo miesto, respublikinėse ir tarptautinėse jaunųjų matematikų, fizikų, chemikų, biologų, geografų bei vokiečių ir anglų kalbų olimpiadose, turnyruose, kuriuose iškovojo nemažai prizinių vietų.

Mokykloje gražios meno saviveiklos ir sporto tradicijos. Įvairūs chorai ir liaudies šokių kolektyvai, vadovaujami mokytojų G. Kazlauskienės ir J. Basevičienės, buvo visų miesto ir šalies moksleivių dainų švenčių dalyviai, ne kartą tapo prizininkais ir laureatais.

Mokykloje išaugo šalyje žinomi sportininkai: J. Grybauskaitė, J. Narkeliūnaitė (tinklinis), A. Graibus, D. Radžiukynas, R. Sablovskaitė-Nazorovienė (lengvoji atletika), D. Spetyla (futbolas), T. Graičiūnas, V. Karvelis, V. Meškėnas, D. Paulėnas, E. Samuolis ir kiti. Tai mokytojų S. Makarskienės, V. Mockienės ir D. Greviškio auklėtiniai.

Esame dėkingi buvusiems mokyklos šefams: buvusiam parodomojo Namų statybos kombinato direktoriui A. Abromavičiui bei pavaduotojui A. Lauciui, Silikatinių dirbinių gamybinio susivienijimo direktoriui S. Linkevičiui bei Pagrindinio eksperimentinio žolės ir šiaudų perdirbimo mašinų konstravimo instituto generaliniam direktoriui Z. Kučinskui.

1999 m. pagaliau mokyklai buvo suteiktas gimnazijos statusas. Jos direktore tapo buvusi pavaduotoja ugdymo reikalams O. Mačernienė.

V. Banevičius
Buvęs pirmasis mokyklos direktorius

Vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“

Vaikų ir jaunimo klubo „Meteoras“ direktorė Joana Žvikevičienė

1975 m. kovo 21 d. Vilniaus miesto liaudies deputatų tarybos Vykdomojo komiteto sprendimu Nr. 373 prie butų ūkio valdybos įsteigtas klubas. Jo veikla buvo orientuota į sportinius, meninius ir turistinius pažintinius užsiėmimus. Pagrindinis tikslas – turiningas vaikų ir jaunimo laisvalaikio leidimas. Į klubą susirinkdavo Karoliniškių bei aplinkinių mikrorajonų moksleiviai. Po pamokų ir savaitgaliais buvo organizuojamos sportinės varžybos, viktorinos, ekskursijos. Klube veikiantys būreliai ir vaikų susidomėjimas popamokine veikla nedaug kuo skyrėsi nuo dabartinės veiklos. Populiarūs buvo tautų šokių, darbščiųjų rankų, šaškių, šachmatų, futbolo būreliai, vykdavo įvairūs renginiai. Per atostogas moksleiviai aktyviai dalyvaudavo turistiniuose žygiuose, ekskursijų metu aplankydavo kaimynines Sovietų Sąjungos šalis.

Vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“ iki 1991 m. priklausė vaikų ir paauglių klubų susivienijimui, vienijusiam 36 panašią veiklą vykdančius Vilniaus klubus. Vilniaus miesto valdybos potvarkiu Nr. 496 nuo 1991 m. kovo 28 d. šis susivienijimas bei 18 klubų buvo panaikinti, tačiau Naujosios Vilnios moksleivių kūrybos namai, Naujamiesčio moksleivių namai bei likusių 16 klubų, tarp jų ir klubas „Meteoras“, tęsia savo veiklą toliau. Vilniaus miesto meras 1991 m. patvirtino nuostatus, kuriuose apibrėžtas klubo veiklos tikslas – organizuoti seniūnijos vaikų ir jaunimo užimtumą per būrelių bei kitų struktūrinių padalinių veiklą ir tuo būdu ugdyti kūrybingą asmenybę. Vis didėjant

kvaišalų vartojimo protrūkiui, klube veiklos rasdavo ir vaikai iš asocialių šeimų, didelis dėmesys skiriamas moksleivių ir jaunimo prevencijai. 2006 m. įsikūrus Vilniaus vaikų ir jaunimo klubų asociacijai „Meteoras“ nuo 2007 m. tapo jos nariu, aktyviai dalyvavo tradiciniuose klubų asociacijos organizuojamuose Vilniaus miesto vaikų ir jaunimo klubų, atvirų jaunimo centrų bei moksleivių namų festivalio „Mes – Vilniaus vaikai“ renginiuose.

„Meteoras“ dalyvauja įvairiuose skelbiamuose konkursuose paramai gauti. Kasmet klube vyksta vaikų vasaros poilsio stovyklos, kurių veikla labai įvairi. Organizuojamos išvykos ir ekskursijos, stovyklautojai rengia prisistatymus, žaidžia bendradarbiavimo žaidimus, atlieka kūrybines užduotis.

Sportinių varžybų metu ugdytiniai pajunta komandos dvasią ir azartą, šokio užsiėmimuose išmoksta įvairių šokių žingsnelių bei judesiu išreikšti savo mintis, meniniuose užsiėmimuose susipažįsta su įvairiomis technikomis, iš naudojamų ir nenaudojamų buitinių daiktų bei atlikusių detalių kuria drabužių kolekcijas.

Klubas turi savo atributiką, savitas tradicijas, kasmet organizuoja tradicinius ir netradicinius renginius, kurie telkia bendruomenę, teikia ugdymo procesui kokybės ir patrauklumo. Vienas iš bendruomenės itin mėgstamų ir laukiamų klubo renginių – naujametinis koncertas. Šiame renginyje mokiniai atskleidžia įvairius savo gebėjimus, parodo tai, ko išmoko per visus mokslo metus. Į šią šventę gana gausiai susirenka visa klubo bendruomenė: pedagogai, vaikai su šeimomis, atvyksta Karoliniškių seniūnijos, Seimo atstovai, dalyvauja socialiniai partneriai.

Šiuo metu klubas prieinamas visų socialinių sluoksnių vaikams ir jaunuoliams, atviras naujoms idėjoms ir kintantis pagal poreikius. Mes mielai bendradarbiaujame su kitomis Karoliniškių mikrorajono švietimo įstaigomis, visuomeninėmis organizacijomis ir visais, kuriems rūpi vaikų ateitis.

Pranciškus Tupikas

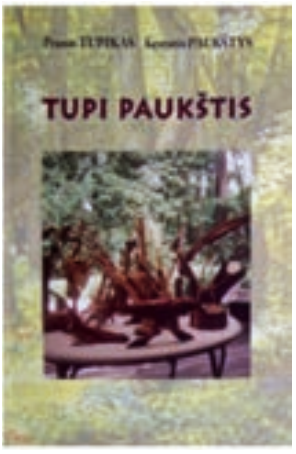
Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo signataras. „Džiaugiuosi, kad Lietuva – vėl laisva valstybė, kad apie ją žino visas pasaulis. Didžiuojuosi, kad ji – mano Tėvynė ir kad okupantams nepasisekė jos visiškai pavergti.

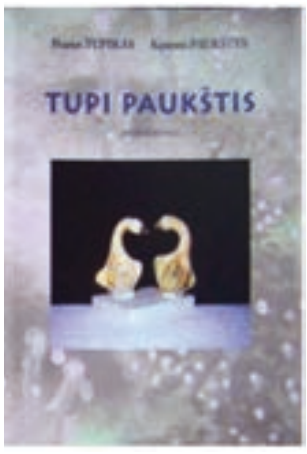
Gyvenau ir dirbau mokyklos direktoriumi Vilniuje, Karoliniškėse. Šio mikrorajono gyventojai ir išrinko mane deputatu į Atkuriamąjį Seimą.

Kai 1990 m. kovo 11-ąją kartu su 124 deputatais pasirašiau Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo aktą, jaučiau didelę pagarbą ir padėką žmonėms, suteikusiems man garbę pasirašyti šį nepaprastai svarbų istorinį dokumentą. Kas vėliau dėjosi salėje, sunku apsakyti. Su džiaugsmo ašaromis akyse giedojome Tautinę giesmę ir sveikinome vienas kitą Nepriklausomybės pergalės proga.“ Tai – Pranciškaus Tupiko žodžiai, pasakyti švenčiant atkurtos nepriklausomybės dešimtmetį.

Jis gimė Akmenės rajone, Papilėje, 1929 m. sausio 2 d. 1949–1950 m. mokytojavo Šiaulių rajono Pamockės pradinėje mokykloje, nuo 1950 iki 1968 m. dirbo Naujojoje Akmenėje mokytoju, mokyklos direktoriumi, švietimo skyriaus vedėju.

1959 m. baigė Kauno kūno kultūros institutą. Nuo 1968-ųjų iki 1990 m. vadovavo Vilniaus vaikų ir jaunimo kompleksinei sporto mokyklai, Vilniaus miesto Spalio rajono švietimo skyriui, buvo sostinės 47-osios vidurinės mokyklos, esančios Karoliniškėse, direktoriumi.

1990–1992 m. ėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato, 1992–1996 m. – LR Seimo nario pareigas. Pasibaigus kadencijai, išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. Su žmona Danute Harmon-Tupikiene gyveno Vašingtono priemiestyje, netoli Baltųjų rūmų. 2010 m. gruodžio 3 d., palaidojęs žmoną, grįžo į Vilnių, apsigyveno pas dukrą Dainą Dapšienę Pavilnyje.

Garsus pedagogas yra paskelbęs daugybę straipsnių vaikų mokymo ir auklėjimo klausimais. Be to, nuo vaikystės Pranciškus turėjo potraukį į meninę kūrybą. Laisvalaikiu vis drožinėdavo tėvo dovanotu peiliuku. Šį savo pomėgį galutinai realizavo išėjęs į pensiją. Tada įsitraukė į JAV tautodailininkų būrį, ėmė rengti savo darbų parodas. Lietuvos Sąjūdžio dvidešimtmečio proga kartu su buvusiu LR Seimo nariu Kęstučiu Paukščiu parengė ir išleido medžio drožinių ir tapybos darbų albumą „Tupi paukštis“, į kurį sudėta daugiau kaip 100 nuotraukų. Neprabėgus nė metams buvo parengtas ir išleistas antrasis „Tupinčio paukščio“ albumas. P. Tupikas 2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

2015 m. liepos 17 d. signataras Pranciškus Tupikas mirė. Palaidotas Antakalnio signatarų kalnelyje.

Algirdas Saudargas

Kolinišk̇iečiai vienmandatėje apygardoje Algirdą Saudargą Lietuvos Respublikos Seimo nariu išrinko 1996 m.

A. Saudargas nuo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pradžios 1988 m. buvo aktyvus jo narys. 1990 m. išrinktas į Aukščiausiąją Tarybą-Atkuriamąjį Seimą, buvo Kovo 11-osios akto signataras. Atkūrus nepriklausomybę nuo 1990 iki 1992 m. dirbo keturių vyriausybių užsienio reikalų ministru. Vėliau, po 1996 m. rinkimų, iki 2000 m., nors vyriausybės nariai ir keitėsi, A. Saudargas vėl visą kadenciją dirbo Lietuvos užsienio reikalų ministru. 2004–2008 m. jis dirbo Lietuvos Respublikos ambasadoriumi prie Šventojo Sosto.

2009 ir 2014 m. A. Saudargas išrinktas Europos Parlamento nariu, jis priklauso Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) grupei.

A. Saudargas – vienas iš Lietuvos krikščionių demokratų partijos atkūrėjų, jos pirmininkas, vicepirmininkas. 2008 m., partijai susijungus su Tėvynės sąjunga, tapo jos aktyviu nariu.

Kovo 11-osios akto signataras apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi.

A. Saudargas gimė Kaune 1948 m. balandžio 17 d. Kauno medicinos institute 1972 m. įgijo biofiziko specialybę ir iki 1977 m. dirbo Matematikos ir informacinės technologijos institute moksliniu bendradarbiu, vėliau Žemės ūkio akademijoje dėstė matematiką. Nuo 1982 m. iki Atkuriamojo Seimo buvo Kauno medicinos instituto mokslinis bendradarbis.

Danutė Bekintienė, buvusi Seimo narė ir Karoliniškių seniūnė

2004-ųjų lapkričio mėnesį Karoliniškių rinkimų apygardoje Nr. 8 išrinkta į Lietuvos Respublikos Seimą. Iki 2008-ųjų rudens dirbo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, buvo Peticijų komisijos pirmininko pavaduotoja. 2008-aisiais karoliniškiečiai D. Bekintienę vienmandatėje apygardoje vėl išrinko į Lietuvos Respublikos Seimą. Seimo nare ji buvo iki 2012 m. lapkričio 16 d. Seime ji vėl buvo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narė, Peticijų komisijos pirmininkė.

Nuo 1993 m. D. Bekintienė yra Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), vėliau Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narė. 1996–2000 m. buvo šios partijos Karoliniškių skyriaus pirmininkė. Laisvalaikiu mėgsta grybauti, išleidusi grybų patiekalų knygelę. Savo pomėgius realizuoja gražiai sutvarkytoje sodyboje, esančioje Varėnos rajono Puvočių kaime. Bet apie save šįkart tegu pasakoja pati.

Pirmajame Karoliniškių bendruomenės laikraščio „Karoliniškių balsas“ numeryje D. Bekintienė apie save rašė: „Gimiau 1944 m. Varėnos rajono Puvočių kaime prie Merkio upės, į kurią įteka du nuostabiai švarūs upeliai: viename kaimo gale – Skroblus, kitame – Grūda. Tuoj už kelio, palei visą kaimą, ošia Dzūkijos nacionalinio parko miškas. O kas Lietuvoje nežino, kiek ten visokių gėrybių auga! „Jei ne grybai ir ne uogos...“ – dainuojame dabar.

Šeimoje buvau jauniausia, gimusi po brolio ir sesers. Anksti netekau tėvo, bet globojama giminių ir gerų žmonių baigiau Vilniaus vakarinę vidurinę mokyklą, įstojau į Vilniaus universiteto Gamtos fakultetą. Įgijau biologės-chemikės specialybę.

Dvejus metus pagal paskyrimą dirbau Vilkaviškio r. Kybartų vidurinėje mokykloje, vėliau Vilniuje – mokslinės techninės informacijos srityje.

Ištekėjau. Su vyru užauginome du sūnus. Vyresnysis baigė Teisės akademiją, dirba, vedęs, augina du vaikus. Jaunėlis baigė Vilniaus Gedimino technikos universitetą.

Nuo 1973 m. gyvename Karoliniškėse. Likimas lėmė, kad čia teko ir dirbti. Mero teikimu nuo 1997 m. birželio pradėjau dirbti Karoliniškių seniūne.

Mano vadovauta teritorija užėmė 398 ha plotą, 8 500 butuose gyveno apie 42 tūkst. gyventojų. Apie 30 proc. namų jungė daugiabučių namų savininkų bendrijos, kitus namus eksploatavo UAB „Karoliniškių būstas“.

Seniūnija turėjo 6 etatus: seniūno, seniūno padėjėjo, seniūno pavaduotojo, vyr. finansininko, teritorijos priežiūros vyr. inžinieriaus ir statybų priežiūros vyr. inžinieriaus. Antradieniais ir ketvirtadieniais gyventojus priimdavo Miesto plėtros departamento teritorijos vyr. architektas. Atlikus kapitalinį seniūnijos remontą, ji tapo tvarkinga valstybine įstaiga, į kurią gyventojams malonu užeiti.

Pagrindinis seniūnijos darbas buvo prižiūrėti ir tvarkyti teritoriją. Siekiau, kad iš savivaldybės biudžeto lėšų apmokami darbai būtų

atlikti laiku ir kokybiškai. Griežčiau kontroliuojant kiemsargių darbą, laiku pradėjus šienapjūtę ir kitus darbus, teritorija tapo daug tvarkingesnė. Akcijoje „Išvalykime pasaulį“, organizuotoje 1999-aisiais, iš dvidešimties miesto seniūnijų laimėjome IV vietą.

Kiekvieną pavasarį sutaisydavome piktų žmonių sulaužytus suoliukus ir pastatydavome naujų, suremontuodavome visas 7 krepšinio aikšteles, sutvarkydavome vaikų žaidimų vietas, iš kurių į metalo laužą išgabendavome sulūžusias metalines konstrukcijas, įrengdavome naujų, medinių vaikų žaidimų aikštelių. Degalinės „Statoil“ lėšomis sutvarkėme skverą Laisvės prospekte, suremontavome ir atgaivinome fontaną prie „Saturno“ parduotuvės, įrengėme automobilių stovėjimo aikštelių. Iš sutaupytų lėšų suremontavome 250 kvadratinių metrų žvyruotų takų, labiausiai išmindžiotose vietose nutiesėme naujus šaligatvius, remontavome šaligatvius prie gyvenamųjų namų.

Daug gyventojų aistrų tąsyk kėlė naujovė – buitinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai. Ilgai ir kantriai su gyventojais buvo derinamos jų statymo vietos. Ši naujovė pasiteisino, jai pritarė apie 80 proc. gyventojų. Vėliau konteineriams buvo įrengtos ir apželdintos 45 aikštelės. Daugelyje vietų atsisakyta didelių konteinerių, o vietoje jų pastatyti mažesni, kurie dažniau išvežami.

Miesto problema – seni, sulūžę automobiliai, riogsantys kiemuose. Karoliniškių seniūnija pirmoji pradėjo vežti į metalo laužą tokias mašinas. Iš viso jų buvo išvežta apie 60.

Iš gyventojų pradėjus rinkti mokestį už gyvūnų laikymą, įrengtos dvi šunų vedžiojimo aikštelės. Tačiau gyvūnų, ypač šunų, priežiūros problema išlieka. Gyventojai nemoka ar nenori tinkamai jų prižiūrėti, nusibodusius išmeta į gatvę. Šunų gaudymo tarnyba rajone sugavo 444 šunis ir 1 559 kates.

Sutvarkyti Karoliniškių gatvių ir Pasakų parko žibintai. Įrengti turėklai ir papildomas laiptų, esančių tarp Laisvės prospekto ir troleibusų žiedo, apšvietimas. Apšviestas L. Asanavičiūtės ir V. Druskio gatvėse esantis pėsčiųjų takas. Atliktas Laisvės pr. ir L. Asanavičiūtės g. kapitalinis remontas, perėjose įrengti nuolydžiai neįgaliesiems, troleibusų stotelėse pastatyta 10 dengtų laukimo paviljonų. Suremontuota apie 60 proc. kiemų ir įvažiavimų į juos. Iš viso paklota 28 tūkst. kv. m asfaltbetonio dangos. Seniūnijos darbuotojai savo iniciatyva šalia seniūnijos įrengė gėlyną, kurį puošia pačių išaugintomis gėlėmis.

Pagrindinis seniūnijos tikslas buvo suburti aktyvių rajono piliečių bendruomenę. Šiam tikslui organizuota daug renginių ir švenčių, kurios ilgainiui tapo tradicinėmis. Tai labdaros akcija „Sodo gėrybės tau ir man“, Motinos diena, Užgavėnės, „Karolinos ruduo“.

Organizavome nemažai sportinių renginių: krepšinio rungtynes L. Asanavičiūtei atminti, žiemos sporto šventę, dviračių varžybas.

1999-ieji metai buvo paskelbti Tarptautiniais pagyvenusiųjų žmonių metais. Kartu su Karoliniškių gimnazija, „Spindulio“ vidurine mokykla seniūnija organizavo Atvelykio šventę, vakaronę „Tyli naktis“, Trijų karalių šventę. Lankėme ir sveikinome šimtamečius gyventojus, dalijome labdarą namuose. Kiekvieną antradienį iš „Statoil“ degalinės ir „Maximos“ parduotuvės atveždavome maisto produktų, kurie buvo išdalijami socialiai remtiniems žmonėms.

Seniūnija palaikė glaudžius ryšius su 7-uoju policijos komisariatu, policijos nuovada, Karoliniškių poliklinika, vidurinių mokyklų bendruomenėmis. Labai dėkingi savo rėmėjams: parduotuvei „Maxima“, degalinei „Statoil“, UAB „Elguva“, parduotuvei „Vaivorykštė“, UAB „Vadaksis“, UAB „Iksada“, įmonei „Olifėja“. Aš džiaugiuosi, kad sulaukdavau karoliniškiečių supratimo ir pagalbos.

Tikiu, kad glaudaus seniūnijos ir gyventojų bendradarbiavimo tradicijos tęsiamos iki šiol.“

Linas Balsys

Maždaug apie 1970-uosius tėvas mane ir brolį vesdavosi slidinėti po Vilniaus apylinkes, ant kalno už Žvėryno... Atsimenu, išėjus iš miško į lygumas ant kalvos buvo matyti keletas medinių kaimo namelių. Taip toli net nešliuždavome. Apsukdavome ratą lyguma, o paskui – žemyn nuo kalno slidžių provėžomis!

Gimiau ir augau miesto centre, šalia Gedimino prospekto. Mūsų namo kiemas ir „Neringos“ kavinės kiemas buvo ta pati vaikų žaidimų vieta. 23-ioji vidurinė mokykla – čia pat, 10 minučių sparčiu žingsniu. Todėl savaitgalio slidžių žygiai į laukus, kur dabar Karoliniškės, man, vaikui, buvo tikrai nemažas jėgų išbandymas.

Kiek vėliau, gal apie 1973–1974 m., buvusias slidinėjimo vietas atradau visai kitaip. Mano klasės draugas, su kuriuo artimiau bendravome, vieną dieną pareiškė, jog kraustosi į naują butą Karoliniškėse! Buvo labai smalsu man, miesto

Palydint 2015-uosius su Karoliniškių „Bočių“ choru

centro vaikui, kartu su kitais klasės draugais aplankyti jo naująjį būstą, apžiūrėti, kaip atrodo devynaukštis, didžiulės erdvės tarp namų. Tos erdvės truputį baugino, buvo neįprasta, kad nėra „savo kiemo“, kaip mes centre buvome įpratę. Kartu būdavo labai įdomu pavaikščioti ir po naująsias statybas. Ir dabar gerai atsimenu, kaip atrodė blokų sujungimai, kokios tarpinės buvo dedamos tarp perdangų ir panašiai. Kai dabar aš, Seimo narys, sulaukiu dėl namo siūlių remonto pasipiktinusių karoliniškiečių, suprantu, apie ką jie kalba ir ką negerai daro remontuojančios įmonės. Pasitaręs su specialistais, turiu siūlymų, kaip pakeisti teisės aktus, kad būtų daroma tinkamai. Besmalsaudamas po statybas tuomet nė negalvojau, kad prabėgus dešimčiai metų pats tapsiu Karoliniškių gyventoju!

Taip jau atsitiko, kad jaunas sukūriau šeimą, tėvų 2 kambarių bute centre buvo ankšta, nes ten gyveno ir vyresnysis brolis su žmona, ir tėvai. O pas uošvius Karoliniškėse 3 kambarių bute buvo erdviau, nors ten taip pat glaudėmės šeši žmonės. Geranoriški uošviai neprieštaravo, jog garsųjį „uošvienės“, arba tamsųjį, kambariuką skirčiau savo hobiui – radijo mėgėjo trumpabangininko aparatūrai instaliuoti. Karoliniškėse gyvenome apie septynerius metus, čia gimė mūsų dukra ir sūnus, pripratome prie jaukios aplinkos ir netoliese esančio landšafto draustinio, patogaus pasivaikščioti, vėliau atsiradusio Pasakų parko. Kai vėliau gavome butą Justiniškėse, trūko to Karoliniškių jaukumo ir gamtos artumo.

Neslėpsiu, visi šie sentimentai suvaidino didelį vaidmenį, kai 2012-aisiais apsisprendžiau pradėti savarankišką politiko karjerą ir svarsčiau, kurioje Vilniaus apygardoje kelti savo kandidatūrą. Labai svarbūs buvo ir Sausio 13-osios prisiminimai. Esu tiesioginis tų įvykių dalyvis, nes tą naktį, ir dar daug naktų vėliau, dirbdamas Lietuvos televizijos žurnalistu kruopščiai fiksavau į vaizdo juostą sovietų agresijos įvykius.

Jaučiau savotišką skolą šiam savo jaunystės mikrorajonui, draugams, pažįstamiems ir kaimynams, tarp kurių buvo ir kolegų žurnalistų, ir

žinomų menininkų, rašytojų, aktorių, ir tiesiog nuoširdžių žmonių, kaimynų. Esu dėkingas karoliniškiečiams už parodytą man pasitikėjimą per 2012 m. rinkimus. Nekantriai laukiu kiekvieno pirmadienio ir kitų progų, kai galėsiu susitikti su savo rinkėjais Karoliniškių seniūnijoje, aptarti labai konkrečias problemas, kurias stengiuosi padėti išspręsti, kiek leidžia mano jėgos, kompetencija ir Lietuvos įstatymai. Ar tai būtų santykiai su namų administratoriais, mokesčių už liftą, atliekų išvežimą klausimai, ar rimti pokalbiai apie tai, kokią Lietuvą apskritai norime matyti ateityje.

Truputį liūdna, kad Karoliniškėse mažėja jaunimo, belikę daugiausia pensininkai ir nuomininkai. Tačiau matau ir daug optimizmo – ypač kai pabendrauju ir apsilankau Karoliniškių muzikos mokykloje ar legendiniame „Meteoro“ vaikų klube. Čia tiek geros energijos, vaikų ir tėvelių atsidavimo kultūrai, pedagogų talento ir profesionalumo, kad skepticizmas ir abejonės išgaruoja, užleisdamos vietą optimizmui ir tikėjimui.

Karoliniškės – gyvos, gyvenančios, dirbančios ir augančios! Visi kartu padarysime jas gražesnes, tvarkingesnes ir dar patrauklesnes gyventi!

DAUGIABUČIŲ NAMŲ KAROLINIŠKĖSE ADMINISTRAVIMAS: PRIEŠ 40 METŲ IR DABAR

Daugiabučiai namai Karoliniškėse pradėjo augti 1971 m., kai buvo pradėti kloti inžineriniai tinklai. 1972 m. išdygo pirmieji daugiabučiai namai, o 1975-aisiais pastatyti paskutinieji to meto daugiabučiai.

Prisiminkime, kaip klostėsi Karoliniškių gyvenamųjų namų ir aplinkos priežiūra, kas ją vykdė ir ką prisimena bei pastebi patys šia veikla užsiėmę ir tebedirbantys specialistai.

Karoliniškėse 1971 m. prasidėjus daugiabučių namų statybai, pirmuosius namus priėmė 12-oji namų valdyba. Ji buvo įkurta daugiabučiams gyvenamiesiems namams prižiūrėti ir priklausė Spalio rajonui. Šis rajonas dar apėmė dabartinius Lazdynus, Vilkpėdę ir dalį Naujamiesčio.

1976 m. įvyko reorganizacija, Spalio rajono namų valdybas sujungė viena Gamybinė butų ūkio valdyba. Tokių valdybų buvo dar trys, jos

jungė tuometinių Lenino, Tarybų ir Naujosios Vilnios rajonų namų valdybas. Po reorganizacijos tuometinio namų valdybos vadovo Albino Celiešiaus pareigas perėmė Petras Kanevičius, Karoliniškėse veikė 15-oji butų ūkio tarnyba, o dalį mikrorajono nuo buvusio Kosmonautų prospekto Televizijos bokšto pusėje aptarnavo 14-oji butų ūkio tarnyba.

„Karoliniškių būsto“ kolektyvas 2014 m.

Dar viena reorganizacija vyko 1991 m., kai Vilniaus mikrorajonuose buvo įkurtos seniūnijos. Nuo tada Karoliniškėse atsirado seniūnija, kuri ir tapo atsakinga už rajono gyvenamųjų namų ir viso mikrorajono aplinkos priežiūrą. Karoliniškių seniūnu tapo ir mikrorajono priežiūros darbams vadovavo Alfonsas Rūnas.

Tuo metu visi Karoliniškių mikrorajono darbai – valymas, sporto aikštynų įrengimas, medžių genėjimas ir kita – buvo finansuojami iš Vilniaus miesto savivaldybės lėšų. Pasibaigus daugiabučių gyvenamųjų namų butų privatizacijai, seniūnijai nebereikėjo užsiimti mikrorajono aplinkos priežiūros veikla. Tam įkurta specialiosios paskirties Valstybinė butų ūkio įmonė, kuriai vadovavo Jonas Čeponis.

„Seniūnijai netekus mikrorajono aplinkos ir daugiabučių priežiūros funkcijos, šiuo darbu užsiėmėme mes. Darėme viską: remontavome ir prižiūrėjome daugiabučius namus, tvarkėme aplinką, vežėme šiukšles, genėjome medžius, valėme laiptines. Tuomet rinkdavome ir visus gyventojų mokesčius už komunalines paslaugas bei mokėdavome atitinkamoms tarnyboms. Sutvarkėme ir patogų prekiauti padarėme dabartinį Karoliniškių turgų. Mikrorajonas pradėjo labai sparčiai augti, atsirado daug parduotuvių, gyventojams naudingų įmonių ir įstaigų“, – pasakojo J. Čeponis.

Vietoj Valstybinės butų ūkio įmonės 1992 m. birželio 18 d. įregistruota UAB „Karoliniškių būstas“. Bendrovė įsikūrė adresu Laisvės pr. 31A ir tik 2008 m. persikėlė į dabartines patalpas, esančias A. J. Povilaičo g. 18. Anksčiau šiose patalpose buvo įsikūręs UAB „Karoliniškių būstas“ darbų vykdytojas su darbininkais. Kai 2009 m. UAB „Karoliniškių būstas“ nupirko „City Service“, įmonės vadove paskirta Loreta Čerbienė. Nuo 2011 m. direktoriaus pareigas ėjo Darius Zabarskas, o nuo 2014 m. spalio 1 d. bendrovei pradėjo vadovauti Neringa Kilikevičiūtė.

„Karoliniškių mikrorajonas labai patogus gyventi, nes susisiekimas su visu miestu išties

geras, jame įsikūrusios gyventojams svarbiausios ir reikalingiausios įstaigos, šalia didžiulis parkas laisvalaikiui leisti, pasivaikščioti. Vis dėlto kalbant apie būstą reikėtų nepamiršti, kad daugeliui daugiabučių namų čia jau apie 40 metų. Todėl linkiu Karoliniškių gyventojams neapleisti savo namų, nuolat juos prižiūrėti ir bent iš dalies atnaujinti, domėtis renovacijos programa ir joje dalyvauti“, – sakė Darius Zabarskas, 2011–2014 m. ėjęs „Karoliniškių būsto“ direktoriaus pareigas.

Dabartinė „Karoliniškių būsto“ direktorė N. Kilikevičiūtė vardijo šiandieninio daugiabučių namų administratoriaus veiklas ir vaidmenį mikrorajono bendruomenėje. „Istorija rodo, kad Karoliniškėse tik pastačius daugiabučius namus imtasi jų administravimo veiklos. Šiandien, turėdami ilgametę daugiabučių namų priežiūros patirtį, esame neatsiejami nuo Karoliniškių bendruomenės kasdienybės: padedame gyventojams spręsti jų aplinkoje, būste kylančias bėdas, ieškome geriausių ir naudingiausių sprendimų, organizuojame bendruomenės šventes, dalijamės daugiabučių namų administravimo ir Karoliniškių aktualijų naujienomis socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje „Kalba Karoliniškės“, konsultuojame. Tik būdami šalia Karoliniškių gyventojų, bendraudami su jais ir žinodami, kas jiems svarbu, galėsime geriausiai išnaudoti savo žinias ir išteklius, todėl linkiu dalytis, bendrauti ir pasitikėti“, – sakė N. Kilikevičiūtė.

„Karoliniškių būsto“ dovana karoliniškiečiams – treniruoklių kompleksas prie Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio

KAROLINIŠKIŲ POLIKLINIKA

VšĮ Karoliniškių poliklinikos istorija prasideda nuo 1976 m. birželio 23 d. Savo veiklą poliklinika pradėjo tuomet viename iš naujausių sostinės rajonų – Karoliniškėse. Nuo įkūrimo iki 1997 m. įstaiga vadinosi Vilniaus miesto sveikatos apsaugos skyriaus V poliklinika, o nuo 1997 m. poliklinikai Vilniaus miesto tarybos sprendimu suteiktas VšĮ Karoliniškių poliklinikos vardas. Šiuo metu poliklinika aptarnauja Karoliniškių, Lazdynų, Justiniškių, Viršuliškių ir Pilaitės rajonų gyventojus.

1978 m. atidarytas vienas didžiausių Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyrių Vilniaus mieste, kuriame buvo pradėtos teikti fizioterapijos procedūros, anksčiau taikomos tik sanatorijose. Poliklinikos pacientams siūlomos povandeninio masažo procedūros, skirtos rankų ir kojų traumoms, lūžimams, sąnarių ligoms, nutukimui gydyti, vertikaliosios vonios, kurių naudojimo metodiką pagrindė garsūs specialistai K. Dineika ir G. Rimdeika.

VšĮ Karoliniškių poliklinikos tikslas – pelnyti „šeimai palankios“ poliklinikos vardą, tai yra įstaigos, kurios veikla būtų orientuota į kiekvieno šeimos nario poreikius – nuo naujagimio iki garbios senatvės sulaukusio žmogaus. Siekdami šeimai palankios poliklinikos vardo, padėsime pasirengti šeimos pagausėjimui,

VšĮ Karoliniškių poliklinikos direktorė Jelena Kutkauskienė

įveikti savęs indentifikavimo paieškų problemas paauglystės laikotarpiu, garbingiausiems šeimos nariams išlaikyti savarankiško gyvenimo įgūdžius.

Džiaugiamės galėdami sparčiai keistis – daug pastangų dedame gerindami asmens sveikatos priežiūros paslaugų efektyvumą ir prieinamumą: įdiegtos elektroninės registracijos, elektroninės pacientų eilių valdymo sistemos, optimizuotas ūmiai susirgusių pacientų priėmimo organizavimas. Nuolat atnaujinama medicininė infrastruktūra: infrastruktūra: sukurtos oftalmologo ir otorinolaringologo darbo vietos, įsigytas gastroduodenoskopas su endoskopine sistema, kardioechoskopas, echoskopas, dentalinis rentgeno aparatas, kolonoskopas. Atliekame Šeimos medicinos skyriaus, Registratūros, Klinikinės diagnostikos laboratorijos, Psichikos dienos stacionaro, Fizinės medicinos ir reabilitacijos, Akušerijos ginekologijos, Chirurgijos ir Konsultacijų skyrių patalpų remonto darbus. Atsižvelgdami į pacientų poreikius, plečiame paslaugų spektrą.

Asmens sveikatos priežiūros paslaugas vilniečiams teikiame 38 metus, žinome, kaip pasirūpinti žmonių sveikata. Juk sveikata – didžiausias turtas. Dėkojame, kad savo didžiausią turtą patikite saugoti mums.

Jums ir dėl Jūsų – VšĮ Karoliniškių poliklinika!

ŠEIMOS KLINIKOS DIAGNOSTIKOS CENTRAS

Šeimos klinikos diagnostikos centras – tai šiuolaikiška sveikatos priežiūros įstaiga, įsikūrusi gražiame Karoliniškių rajone, netoli Pasakų parko. Čia dirbantis medicinos personalas – patyrę, aukštos kvalifikacijos darbuotojai, siūlantys Jums ir Jūsų šeimai geriausią medicinos priežiūrą.

Diagnostikos centras aprūpintas nauja aparatūra. Čia įvairių sričių specialistai diagnozuoja, gydo ir siūlo profilaktikos priemones esant įvairiems sveikatos sutrikimams, šeimos planavimo, organizmo stiprinimo klausimais. Ypatingas dėmesys skiriamas vaikų priežiūrai – stebimas vaisiaus augimas, patariama vaikų auginimo, mitybos, vakcinacijos klausimais.

Centre rūpinamasi visa šeima – seneliais, tėveliais, vaikais. Jauni žmonės ras atsakymus vaisingumo, lytiniu būdu plintančių ligų, organizmo grūdinimo klausimais, galės sėkmingai gydyti beprasidedančią patologiją. Pagyvenę išspręs širdies, nervų ir lytinės sistemos, endokrinines problemas.

Šeimos klinikos diagnostikos centre atliekamos diagnostinės ir gydomosios procedūros, profilaktiniai skiepijimai.

Taip pat diagnostikos centre teikiamos fizinės medicinos ir reabilitacijos paslaugos.

Himalajų druskos terapija (druskų kambarys)

Šiuolaikiniame mieste dėl intensyvaus transporto bei gyventojų srauto, oro teršalų, greito gyvenimo būdo žmogaus organizmui tenka didelis krūvis, tačiau ypač jautri ir pažeidžiama yra kvėpavimo organų sistema.

Haloterapija – gydymas dirbtiniu druskingų požeminių olų mikroklimatu, kuris sukuriamas druskų kambaryje. Kambario siena padengta storu druskos sluoksniu, viduje palaikoma pastovi temperatūra ir drėgmė. Oras druskų kambaryje yra itin švarus ir be alergenų. Procedūros atliekamos naudojant aukščiausios kokybės sterilų druskos tirpalą su Negyvosios jūros ir Himalajų kalnų druska. Kvėpavimui skirtas druskos tirpalas ultragarsiniu purkštuvu mikrodalelių (rūko) pavidalu išpurškiamas į patalpą. Įkvėpus šio aerozolio suskystėja gleivės, pagerėja jų pasišalinimas net iš smulkiųjų kvėpavimo takų, sumažėja viršutinių ir apatinių kvėpavimo takų gleivinės uždegiminės reakcijos. Pagerėja plaučių funkcija ir deguonies įsisavinimas įvairiuose audiniuose. Dėl itin švaraus druskų kambario oro sumažėja organizmo sensibilizacija ir antikūnų kiekis. Druskų aerozoliai stabdo kvėpavimo takų mikrofloros dauginimąsi, šitaip užkirsdami kelią uždegiminio proceso vystymuisi.

UAB Šeimos klinikos diagnostikos centro direktorius Robertas Ivanauskas

Apie Šeimos klinikos diagnostikos centro teikiamas paslaugas plačiau galite sužinoti mūsų interneto svetainėje *www.sveikatosdiagnostika.lt*.

UAB Šeimos klinikos diagnostikos centras
L. Asanavičiūtės g. 20-201, Vilnius
Tel. / faks. (8 5) 244 36 13
www.sveikatosdiagnostika.lt

SEKMADIENIS PASAKŲ PARKE

KAROLINIŠKIŲ BIBLIOTEKA

Karoliniškių biblioteka įsikūrusi A. Povilaičio gatvės 20-uoju numeriu paženklintame name. Duris ji atvėrė 1976 m. rugsėjo 27-ąją. Pirmoji šios kultūrinės įstaigos vadovė buvo Zoja Zablockaja. Nuo 1994 m. sausio 10-osios bibliotekai vadovauti paskirta Alma Matulienė. Darbuotojų kolektyvas mažai keičiasi. Ilgiausiai, nuo 1982 m., čia dirba Marija Radčenko.

2007 m. bibliotekoje buvo atliktas kapitalinis remontas, renovuotos patalpos, įsigyta naujų baldų. Ateidamas ir išeidamas lankytojas eina pro elektroninius vartelius. Tai apsauga nuo galimų knygų vagysčių. Po remonto įstaigos interjeras tapo modernesnis, malonesnis akiai ir jaukesnis tiek skaitytojams, tiek darbuotojams. Biblioteką gausiai lanko Karoliniškių ir greta esančių miesto mikrorajonų gyventojai.

Karoliniškių bibliotekos vadovė Alma Matulienė

Dabar čia gerokai išplėsta internetinė skaitykla, kurioje lankytojai gali nemokamai naudotis interneto prieiga. Kompiuterizuotas ir skaitytojų aptarnavimas.

Bibliotekoje karoliniškietės mokosi dirbti kompiuteriu

Susitikime su karikatūristu karoliniškiečiu Antanu Janušoniu

Gruzijos ambasadorė Khatuna Salukvadzė, karo atašė Arčilas Petremgvdlišvilis ir Seimo narys Linas Balsys pristatant gruzinų poeto N. Baratašvilio eilėraščių knygą lietuvių kalba

Bibliotekoje veikia Skaitytojų aptarnavimo, Vaikų ir jaunimo literatūros skyriai, periodinių leidinių skaitykla.

Karoliniškių gyventojai gali gauti spausdintų leidinių arba rasti informacijos skaitmeninėse laikmenose. Internetas, kitos kompiuterinės paslaugos bei duomenų bazės prieinamos visiems bibliotekos lankytojams.

Senjorai kviečiami nemokamai mokytis kompiuterinio raštingumo pagrindų.

Bibliotekoje jau sukaupta daugiau kaip 46 000 egz. įvairių mokslo šakų leidinių, grožinės literatūros knygų, meno albumų, periodikos, įvairių dokumentų.

Per metus bibliotekoje apsilanko apie 86 tūkst. lankytojų. Vartotojų skaičius – apie 7 000, išduodama apie 144 000 spaudinių.

Ilgametė bibliotekos tradicija – intensyvi ir įvairi kultūrinė veikla.

Pagrindinės renginių formos: parodos valstybinėms datoms paminėti, literatūriniai vakarai, susitikimai su žymiais žmonėmis, knygų pristatymai, dažnos literatūrinės, dailininkų, fotografų kūrybos parodos.

2015 m. spalio 16 d. bibliotekoje susirinko gausus būrys svečių: Gruzijos ambasadorė p. Khatuna Salukvadzė (*Khatuna Salukvadze*), Gruzijos karo atašė Arčilas Petremgvdlišvilis (*Archil Petremgvdlishvili*), Gruzijos ir Lietuvos Seimo Tarpparlamentinių ryšių grupės narys L. Balsys, istorikė M. Janiūnaitė, aktorius G. Arbačiauskas ir didelis būrys Karoliniškių bendruomenės narių bei bibliotekos lankytojų. Vakaras neprailgo klausantis G. Arbačiausko skaitomų N. Baratašvilio eilių, nuostabių gruziniškų dainų, atliekamų Gruzijos Kutaisio miesto muzikos ir šokių ansamblio solistų, bei išsamaus istorikės M. Janiūnaitės pasakojimo apie tragiško likimo poeto gyvenimą. L. Balsys ir Gruzijos ambasadorė pasakojo apie kultūrinius ir politinius dviejų šalių santykius bei draugystę.

UGNIAGESIŲ GELBĖTOJŲ MOKYKLA

Mūsų šalies gyventojai žino, kad ištikus nelaimei jie visada gali pasitikėti ugniagesiais gelbėtojais, kurie atvyks ir padės. Ugniagesių gelbėtojų mokykla, įsikūrusi Karoliniškėse, yra vienintelė Lietuvoje mokymo įstaiga, rengianti ugniagesius gelbėtojus valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms ir žinybinėms ugniagesių formuotėms. Mokyklos centrinė būstinė įkurta adresu Rolando Jankausko g. 2, Vilnius.

Mokykla savo istoriją pradėjo 1973 m., kai Priešgaisrinės apsaugos valdyboje buvo įkurtas Mokymo punktas. Po devynerių metų, 1982 m., Mokymo punktas įsikėlė į naujas patalpas Karoliniškėse, Viesulo g. (dabar Rolando Jankausko g.).

1998 m. Mokymo centras reorganizuotas į Ugniagesių rengimo centrą, o dabartinį statusą mokykla įgijo 2003 m., kai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos įsteigė Ugniagesių gelbėtojų mokyklą. Per tą laiką mokykla plėtėsi, tobulėjo jos materialinė bazė, metodiniai ištekliai, atsirado nauji padaliniai, naujos mokymo programos, keitėsi mokyklos infrastruktūra. Ugniagesių gelbėtojų mokyklą sudaro: Administracija, Mokymo skyrius, Civilinės saugos mokymo centras, Praktinio parengimo, Narų ir fizinio parengimo bei Administracinis skyriai ir Finansų poskyris. Ugniagesių gelbėtojų mokyklos administracija, Mokymo ir Administracinis skyriai bei Finansų poskyris yra centrinėje būstinėje Karoliniškėse. Civilinės saugos mokymo centras yra Nemenčinėje, Vilniaus r., o Praktinio parengimo bei Narų ir fizinio parengimo skyriai yra Valčiūnuose, Vilniaus r.

Ugniagesių gelbėtojų mokykla yra vidaus reikalų profesinio mokymo įstaiga, vykdanti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos statutinių ir nestatutinių darbuotojų profesinį ir įvadinį mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą, civilinės saugos mokymą, kitų įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojų formalųjį ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą. Šiuo metu Ugniagesių gelbėtojų mokykloje vyksta mokymai pagal 49 mokymo programas.

Be ugniagesių gelbėtojų mokymo, Ugniagesių gelbėtojų mokykla vykdo mokymus pagal 3-ios klasės naro, plaukiko-gelbėtojo, aukštalipio gelbėtojo, civilinės saugos ir kitas mokymo programas.

Apie Ugniagesių gelbėtojų mokyklos kasdienę veiklą plačiau galima sužinoti tinklalapyje *www.ugm.lt*.

2012 m. spalio 6 d. Karoliniškėse buvo girdimos ugniagesių sirenos, tačiau šį kartą ugniagesiai ne skubėjo į pagalbą žmonėms, o kvietė visus karoliniškiečius į savo veiklos pristatymą, kuris vyko Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – Vilniaus APGV) 1-osios komandos stadione. Po kelių minučių gaisrinių automobilių sirenų, Karoliniškių bendruomenės atstovo ir Vilniaus APGV viršininko pavaduotojo vidaus tarnybos pulkininko leitenanto Alvydo Balčyčio kalbų pradėtas renginys, skirtas Vilniaus miesto priešgaisrinės apsaugos 210 metų ir 1-osios komandos veiklos šiame pastate 30 metų sukaktims paminėti. Keletą valandų trukęs ugniagesių veiklos pristatymas sutraukė nemažą pulką Karoliniškių gyventojų, kolegų, svečių. Renginyje buvo demonstruojama Vilniaus APGV 1-osios komandos technika ir įranga, vyko aukštalipių pasirodymas, buvo atliekami demonstraciniai gelbėjimo darbai eismo įvykio metu, malšinamos degančio automobilio liepsnos. Valstybinės priešgaisrinės priežiūros skyriaus pareigūnai susirinkusius suaugusiuosius ir vaikus supažindino su gaisrų prevencija, rodė filmukus gaisrų prevencijos tematika. Nemažą vaikų būrį sutraukęs Jaunųjų ugniagesių ir ugniagesybos sporto veiklos pristatymas nepaliko nė vieno abejingo ugniagesio profesijai. Susirinkusieji renginio įspūdžiais dalijosi ragaudami ugniagesių košę ir gerdami garuojančią arbatą.

Karoliniškių seniūnija buvo padalyta į dvi dalis, kurias aptarnavo policijos atraminiai punktai (Vilniuje, Jankausko g. 3, 5). Vėliau dėl pareigūnų stokos policijos atraminiai punktai buvo sujungti į vieną ir jam vadovavo apylinkės inspektorius Vladislavas Jurgel.

1997 m. gruodžio mėn. atraminiam punktui vadovavo apylinkės inspektorius Viktoras Firsovas.

1998 m. liepą įkurta Vilniaus miesto antrojo policijos komisariato Savivaldybės policijos Karoliniškių policijos nuovada, kuriai vadovavo komisaras inspektorius Artūras Kedavičius, pavaduotoju paskirtas vyresnysis inspektorius Jurijus Pravdiuk. Nuovados apylinkės inspektoriai buvo padalyti į dvi grupes. Vienai grupei vadovavo apylinkės inspektorius V. Firsovas. Antrai grupei vadovavo apylinkės inspektorius Žilvinas Petraitis. Taip pat buvo dvi nepilnamečių reikalų inspektorės.

2000 m. sausio mėn. įkurtas Vilniaus miesto septintasis policijos komisariatas, prie kurio prijungtos 3 nuovados: Karoliniškių, Lazdynų ir Pilaitės. 2000 m. birželio mėn. Vilniaus miesto septintojo policijos komisariato Savivaldybių policijos Karoliniškių policijos nuovadai vadovavo V. Firsovas.

Policijos atstovai su karoliniškiečiais aptaria bendradarbiavimo galimybes

Karoliniškių nuovada egzistavo iki 2013 m. sausio 1 d., kai visos nuovados buvo sujungtos į Vilniaus apskr. VPK Vilniaus miesto penktojo policijos komisariato Viešosios policijos Prevencijos poskyrį (Mėnulio g. 11, Vilnius).

Pareigūnai pristatė visuomenei 2014 m. veiklos rezultatus

Sausio 22 d. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – VPK) Vilniaus

Policijos atstovų susitikimas su bendruomenės aktyvu

miesto penktojo policijos komisariato pareigūnai pristatė visuomenei 2014 m. veiklos rezultatus.

Susitikime dalyvavo Vilniaus apskr. VPK viršininko pavaduotojas Antonis Mikulskis, Vilniaus apskr. VPK Patrulių rinktinės 4 kuopos 1-ojo būrio vadas Žilvinas Adomaitis, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Karoliniškių seniūnijos seniūnė Violeta Gedminaitė, Viršuliškių seniūnijos l. e. seniūno pareigas Valerijus Kirilovas, Vilniaus Šv. Jono Bosko parapijos klebonas Aleksandras Barelis (*Alessandro Barelli*), bendrijų pirmininkai, bendruomenių ir Saugios kaimynystės grupių atstovai.

Komisariato viršininkas Petras Burdelis apžvelgė užregistruotų nusikalstamų veikų kaitą per metus šalies, apskričių, Vilniaus miesto bei komisariato prižiūrimos teritorijos mastu, minėjo Vilniaus miesto gatves, kuriose 2014 m. įvykdyta daugiausia nusikalstamų veikų, analizavo pareigūnų darbo krūvius, teikė rekomendacijas, kaip atpažinti suklastotą euro kupiūrą, supažindino su komisariato prioritetinėmis veiklos kryptimis 2015 m.

Komisariato Viešosios policijos skyriaus Prevencijos poskyrio pareigūnai parodė vaizdo medžiagą apie 2014 m. prevencinę veiklą, darbą su bendruomene, policijos rėmėjais ir jaunaisiais pagalbininkais.

Vilniaus apskr. VPK viršininko pavaduotojas A. Mikulskis už aktyvų bendradarbiavimą ir veiklą padėkos raštus įteikė Vilniaus „Minties“ gimnazijos direktorei Teresai Sakalauskienei, daugiabučių namų savininkų bendrijos pirmininkui Vytautui Lomsargiui ir jaunajai policijos rėmėjai Emilijai Dzisevič.

Susirinkimo pabaigoje komisariato viršininkas padėkojo visiems susirinkusiesiems. Komisariato jaunieji policijos rėmėjai kiekvienam atėjusiam dalyviui įteikė po kompaktinį diską su vaizdo įrašu apie 2014 m. pasiektus rezultatus prevencijos srityje, informacines knygutes, kaip atpažinti padirbtus eurus, bei atšvaitą.

Gyventojai domėjosi pareigūnų veikla bei uždavė ne vieną klausimą dėl jaunųjų policijos rėmėjų veiklos, saugios kaimynystės, administracinių teisės pažeidimų, turto saugos. Bendruomenių atstovai padėkojo pareigūnams už aktyvią veiklą ir bendradarbiavimą.

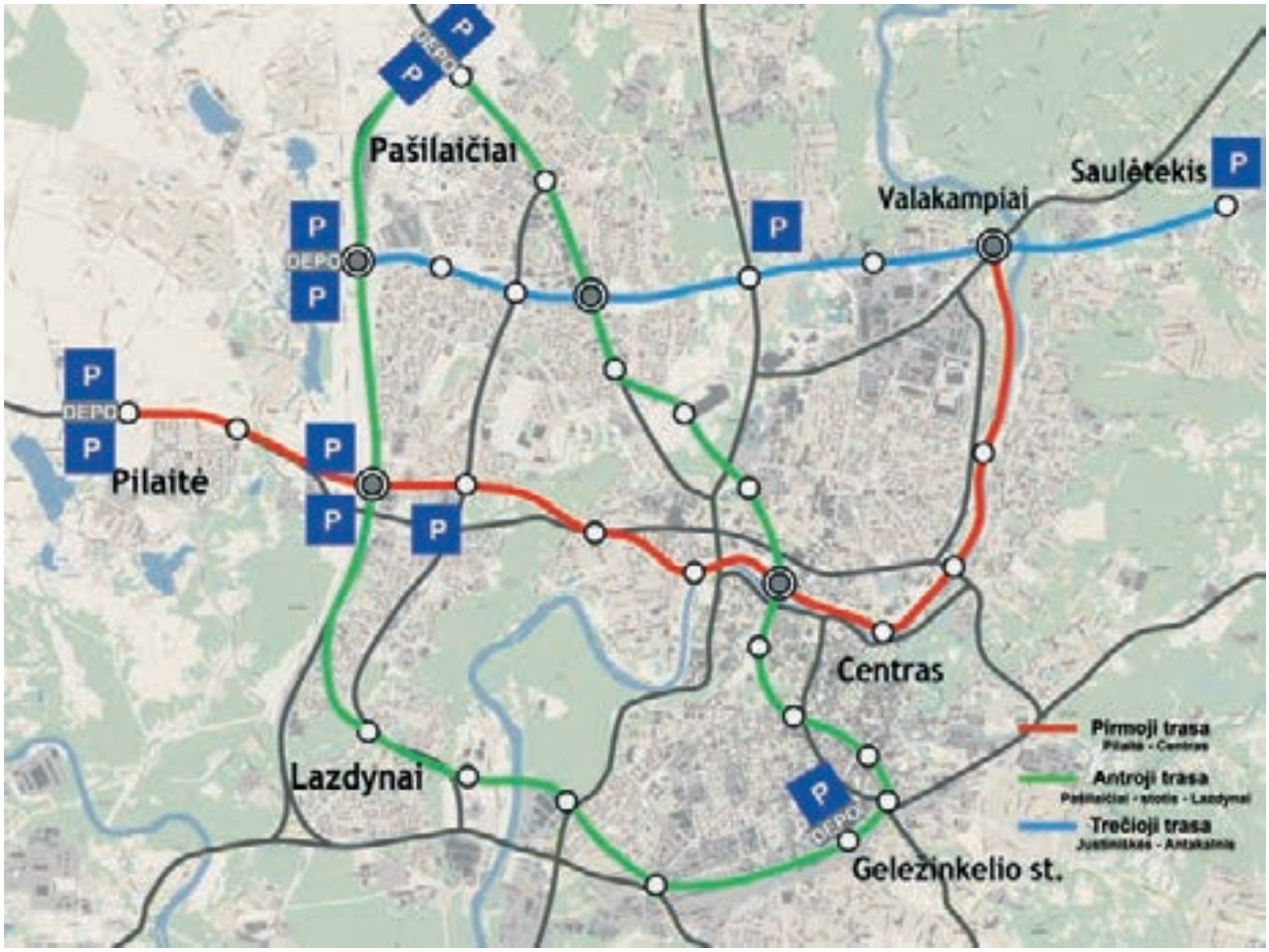

Karoliniškių ir Viršuliškių gyventojams pateikiama informacija apie policijos nuveiktą darbą 2014 m.

Europos Komisijos baltoji knyga „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyvių išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ patvirtinta 2011 m. kovo 28 d. Dokumente nurodoma, kad iki 2050 m. visuose Europos Sąjungos miestuose ir gyvenvietėse važinėjančios transporto priemonės negalės naudoti mineralinių degalų, benzino, dyzelino. Kaip turės pasikeisti viešasis transportas Vilniuje? Ar tam ruošiamasi? Kuriamas darnaus judumo planas?

Metropolitenas (metro) yra miesto elektrinis geležinkelis. Traukiniai važiuoja pagal geležinkelio eismo taisykles. Metro linijos gali eiti po žeme, ant žemės, virš žemės ant specialių estakadų. Kai kuriuose miestuose metropoliteno trasas sudaro visų trijų tipų ruožai.

Vilniaus 1960 m. generaliniame plane nurodoma, kad tūkstančiui gyventojų tada teko 5 automobiliai (tuo metu Vilniuje gyveno 236 tūkst. gyventojų). Šiuo metu Vilniuje gyvena apie 550 tūkst. gyventojų, tūkstančiui jų tenka apie 600 automobilių. Be to, įvairiomis transporto priemonėmis kasdien į Vilnių atvyksta 150–170 tūkst. žmonių iš visos Lietuvos

Vilniaus metro dviejų linijų iš Pilaitės ir nuo Geležinkelio stoties sankirtos prie Baltojo tilto projekto maketas

ir užsienio šalių. Rytinių ir vakarinių transporto spūsčių metu sugaištama daug laiko, sudeginama degalų, teršiamas aplinkos oras, keliamas triukšmas. Daugiau kaip 20 proc. vilniečių gyvena padidėjusio triukšmo aplinkoje. Transporto išmetami teršalai sudaro apie 80 proc. miesto oro taršos, tačiau nemaža dalis vilniečių į darbą važiuoja savo transportu. Stovėdami spūstyse kvėpuoja savo ir kitų automobilių labai užterštu oru. Kodėl nepersėda į viešąjį miesto transportą, kuris kai kuriose atkarpose važiuoja greičiau? Ogi todėl, kad troleibusai ir autobusai daugiausia seni, nepatrauklūs, rytinio ir vakarinio važiavimo į darbą valandomis perpildyti, kartais nešvarūs. Tramvajus Vilniaus centrinei daliai visai netinkamas. Metro pagal Sovietų Sąjungos normatyvus buvo galimas tik miestuose, turinčiuose milijoną ir daugiau gyventojų. Tačiau beveik prieš penkiolika metų visuomenininkai, susibūrę į asociaciją „Metro sąjūdis“, išanalizavo viešojo transporto situaciją Europos miestuose ir sukaupė nemažai informacijos. Jie nustatė, kad 20 miestų, panašių į Vilnių ar mažesniuose, metro sėkmingai veikia. Vilniuje metro idėja kilo 1974 m., vadinasi, ji rutuliojasi jau daugiau kaip 40 metų. Visuomenininkai siūlo pirmąją 7–8 km atkarpą statyti iš Pilaitės į miesto centrą. Tai lengviausiai pastatoma ir ekonomiškai efektyviausia trasa. Ją pratęsus iki Valakampių, būtų suformuota 1-oji linija Pilaitė–Valakampiai. Antroji linija sujungtų Vakarinį aplinkkelį ir Saulėtekį. Žiedinė trasa galėtų prasidėti ties Tarande ir eiti tarp nacionalinio stadiono ir „Akropolio“, prie Baltojo tilto pakilti virš pirmosios metro linijos ir pasiekti Geležinkelio stotį. Nuo stoties pro Vingio parką, Parodų rūmus, per Lazdynų, Karoliniškių, Viršuliškių, Justiniškių ir Pašilaičių mikrorajonus vėl pasiektų Tarandę. Prie įvažiavimų į miestą ir galinių metro stočių įrengus automobilių stovėjimo aikšteles, senamiestyje transporto eismą uždraudus, oro tarša ir triukšmas gerokai sumažėtų, tačiau tokiai sistemai sukurti prireiks ne mažiau kaip trisdešimt metų. Nauja sistema karoliniškiečiams būtų labai naudinga.

Apie metro plačiau galite sužinoti mūsų svetainėje *www.vilniausmetro.lt*.

KAROLINIŠKIŲ GYVENTOJAI IŠRADINGAI PUOŠIA SAVO GYVENAMŲJŲ NAMŲ PRIEIGAS

VAKARONĖ PASITINKANT 2016 M.

Ka455 Karoliniškės. Apie tai, kaip atsirado Karoliniškių gyvenamasis masyvas, seniūnija ir kiti objektai. – Vilnius, UAB „Petro ofsetas“, 2016. – 152 p.

ISBN 978-609-420-488-3

Brūkšninis knygos kodas 9786094204883

KAROLINIŠKĖS – gyvenamasis masyvas, pradėtas statyti tuometinio Vilniaus miesto pakraštyje, už Neries upės ir ąžuolais bei kitais vertingais medžiais ir augalais apaugusių slėnio raguvų.

Kada atsirado pirmieji gyvenamieji namai, švietimo įstaigos ir kiti statiniai? Kodėl šiam gyvenamajam rajonui buvo suteiktas toks pavadinimas? Apie tai ir apie dabar veikiančias organizacijas, žmones pasiskaitysite leidinyje.

Karoliniškių gyvenamojo rajono statyba iš esmės baigta prieš 40 metų. Nepriklausomybės metais pastatyta tik keletas ryškesnių statinių. 2016-aisiais karoliniškiečiai pradeda skaičiuoti Karoliniškių statybos pradžios 45-ąsias metines. Tada buvo pradėti tiesti inžineriniai tinklai, o po metų butus gavo pirmieji jų nekantriai laukę vilniečiai. Prabėgus daugeliui metų nekokybiškos statybos namams būtina renovacija, tačiau Karoliniškės – daugiausia pagyvenusių žmonių rajonas, tad dėl nepalankių įstatymų renovacijos darbai čia tik pradedami.

Tikimės, kad po penkerių metų švenčiant Karoliniškių statybos esminės pabaigos 45-ąsias metines bus parengtas ir išleistas naujas leidinys, atskleidžiantis, kaip įgyvendinama Karoliniškių teritorijos sutvarkymo schema, jau parengta prieš kelerius metus, ar pagražės rajonas renovavus šaltus, nekokybiškus namus. Į naujos knygos puslapius pateks tie, kurie netilpo šiame leidinyje. Karoliniškėse gyvena daug poetų, menininkų ir žymių žmonių, šimtamečių senolių. Istorijos, kaip jie atsirado šiame rajone, vertos būti būsimo leidinio puslapiuose.

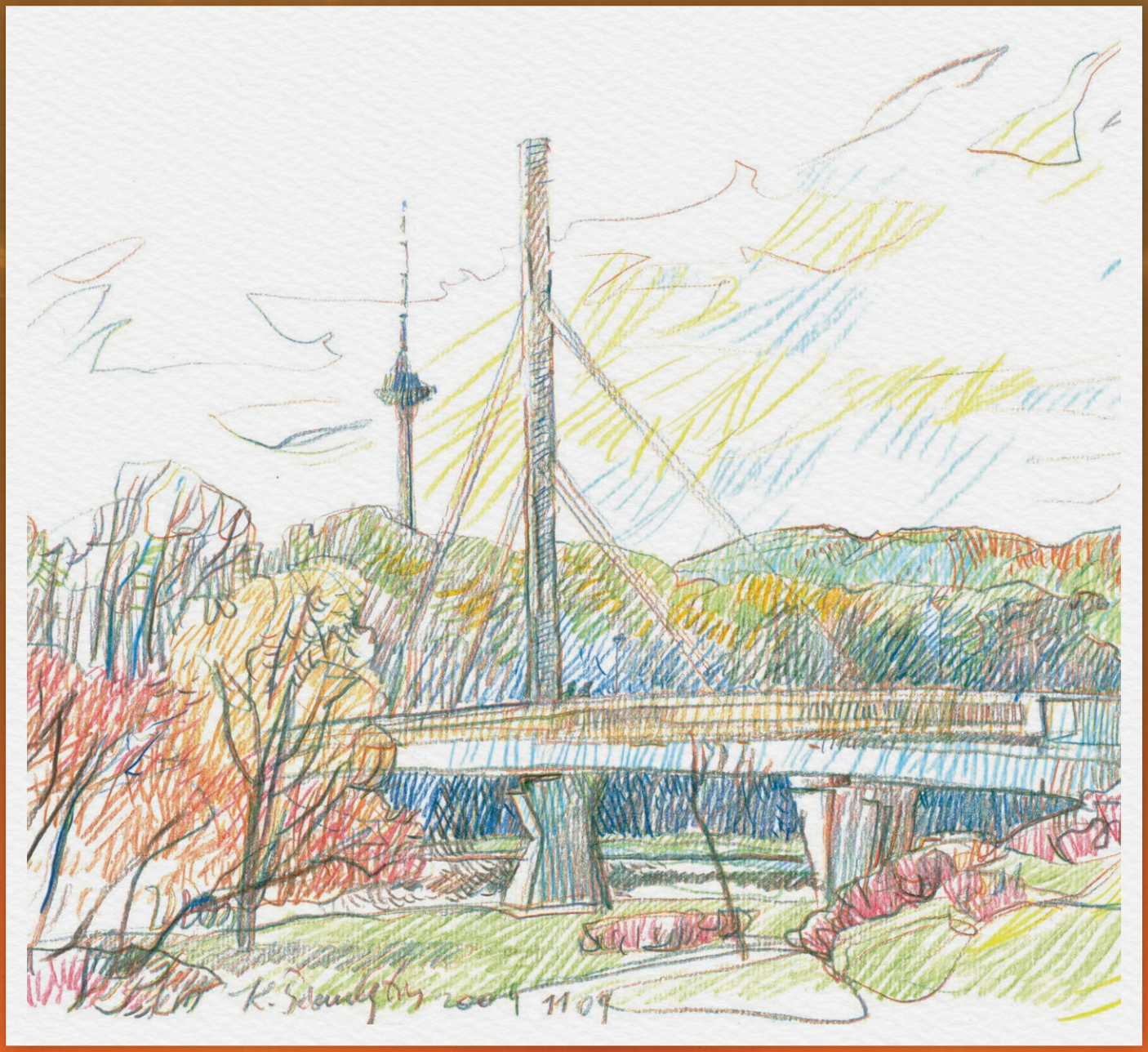
Kviečiame karoliniškiečius teikti pastabų, pasiūlymų, apie save ir kitus rašyti el. paštu *karoliniskiu.bendruomene@gmail.com*.

UDK 316.334.56(474.5-25)

Išleido Karoliniškių bendruomenė
L. Asanavičiūtės g. 20, LT-04303 Vilnius

Spausdino UAB „Petro ofsetas“
Naujoji Riovonių g. 25C, LT-03153 Vilnius
Tel. (8 5) 273 3347, faks. (8 5) 273 3140

Pasirašyta spaudai 2016 01 26, tiražas 3 000 vnt.

9 786094 204883